

କଟିନାମକ ଟିକରିବିଷୟେ ଏବଂ ବିଳହେର ବିଷୟେ ଏବଂ ରଙ୍ଗପାଞ୍ଚ ଏବଂ ଛିନ୍ଦିତକାରୀ ଏବଂ ଭଦ୍ର ପୁଣ୍ଡିତ ତିନ ବୀରବିଷୟେ ଆମାକେ କହିଯାଦିଲେମ । ତୁମ୍ହାରା ଆରୋ କହିଲେନ ଯେ ନୟନାମକ ତଳୀତେ ଏକ ଦୂର୍ଜନ ପିଶାଚ ଗମନାଗମନ କରେ ଏବଂ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାନ ତୁମ୍ଭିପିଶାଚକର୍ତ୍ତକ ପ୍ରାୟ ପୁଣ ହାରାଇଯାଛିଲ ତନ୍ତ୍ରିର ତୁମ୍ହାରା କହିଲେନ ଯେ ଭୂତ ପ୍ରେସ ନିବାସ ହାମେ ବିଶେଷତଃ ଯେହାମେ ଆଲୋଇ ଅଞ୍ଚକାର ଏବଂ ଯେ କ୍ଷାମେ ପଥ ଆପଦେତେ ଏବଂ ଗର୍ଭରେ ତେ ଏବଂ କାନ୍ଦ ଇତ୍ୟାଦିତେ ପରିପର୍ଗ ଏଇ ମତ ଯେ ମୃତ୍ୟୁଛାଯାନାମକ ତଳୀ ତୋମାର ପାର ହଇଯା ଯାଇତେ ହଇବେ ତନ୍ତ୍ରିର ତୁମ୍ହାରା ନିରାଶ ବୀରବିଷୟେ ଏବଂ ସନ୍ଦେହନାମକ ଗଢ଼ବିଷୟେ ଏବଂ ମେହି ହାନେ ଯା ତ୍ରିଦେର ଯେ ସର୍ବନାଶ ଘଟିଯାଛିଲ ତଥିଷୟେ ଆମାକେ କହିଯା ଦିଲେମ ଅଧିକ କି କହିବ ତୁମ୍ହାରା କହିଲେନ ଯେ ଅତିଶ୍ୟ ଆପଦିଶିଷ୍ଟ ମୋହଭୂମି ପାର ହଇଯା ତୋମାର ଯାଇତେ ହଇବେ ଏବଂ ସର୍ବଶେଷେ ଆମି ଦାନ୍ତକାରୀ ଏକ ନଦୀତିରେ ପହଞ୍ଚିବ ଏବଂ ଏ ନଦୀ ଆମାର ଏବଂ ସର୍ଵାୟାଜଧାନୀର ମଧ୍ୟହାନେ ଅବହିତି କରେ ।

ତାହା ଶ୍ରୀନିଯା ବୃଦ୍ଧଚିତ୍ତମହାଶୟ ଜିଜ୍ଞାସିଲେନ ଇହା କି ତାବେ ।

ତାହାତେ ବୀର୍ଯ୍ୟପୁରୁଷକ ମହାଶୟ କହିଲେନ ମା ମା ତନ୍ତ୍ରିର ତୁମ୍ହାରା ଆମାକେ କହିଲେନ ଯେ ଏହି ପଥ ଭୂମକେତେ ଏବଂ ଆଭାଗଥ ହଇତେ ଭଦ୍ରଲୋକେରଦିଗକେ ପରାବ୍ଲ୍ଲକ କରଣେ ଚେଷ୍ଟାକାରିଲୋକେତେ ଓ ଗରିପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ପରେ ବୃଦ୍ଧଚିତ୍ତ ଜିଜ୍ଞାସିଲେନ କିନ୍ତୁ ତାହାରା ତାହା କି ପୁରୁଷରେ ଅବଗତ ଛିଲ ।

ତାହାତେ ବୀର୍ଯ୍ୟପୁରୁଷକ ମହାଶୟ ଉତ୍ତର କରିଲେନ ତୁମ୍ହାରା ଆମାକେ କହିଲେମ ଯେ ସଂସାରଜୀନିମାମକବ୍ୟାକି ଯାତ୍ରିରଦିଗକେ ଭୂମାର୍ଥେ ମେହି ହାନେ ଲୁକ୍ଷାଯିତ ଥାଏକେ ଏବଂ ଜିଯାବଲମ୍ବୀ ଏବଂ କାଙ୍ଗନିକ ନାମେ ବ୍ୟକ୍ତିରା ପଥେତେ ସର୍ବଦା ମଚେତନ ଆଛେ ତନ୍ତ୍ରିର ତୁମ୍ହାରା କହିଲେମ ଯେ ଉପଗଥ ଏବଂ ସାଚାଲ ବା ଦେମାଶ୍ରମେ ଯାକିରୀ ଆମାକେ

କୁଡ଼ିଆ ଲାଗନାର୍ଥେ ସର୍ବଦା ପୁଷ୍ଟ ଆଛେ ଏବଂ ପୁରୁଷଙ୍କ ଆମାକେ ଆହୁଜାଲେ ସନ୍ଦର୍ଭ କରିବେ ବା ଆମି ଆଉ ଏକଣ୍ଡ୍ୟାରୀପୁଯୁଜୁ ମୂର୍ଖୀର ସହିତ ସର୍ବାଯାରା ଜ୍ଞାନାବାରପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହାଇବ । ମୂର୍ଖନାମକ ଏ ସାତି ତନ୍ଦ୍ରାରହିତେ ପର୍ବତପାର୍ଶ୍ଵ ଗର୍ତ୍ତେ ଏବଂ ଦେଇ ଗର୍ତ୍ତହିତେ ଉପପର୍ଶ୍ଵ ହାଇଯା ନରକେ ପୁନଃ ପ୍ରେରିତ ହାଇଯାଛିଲ ।

ତାହା ଶ୍ରୀନିଯା ବୁଝିଛନ୍ତି ମହାଶୟ କହିଲେନ ଆମି ନିଶ୍ଚଯ କହି ତୋମାକେ ନିରାଶ କରଣେ ଏ ସମସ୍ତ ବାକ୍ୟ ଯଥେଟି ହିଲ କିନ୍ତୁ ତାହାରୀ କି ଏ ଅବସ୍ଥା ଛାନ୍ତୁ ହାଇଯାଛିଲ ।

ବୀର୍ଯ୍ୟପୁରୁଷଙ୍କ ରହାଣ୍ୟ କହିଲେନ ନା ମା ପୁରୁକାଳେ ବାରହାର କହିତ ଏବଂ ବହୁପୁନିଷ୍ଠ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟବିଷୟରେ କୋନେ ଲେଶ ଦେଖିତେ ପାରେ କିନା ଏତକେ ଫ୍ଟାଯ ବହୁ ଦୂରଗମନକାରୀ ଏବଂ ଚେଷ୍ଟାକାରି ଅନେ କେବଦେର ବିଷୟେ ଏବଂ ତଳୋକବାସି ଦେଖିବେରଦେର ପାରିତୋବପୂର୍ବକ ତାହାରୀ ଯେ ପୁକାର ଫିରିଯା ଆସିଯା ଆୟୁଗୁହ ଛାଟିରୀ ଏ ଗଣ୍ଠେ ପାଦବିକ୍ଷେପଜନ୍ୟ ଆଗାମୀରମିଳକେ ଛିପ୍ତ ବଲିଲ ଏବଂ ଅମେକ ଲୋକବିଷୟେ ଓ କହିଯା ଦିଲେନ ଏବଂ ତାହାରୀ ତତ୍ତ୍ଵପାଚରଣକାରି ଅନେ କେବଦେର ନାମପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କହିଯା ଦିଲେନ ବିଶେଷତଃ ଏକଣ୍ଡ୍ୟା ଏବଂ ହାବଲା ଏବଂ ଅବିଶ୍ଵାସୀ ଏବଂ ଭୀକୁ ଏବଂ ପରାବୃତ ଏବଂ ବୃଦ୍ଧନା ଟିକ ଇତ୍ୟାଦି ଅନେକେର ନାମ କହିଯା କହିଲେନ ଯେ ଏ ସାତିରଦେଇ ମଧ୍ୟ କେହିଁ ଦର୍ଶନୀସାଧ୍ୟ ଦର୍ଶନାର୍ଥେ ବହୁଦୂର ନିଯାଛିଲ କିନ୍ତୁ ତତ୍ତ୍ଵ ଦୂର ଗମନେ ତାହାରଦେର କେହ ଏକ ପାଥାର ଯତ୍ତ ଭାବି କୋନେ ଏକ ଲାଭ ପ୍ରାପ୍ତ ହିଲ ନା ।

ତାହା ଶ୍ରୀନିଯା ବୁଝିଛନ୍ତି ମହାଶୟ ଜିଜାନିଲେନ ତୋମାର ନିରାଶା ର୍ଥେ ତାହାରୀ କି ଅନ୍ୟ କିଛୁ କହିଯାଛିଲ ।

ତାହାତେ ବୀର୍ଯ୍ୟପୁରୁଷଙ୍କ ମହାଶୟ କହିଲେନ ହୀଁ ତାହାରୀ ଭୟାନ୍ତ ନାମକ ଏକ ଜର ସାତିବିଷୟେ ଏବଂ ଏ ସାତିର ପଥ ଏହି ମତ ମାନୁଷ ଶୁଣ୍ୟ ଛିଲ ଯେ ତାବଂ ପଥେ ମେ ଏକ ହତ୍ତିରୁ ଓ ସୁଖ ପାଇ ନାଇ ଏତ ବିଷୟେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟାକେ କହିଯା ଦିଲେନ ଭକ୍ତିର ତାହାରୀ ତୃତୀପଥେ ଆହା ।

ରାଭ୍ୟବପ୍ରମୁଖ ମ୍ରିଯ଼ମାଣ ଆଶୀର୍ବାଦନାମକ ଏକ ଜନେର ବିଷୟ ଆମା
କେ କହିଯାଇଲେମ ଅଧିକ କି କହିବ ଆମି ପ୍ରାୟ ବିମୃତ ହଇଯା
ଛିଲାମ ଯେ ତାହାରୁ କଥିତରୂପେ ପୁନିଷ୍ଠ ଶୁଣିଯାଇନେଇ ବିଷୟରେ ଆମା
କେ କହିଯାଇଲେମ ବିଶେଷତଃ ସାର୍ଵାୟମୁକୁଟ ପ୍ରାପନାର୍ଥେ ତାହାର ତାହ
ଚେଟାର ପାରେ ମେ ଯେ ପୁକାରେ ନିଶ୍ଚଯରୂପେ କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣନାମକ ମଦୀତେ ଡୁରି
ଯା ମରିଯା ତମଙ୍ଗେ ଏକ ପାଦବିକ୍ଷେପ କଥନୋ ହୁଏ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଏ ସାହୁ
ତାହାର ଗୋପନେ ରାଥିଲେମ ।

ଏ ସମସ୍ତ କ୍ଷମିଯା ବୃଦ୍ଧିତ ଜିଜ୍ଞାସିଲେମ ଯେ ଏ ସକଳ ବିଷୟେର
ମହିୟ ଆପନାକେ କି କୋଣୋ ଏକ ବିଷୟ ନିରାଶ କରେ ନାହିଁ ।

ତାହାତେ ବୀର୍ଯ୍ୟପୁକାଶକ ମହାଶୟ କହିଲେନ ନା ମେ ପୁଲିନ ସମସ୍ତ
ଆମାର ପ୍ରତି ବ୍ୟର୍ଥବିଷୟରୁ ବୋଧ ହଇଯା ଛିଲ ।

ପାରେ ବୃଦ୍ଧିତ ଜିଜ୍ଞାସିଲେମ ତାହା କି ପୁକାରେ ହଇତେ ପାରେ ।

ତାହାତେ ବୀର୍ଯ୍ୟପୁକାଶକ ମହାଶୟ କହିଲେମ କି ବଲେଇ ସତ୍ୟବାଦି
ମହାଶୟରୁକ୍ତିକ କଥିତ ବାକୋତେ ଆମି ଚିନ୍ତି ପୁତ୍ୟଯ ଦ୍ୱାଖିଲାମ ତା
ହାତେ ସର୍ବପଦ୍ଧତିରେ ଉତ୍ତିର୍ଗ ହଇଲାମ ।

ପାରେ ବୃଦ୍ଧିତ କହିଲେମ ତବେ ଆପନଙ୍କାର ପୁତ୍ୟଯାଇ ଆପନଙ୍କାର
ଜୟେଷ୍ଠ କାରଣ ।

ତାହାତେ ବୀର୍ଯ୍ୟପୁକାଶକ ମହାଶୟ କହିଲେନ ତାହିଁ ବଟେ ବିଶେ
ସତଃ ଆମି ପୁତ୍ୟ କାରିଲାମ ଏବଂ ତଙ୍ଗମୁଖ ନିର୍ଗତ ହଇଯା ପରିଷ୍ଠ
ହଇଲାମ ଏବଂ ଆମାର ପୁତ୍ୟକୁଲେ ଉଥିତ ତାବଲ୍ଲୋକେରଦେର ସହିତ
ଯୁଦ୍ଧ କାରିଲାମ ଏବଂ ପୁତ୍ୟରୁହାରା ଆମି ଏହି ସ୍ଥାନେ ଆମିଯା ପଢ଼ୁ
ଛିଯାଛି ।

ବୀର୍ଯ୍ୟ ଦର୍ଶନେ ଯାର ହଇବେକ ମନ ।

ତିନି ଏହି ସ୍ଥାନେ ଆସି କହନ ଦର୍ଶନ ॥

ଆସୁକ ବୟୁବା ବୃଦ୍ଧି ଦୃଢ଼ତର ଅତି ।

ଏକ ଜନ ଏହି ସ୍ଥାନେ ଆଛେ ଦୃଢ଼ମତି । ୧୧ ॥

ମେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଯାତ୍ରିବେଶ କରିଯା ଧାରଣ ।

ଯେ ପଥ କରେଁଛେ ତମ ତାର ବିବରଣ ॥

ଖିଦ୍ୟମାନ କରିଗେତେ ତାହାକେ ନିଶ୍ଚଯ ।

କଦାଚ ନିରାଶବିଷୟେର ସାଧ୍ୟ ନନ୍ଦ ॥ ୧ ॥

ତାହାକେ ସୁଭୟକୁର ଆଖ୍ୟାୟିକାଦ୍ୱାରା ।

ମଂଦେଷ୍ଟନକାରିବ୍ୟକ୍ତି ସବ ଆପନାରା ॥

ହୃତ ବଲ ହୃତ କିନ୍ତୁ ତାହାତେ ନିଶ୍ଚଯ ।

ତାର ବଲ ଅଧିକ ବର୍ଦ୍ଧିତ ଆଗ୍ରେ ହୟ ॥ ୨ ॥

ତାହାର ନାହିଁକ ଡମ୍ଭ ଡ୍ୟାମକହିଇତେ ।

ଝୀରେର ସହିତ ତିନି ଯୁଦ୍ଧ କରିଗେତେ ॥

ସୁରଥ୍ୟ ହେଯେନ ଅତି ଆର ଯାତ୍ରିବେଶ ।

ଧାରଣ କରଣ ସବୁ ରାଖେନ ବିଶେଷ ॥ ୩ ॥

ଦୁର୍ଜନ ପିଶ୍ଚାଚ ତୁଭାରାତେ ନିଶ୍ଚଯ ।

ଆନିବା କଦାଚ ତାର ଚିତ୍ତ ଦମ୍ଭ ନନ୍ଦ ॥

ଯେହେତୁ ଜାରେନ ତିନି ଅବଶେଷେ ଆମି ।

ହେବ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସର୍ବଜୀବନେର ହାମୀ ॥ ୪ ॥

ଅତେବ ଭୁଣ୍ଡି ସବ କରହ ଗମନ ।

ଅନୁଷ୍ଯ କଥିତ ବାକ୍ୟ ତିନି ଭୌତ ନନ୍ଦ ॥

ଯାତ୍ରିବେଶ ଧାରଣାର୍ଥେ ବରନ ରାଜିଦିନ ।

ପରିଶୁଭ କରିବେନ ଇହାତେ ପୁରୀଣ ॥ ୫ ॥

ଅପର ପୁଥମ ଭାଗେର ୧୯୩ ପୃଷ୍ଠେ ନିର୍ଣ୍ଣିତ ଯାତ୍ରିରଦିଗକେ ସଭାବତଃ
ଅଳ୍ପକାରି ମୋହଭୂମିତେ ଯାତ୍ରିଯା ପାଇଁଛିଲ । ଏ ସ୍ଥାନ ଝାଡ଼ିଯୋପ
କୌଟାତେ ଆଚ୍ଛବ ହେଇଯା ମୋହବିଶିଷ୍ଟବୃକ୍ଷବାର୍ତ୍ତକା କର୍ତ୍ତକପ୍ରଳିନ ଛି

ତିହାନବ୍ୟତିରିକ୍ତ ସର୍ବତ୍ର ଜୟଙ୍ଗଲେତେ ଢାକିଯା ରହିଯାଛିଲ । ଏମେହିବିଶିଷ୍ଟ ବୁଦ୍ଧବାଟିକାତେ ମନ୍ୟ ସଦି ବହିଲେ ବା ଶୟନ କରେ ତବେ କେହିଁ କହେ ଯେ ସେ ଏଗତେ ନିଦ୍ୟାହିତେ ପ୍ରାୟ ଜାଗୁତ ହୁଯ ନା । ଏଇ ଅରଣ୍ୟ ହିୟା ଯାତ୍ରିରା ଏକେହ ଚଲିଲ ବିଶେଷତଃ ବୁଦ୍ଧଚିନ୍ତମହାଶୟ ପଥପୁନ୍ଦର୍ଶକ ହିୟା ଆଗେୟ ଏବଂ ପାଛେ ହୋବୋ ପିଶାଚ ବା ମାଗ ବା ସୀର ବା ଚୋର ପଞ୍ଚାଂ ଆପିଯା ଯାତ୍ରିରେର ହିୟାସା କରେ ଏତରେ ବାର ଶାର୍ଥେ ସତ୍ୟତାର୍ଥେ ବୀର୍ଯ୍ୟପୁକାଶକମହାଶୟ ପାଛେହ ଚଲିଲେନ । ଏବଂ ଏହି ସ୍ଥାନ ଆପଦିଶିଷ୍ଟପୁନ୍ଦ୍ରକ ଏକେହ ବୀର୍ଯ୍ୟ ଥାର୍ଡ୍ ନିଷ୍ଠୋଷ କରିଯା ପରି ଜୟର ଆପନାରଦିଗକେ ସାଧ୍ୟାନୁମାରେ ଆଖ୍ୟାସ ଦେଇତ ଚଲିଲେନ । ବୁଦ୍ଧଚିନ୍ତମହାଶୟ ଆଜା କରିଲେନ ଯେ ଦୁର୍ବଲଚିନ୍ତମହାଶୟ ଆମାର ପଞ୍ଚାଂ ଆପିବେନ ଏବଂ ଆଶାଚୁତମହାଶୟ ବୀର୍ଯ୍ୟପୁକାଶକ ମହାଶୟ ଯେଇ ନିକଟେହ ଗମନ କରିବେନ ।

ଅପର ତାହାରା ଏହି ରୀତିକ୍ରମେ ବହୁଦୂର ଗମନ କରେ ମାଇ ଇତୋ ମଧ୍ୟେ ଏକ ସୌର କୁଜୁଟିକା ଏବଂ ଅନ୍ଧକାର ତାହାରଦେର ସକଳେର ଉପରେ ପଡ଼ିଲ ତାହାତେ ଅନେକ କ୍ଷଣପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହାରା ଏକ ଜନ ଆର ଏକ ଜନକେ ଦେଖିତେ ପାଇଲ ନା । ଅତଏବ ଅନେକକ୍ଷଣ ବ୍ୟାପିଯା ତାହାର ଦେଇ ପରମର ବାକ୍ୟାନ୍ୟାନ୍ୟାରା ଚଲିତେ ହଇଲ କେମାତାହାରା ଦୃଷ୍ଟିର ସହାୟତାପୂର୍ବକ ଗମନ କରିଲେନ ନା ।

ଏହି ବିବରଣ୍ୟାରା ପାଠକେରା ନିଶ୍ଚଯ ଅନୁମାନ କରିବେନ ଯେ ଇହାର ଦେଇ ସକଳେର ଅତିଦୁଃଖକଟପୂର୍ବକ ଗମନାବଶ୍ୟକ ହିୟା ଛିଲ କିନ୍ତୁ ତଜପ ଗମନ ଯଦି ଶକ୍ତିବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିରଦେର ପୁତି ଅତିଦୁଃଖେର କାରଣ ହିୟାଛିଲ ତବେ କୋମଲାନ୍ତକରଣ ଏବଂ କୋମଲପାଦବିଶିଷ୍ଟଜୀଲୋ କେରଦେଇ ଏବଂ ସନ୍ତତିରଦେଇ ପୁତି କି ପୂନ । ତଥାଚ ଅଗୁଗାମି ଏବଂ ପଞ୍ଚାଦ୍ଵାମକାର୍ଯ୍ୟକିର ସାହସଜନକ ବାକ୍ୟେତେ ଯାତ୍ରିରା ସୀରେ ସୁନ୍ଦେହ ଅଗୁମର ହଇଲ ।

ପକ୍ଷଚଳାତେ ପୂର୍ଣ୍ଣପୁନ୍ଦ୍ର ଏ ପଥ ଅତିବ୍ୟାମୋହଦୀୟକ ଛିଲ ଏବଂ ଏ ତାବେ ମୋହଭୂମିତେ ଦୁର୍ବଲେବଦେଇ ପରିଶ୍ରମନିବୃତ୍ୟାର୍ଥେ ଏକ ସରାଇ

ବା ଅତିଥିକାରୀ ଏକ ଗୃହର ଲେଶଓ ଛିଲନା ଅତଏବ ସେଇ ସ୍ଥାନେ
ଏକ ଜନ କୋକାଇତେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଏକେତେ ହୀଇ ହୀଇ କରିତେ ଏବଂ
ଏକ ଜନ ବିଲାପ କରିତେ ଲାଗିଲ ଏକ ଜନ ଝୋପେର ଉପର ହମଞ୍ଚି
ଯା ପଡ଼ିଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଏକେ ପକ୍ଷେର ମଧ୍ୟେ ବସିଯା ଯାଇତେ ଲାଗିଲ
ଏବଂ ବାଲକେରଦେର ମଧ୍ୟେ କେହିଁ ପକ୍ଷେତେ ପାଦୁକା ହାରାଇଯାଇଲ ।
ଆମ୍ ଏକ ଜନ ଚିଠକାର କରିଯା କରିଲ ଆମି ପଡ଼ିଯା ମରିଯାଇଛି
ଏବଂ ଅନ୍ୟଙ୍କେ ଓହେ ତୁମି କୋଥା ଏବଂ ଆମ ଏକେତେ ଝାଡ଼ଜଙ୍ଗଳ
ଆମାକେ ଏମତ ଜଡ଼ିଯା ଧରିଯାଇଛେ ଯେ ଆମି ଏହାଇତେ ପାରି ନା ଏତ
ଦ୍ରପ ବାକ୍ୟ କହିତେ ଲାଗିଲ ।

ଅପର ଯାତ୍ରିରା ଉପରେ ଏବଂ ବହୁରମଣିଯ ଦର୍ଶାଯ ଏମତ ଏକ ସ୍ଵର୍ଗ
ବ୍ୟାଟିକାତେ ଆସିଯା ପହଞ୍ଚିଲ । ମନ୍ତ୍ରକୋପରି ଏଇ ସ୍ଵର୍ଗବ୍ୟାଟିକା ନାମା
ଲତା ପୁଞ୍ଜାଦିତେ ଏବଂ ମଧ୍ୟେ ନାରାପୁକାର ଆସିମେତେ ଏବଂ ଯାତ୍ରିରା
ହେଲାନ ଦିଯା ଶୟନ କରିତେ ପାରେ ଏମତ ଅତିକୋମଳ ଏକ ବୈଟକେ
ତେ ଭୂଷିତ ଛିଲ । ହେ ପାଠକ ଯାତ୍ରିରଦେର ତାବନ୍ଦୁଖ ଦେଖିଯା ବୋଧ
ହୁଯ ଯେ ଏହି ସ୍ଥାନ ଯାତ୍ରିରଦେର ବହୁସତ୍ତ୍ୱାବାହୀର ଏବଂ ବାଞ୍ଛୁଜନକ ଛିଲ
ଯେହେତୁକ ଯାତ୍ରିରା ଏଇ ସମୟେ ପଥେର କର୍ଯ୍ୟତାପୁରୁଷ ବହୁନ୍ତ ହଇଯା
ଛିଲ କିନ୍ତୁ ଯାତ୍ରିରଦେର ମଧ୍ୟେ କୋନୋ ଏକ ପୁଣି ସେଇ ସ୍ଥାନେ ଭିନ୍ନ
ନେଇ ବାଞ୍ଛୁ ଦର୍ଶାଇଲ ନା । ଅଧିକ କି କହିବ ଆମାର ଦର୍ଶନେ ତା
ହାରା ଆପନାରଦେର ପାଥପୁର୍ବକେର ପରାମର୍ଶପୁରୁଷ ଏହି ମତ ସାବ
ଧାନ ଛିଲ ଏବଂ ଆପଦ୍ମସମୀପବର୍ତ୍ତନୀ ହଇଲେ ତିନି ତଥାପିହିସ୍ତେ
ଏବଂ ତଥାପଦ୍ମପନ୍ନ ଫଳବିଷୟେ ଏମତ ବିଶ୍ଵସନପେ କହିଯା ଦିଲେନ
ଯେ ଆପଦ୍ଧିକ ରିକ୍ଟବର୍ତ୍ତିମନ୍ୟେ ଯାତ୍ରିରା ଅଧିକ ସାହସ ବାନ୍ଧିଯା
ଶାରୀରିକ ସୁଖଭୋଗ ହେଲନବିଷୟେ ଆପନାରଦିଗକେ ସାହସବାନ
କରିତ । ଶୁଣ୍ଟ ହଇଲେ ଯାତ୍ରିରା ଯେ ଆଜ୍ଞାଶୁଭ ନିବୃତ୍ତ କରେ ଏତବିଷୟେ
ମୋହ ଜୟାଓନାର୍ଥେ ଏଇ ସ୍ଵର୍ଗବ୍ୟାଟିକା ଅଲସମିତ୍ରା ନାମେ ଥାତା ଛିଲା ।

ଅପର ଆମି ସମ୍ପେତେ ଦେଖିଲାମ ଯେ ଯାତ୍ରିରା ଲୋକଶୂନ୍ୟ ଏତୁମି
ହିସ୍ତ୍ୟା ଗମନ କରୁତ ମନୁଷ୍ୟ ହଟାନ୍ ଆୟପଥ୍ ଭ୍ରାନ୍ତ ହୁଏ ଏହି ମତ ସ୍ଥାନେ

ଉପର୍ଦ୍ଧିତ ହିଲା । ଏ ହାନେ ଆଲୋସମୟେ କୁଞ୍ଚାନଗାମି ପଥ ଏହାଓନେ
ପଥପୁନର୍ଦଶକ ପୁଅ ଅକ୍ଷମ ହିଲେ । ଏହିକ୍ଷଳେ ଅନ୍ଧକାରପୁନ୍ୟତ ତାହାର
ଅଧିକ ଦୀନା ଲାଗିଲ କିନ୍ତୁ ସର୍ବାର୍ଥ ରାଜଧାନୀଗାମି ତାବେଂପଥେର ଏକ
ନକ୍ସା ତିନି ଆପନାର ନିକଟେ ରାଖିତେନ ଏବଂ ସର୍ବଦା ଚକ୍ରମକି ସଙ୍ଗେ
ଥାବାପୁନ୍ୟତ ତିନି ଆଲୋ କରିଯା ଆପନ ନକ୍ସା ଦେଖିଲେମ ତାହାତେ
ଲିଖିତ ଛିଲ ଯେ ଅମୁକ ହାନେ ପାହଁ ଛିଲେ ସାବଧାନପୂର୍ବକ ଦକ୍ଷିଣାହିଁ
ହିଲୁ ଯାଇବା । ଏ ହାନେ ଏ ପଥପୁନର୍ଦଶକ ସାବଧାନ ହିଲୁ । ଯଦି ଆପ
ନାର ନକ୍ସା ନା ଦେଖିତେନ ତବେ ନା ଜାନି ଯାତ୍ରିରୀ ସକଳେ ପକ୍ଷେ ବିମର୍ଶ
ହିଲି ଯେହେତୁକୁ ଯାତ୍ରିରଦେର କିଞ୍ଚିତକ୍ଷେତ୍ରେ ଏବଂ ପ୍ରସ୍ତେର ସର୍ବପୋକ୍ଷା
ପରିଷ୍କାର ହାନେ ଏକ ମହାଗାର୍ତ୍ତ ଛିଲ ତାହା କହ ନାହିଁ କେହ କହିତେ
ପାରେ ନା । ଏ ଗର୍ତ୍ତ ଦଲ୍ଲାଲୀଯ ପକ୍ଷମାତ୍ରେତେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଛିଲ ଏବଂ ଯାତ୍ରିର
ଦେର ବିରାଗାର୍ଥେ ଥମିତ ହିଲୁ ଯାଇଲ ।

ଯାତ୍ରିରଦେର ଏ ଅବସ୍ଥା ଦେଖିଯା ଆମି ଆଜ୍ଞାନରକେ କହିଲାମ ଯେ
ପଥ ହାରୁଇଲେ କୋର ପଥ ଧରିବ ଏତଜ୍ଞାପନାର୍ଥେ ଏତନ୍ତପ ନକ୍ସାର
ଏକ ଆଦର୍ଶ ବ୍ୟାତିବେଶ ଧାରଣକାରି କୋର ଯାତ୍ରି ସଙ୍ଗେ ନା ଲାଇବେ ।

ଅପର ଯାତ୍ରିରୀ ରାଜପଥପାଇଁ ନିର୍ମିତ ଅନ୍ୟ ଏକ ବୃକ୍ଷବାଟିକାର
ନମୀପେ ପାହଁଛନପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋହତ୍ତୁମ ହିଲୁ । ଅଗୁମର ହିଲା । ଏ
ବୃକ୍ଷବାଟିକାତେ ଅକିଞ୍ଚିଦର୍ଶକ ଏବଂ ଅତିରିକ୍ତସାହମବାନ ନାମେ ଦୂଇ
ବ୍ୟାକି ପଡ଼ିଯା ରହିଯାଇଲ । ଏ ଦୂଇ ବ୍ୟାକି ଯାତିବେଶ ଧରିଯା ଏହି
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଗୁମର ହିଲୁ ଯାଇଲ କିନ୍ତୁ ମେହି ହାବେ ପାହଁଛିଯା ପଥଗମନେ
ଶ୍ଵାସପୁନ୍ୟତ ଆଜ୍ଞାପରିଶୁମନିବ୍ୟାର୍ଥେ ସମୟା ନିଦ୍ରା ଗେଲ । ଯାତ୍ରି
ରୀ ତାହାରଦିଗକେ ଦେଖିଯା ମେହି ହାନେ ହୁକିତ ହିଲୁ । ମନ୍ତ୍ରକ ହେଲା
ଇତେ ଲାଗିଲ ଯେହେତୁକୁ ତାହାରା ଅବତଗ ଛିଲ ଯେ ଏ ପୁକାର ନିଦ୍ରା
କାହିଁରଦେର ଅତିଦୂର୍ଦ୍ଶା । ତାହାରଦିଗକେ ଦେଖିଯା ଯାତ୍ରିରୀ ସକଳେ
ପରାମର୍ଶ କରିତେଲାଗିଲ ଯେ ଇହାରଦେର ବିବର ଆମାରଦେର କି କରା
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିଦ୍ରାବହୀଯ ତାହାରଦିଗକେ ଛାଡିଯା ଅଗୁମର ହିଲୁ ବା ତାହାର
ଦେର ନିକଟେ ଯାଇଯା ତାହାରଦିଗକେ ଜାଗାଇବାର ଚେଷ୍ଟା କରିବ । ପାରେ

କିଞ୍ଚିତ୍‌ପରାମର୍ଶାନସ୍ତର ତାହାରା ହିଁର କରିଲ ଯେ ଆମାରଦେର ଯଦି ମାଧ୍ୟ ହୁଏ ତବେ ଆମରା ଯାଇଯା । ତାହାରଦିଗକେ ଜାଗାଇବ କିନ୍ତୁ ଏହି ପଣ କରିଲ ଯେ ଆମରା ସେଇବାନେ ଉପବିଷ୍ଟ ହେବିବିନା ଏବଂ ତଥ୍ରୁ ଘାଟିକାତେ ପ୍ରାପ୍ତୋପକାର ଓ ଗୁହନ କରିବ ନା ।

ଏ ପରାମର୍ଶ କରିଯା ତାହାରା ଅନ୍ତରେ ପୁରିଷ୍ଟ ହେଇଯା । ଏ ଲୋକେର ଦିଗକେ ମାଝ ସରିଯା ଡାକିଯା ଫହିଲ କିନ୍ତୁ କୋନୋ ଉତ୍ତର ପାଇଲନା । ଅନୁମାନ ହୁଏ ଯେ ପଥପୁନ୍ଦରଶକ ତାହାରଦିଗକେ ଚିନିଲେବ ତାହାତେ ତିନି ତାହାରଦିଗକେ ହେଲାଇଯା ଜାଗାଇବାର ଚେଷ୍ଟା ପାଇତେ ଲାଗି ଲେନ ତାହାତେ ତାହାରଦେର ଏକ ଜନ ଯୁଗିଯାଏ କହିଲ ଆମି ସଥିନ ଆମାର ଟାଙ୍କା ପାଇବ ତଥାର ତୋର ଟାଙ୍କା ଦିବ ତାହା ଦେଖିଯା ପଥପୁନ୍ଦରଶକ ଯନ୍ତ୍ରକ ହେଲାଇତେ ଲାଗିଲେନ ଏବଂ ଅନ୍ୟେତେ କହିଲ ଆମି ହନ୍ତେ ଥାନ୍ତ୍ର ଯାବ୍ଦ ଧରିତେ ପାରି ତାବ୍ଦ ଯୁଦ୍ଧ କରିବ ଇହା ଶୁଣିଯା ବାଲ କେବରଦେର ଏକ ଜନ ହୀଁ ମିଳିଯା ଉଠିଲ ।

ତାହା ଦେଖିଯା ଶୁଣିଯାନୀ ଜିଜାଲିଲ ଇହାର ଅଭିପୂର୍ଯ୍ୟ କି ତାହାତେ ପଥପୁନ୍ଦରଶକ କହିଲେନ ଇହାରା ନିର୍ଦ୍ଦ୍ରାଗତ ହେଇଯା କଥା କହେ ତାହାରଦିଗକେ ଯଦି ତୁମ ମାର ବା ଚେନ୍ଦା ଓ ବା ଯାହା କର ବା ଜାହା ଜେର ମାନ୍ଦିଲୋପାରି ନିର୍ଦ୍ଦ୍ରାଗତ ଏବଂ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିକ୍ଷତ ତରଙ୍ଗେ ଇତ୍ତତ୍ତ ଆଛାଡ଼ିତ ପର୍ବତକାଳୀମ ତଞ୍ଚଥ ଏକ ଲୋକ ଯେମେତ କହିଯାଛିଲ 'ଯେ ଆମି ଜାଗ୍ରୁଣ ହଇଲେ ତାହା ଥୁଜିଯା ଲହିବ ତାହାରା ଏ ରୂପେଇ ଉତ୍ତର ଦିବେ । ତୁମ ଅବଗତ ଆଛ ଯେ ମନୁଷ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦ୍ରାୟ କଥା କହିଲେ ତାହାରା ଅସମ୍ଭବ ବକେ କିନ୍ତୁ ତାହାରଦେର ବାକ୍ୟ ପୁତ୍ରଯୁଦ୍ଧରୀବା ଯୁଦ୍ଧିଦ୍ଵାରା ବ୍ୟବହାର୍ୟ ନାୟ । ଶୁରୁ ଯାତ୍ରିବେଶଧାରଣେ ଏବଂ ଏହି ବ୍ଲାନେ ଉପବେଶନେ ତାହାରଦେର ସେମଯ କାର୍ଯ୍ୟବିଷୟେ ଯେମେତ ଅସଂଲିପ୍ତ ଛିଲ ସେଇ ଗତ ଏହିକ୍ଷଣେ ବାକ୍ୟବିଷୟେ ଓ ଅସଂଲିପ୍ତ ଆଛେ । ବୃକ୍ଷିତମହାଶ୍ୟ ଆରୋ କହିଲେନ ଯେ ଅକିଞ୍ଚିଦର୍ଶକେବୁ ଯାତ୍ରିବେଶ ଧାରଣ କରିଲେ ତାହାରଦେର ବିଶ୍ଵତିଜନେର ମଧ୍ୟେ ଏକ ଜନେର ଏହି ଦଶା ଘଟିଯା ଥାବେ ଯେହେତୁ ଯାତ୍ରିଦିଗକେ ଭୁବନାର୍ଥକ ଏହି ମୋହତୁମ ଯାତ୍ରିରଦେଇ

ଶ୍ରୀରଦେବ ଶେଷ ଉପାୟ ଅତ୍ୟବିହାରୀ ତେମନ ତତ୍ତ୍ଵମିଳିଥାଯି ପଥେର ପୁନଃଭାଗେ ହିତ ଏବଂ ତଜ୍ଜନ୍ୟ ତାହା ଯାତ୍ରିରଦେର ପୁନିକୁଳ ଅତିନଫଳତାପୂର୍ବକ ନିର୍ମିପିତ ଆଛେ । ଯେହେତୁକୁ ଯାତ୍ରିରଦେର ଶ୍ରୀରାମ ଭାବେ ଯେ ଏ କ୍ଷେତ୍ରାରୀ ଶ୍ରୀନିଃସମୟେ ଉପବେଶନେ ଯେମନ ବାଣ୍ଣୀବିଶିଷ୍ଟ ହଇଯା ଥାକେ ତେମନ ଆର୍ଯ୍ୟ କୋନ ସମୟେ ହୁଏ ଏବଂ ଯାତ୍ରାଶେବେ ଯେମନ ଶୁଣ୍ଟ ତେମନ ଆର୍ଯ୍ୟ କୋନ ସମୟେ ଶୁଣ୍ଟ ହୁଏ । ଅତ୍ୟବିହାରୀ କହିଯେ ତଜ୍ଜନ୍ୟ ମୋହଭୂମି ବିଲାହନାମକ ଦେଶେର ଏବଂ ଯାତ୍ରିରଦେର କୋଟିର ଅତ୍ୟବିହାରୀ ପରିପାଳନ କରିବାକୁ ହିଁବାରେ ହିଁବାରେ । ଅତ୍ୟବିହାରୀ ସାବଧାନ ହିଁଉକ ପାଛେ ତୋମରା ଯେମନ ଦେଖିତେଛୁ ତେମନ କେହ ଜାଗାଇତେ ପାରେ ନା ଏତଙ୍କପ ନିଦ୍ରାଗତ ଇହାରଦେର ପୁତି ଯେମନ ସାହିତ୍ୟରେ ତେମନ ତୋମାରଦେର ପୁତିଓ ନା ଘଟେ ।

ତାହା ଦେଖିଯା ଯାତ୍ରିର ଅତିଶୟ କଳ୍ପବୀନ ହଇଯା କହିଲ ଆମ ରା ଅଗୁମର ହିଁ ମାତ୍ର ତାହାରା ଆପନାରଦିଗେର ପଥପୁନିର୍ଦ୍ଦେଶକେର ସ୍ଥାନେ ପୁର୍ବରୀ କରିଲ ଯେ ଆମରା ଭାବିପଥେ ଆଲୋ ସହକାରେ ଗତି କରିତେ ପାରି ଏଇ ଜନ୍ୟ ଆପବି ଚକ୍ରକିର୍ତ୍ତ ଝାଡ଼ିଯା ଆଲୋ କରିଲେନ ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ପଥେ ଅନ୍ତକାର ଅତିଶୟ ହିଁଲେଓ ତାହାରା ତତ୍ତ୍ଵବ୍ୟପଥ ଆଲୋର ସାହାଯ୍ୟପୂର୍ବକ ଗମନ କରିଲ ।

କିନ୍ତୁ ବାଲକେରା ଅତିଶୁଣ୍ଟ ହଇଯା ଯାତ୍ରିରଦିଗକେ ମୈତ୍ରିକାରି ପଥ ପୁନିର୍ଦେଶକେର ନିକଟେ କ୍ରମର କରିତେ ଲାଗିଲ ଯେ ପଥ କିଛୁ ସ୍ମାରକ କରନ୍ତି । ଐ ରୀତିକ୍ରମେ ତାହାରା କିଞ୍ଚିତ ଅଗୁମର ହିଁଲେ ବାୟୁ ଉଥା ପିତ ହୋଯାଇତେ କୁଜୁଟିକା ଛତରିଯା ଯାଓନେତେ ଆକାଶ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହିଁତେ ଲାଗିଲ ।

ତଥାଚ ତାହାରା ମୋହଭୂମି ପାର ହୁଏ ବହନ୍ତର ଛିଲ ମାତ୍ର ଏଇ କ୍ରମେ ତାହାରା ପରମାର ଆପନାରଦିଗକେ ଏବଂ ଗନ୍ଧ୍ୟପଥକେ ଅତି ଅନ୍ତରପେ ଦେଖିତେ ପାଇଲ ।

ଅପର ତାହାରା କଥିତ ରୀତିକ୍ରମେ ଗମନ କରିବ ମୋହଭୂମିର ପୁଣ୍ଠ

ତାଙ୍କେ ପୁଅ ପହିଁଛିଆଛିଲ ଇତୋମଧ୍ୟେ ଅନ୍ତଃକ୍ରମେ ଏହ ଉତ୍କଳିତ ଏକଜନେର ଶବ୍ଦେର ସମ୍ମା ଏକ ଧୂନି କିଞ୍ଚିଦଗ୍ରେତେ ଶୁନିଲ ତାହାତେ ତାହାର ଅନୁସର ହୁତ ଅଗ୍ରେ ଦର୍ଶନ କରିତେ ଲାଗିଲ ଏବଂ ଦେଖ ତାହା ଗ୍ରା ଅନୁମାନ କରିଲ ଯେ ଆମରା ଅଷ୍ଟିବଦ୍ଗତ ଏବଂ ଉର୍ଦ୍ଦ୍ଵତ୍ତି କ୍ରତ ଏବଂ ଅତିଶ୍ୟ ଉତ୍ତାପପୂର୍ବକ ଉର୍ବ୍ବାସି କୋନୋ କାହାର ସହିତ ସାଙ୍ଗ ବାଦି ଏକ ଜନକେ ଦେଖିତେ ପାଇ ପରେ ତାହାର ତାହାର ନିକଟେ ଉପ ଶ୍ରିତ ହିଁଲ କିନ୍ତୁ ସେ କି କହିତେହିଲ ଇହ ଶୁଣିତେ ପାଇଲ ନା ଅତ ଏବ ତାହାର କଥା ସମାପ୍ତିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହାରା ଶୈନେଃଃ ଗମନ କରିଲ । ପରେ ଏଇବ୍ୟକ୍ତି ପୁର୍ବନାସାଙ୍ଗ କରିଲେ ସେ ଉଚିତ୍ୟା ସ୍ଵର୍ଗୀୟ ରାଜଧାନୀର ପୁତ୍ରମୁଖ କରିଯା ଦୌଡ଼ିତେ ଲାଗିଲ ତାହା ଦେଖିଯାଇଛିମହାଶୟ ତାହାର ପଞ୍ଚାଂ ଡାକିଯା କହିଲେନ ଯେ ହେ ହେ ଧାବନକୌରି ସଙ୍ଗେ ଆପବି ଆମାର ଅନୁମାନନ୍ଦମୁଖମେ ଯଦି ସ୍ଵର୍ଗୀୟ ରାଜଧାନୀତେ ଯାଇତେଛେନ ତବେ ଆପନକାର ସହାୟତା ଅନୁମତି କରନ । ତାହାତେ ଏହ ମନୁଷ୍ୟ ହରିତ ହେଁଯାତେ ତାହାର ତାହାର ନିକଟେ ତୁରାୟ ଉପଶ୍ରିତ ହିଁଲ କିନ୍ତୁ ସତ୍ୟବାଦିମହାଶୟ ତାହାକେ ଦେଖିବାମାତ୍ରେତେ କହିଲେନ ଉଃ ଆମି ଏ ମନୁଷ୍ୟକେ ଚିନି ତାହାତେ ବୀର୍ଯ୍ୟପୁରୁଷକରମହାଶୟ କହିଲେନ ତବେ ଏ ବ୍ୟକ୍ତିକେ କହନ ଶୁଣି । ତାହାତେ ତିନି କହିଲେନ ଆମାର ବାସନଗ ରେର ଅଫଳହେତେ ଇନି ଆସିତେହେନ ଏହାର ନାମ ଦୃଢ଼ହାରୀ ଏବଂ ନିଶ୍ଚଯେ ଇନି ସଥାର୍ଥ୍ୟାବ୍ଦୀ ।

ପରେ ତାହାରା କ୍ଷଣେକେର ମଧ୍ୟେ ପରମାନନ୍ଦ ମିତିଲ ହିଁଲେ ଦୃଢ଼ ଶ୍ଵାସିମହାଶୟ ସତ୍ୟବାଦିମହାଶୟକେ କହିଲେନ ହେ ପିତଃ ସତ୍ୟବାଦି ମହାଶୟ ଆପବି କି ଏହି ଶ୍ଵାନେ ତାହାତେ ସତ୍ୟବାଦିମହାଶୟ କହିଲେନ ହୀଁ ଏହାତେ କୋନୋ ସମ୍ବେଦ ନାହିଁ । ପରେ ଦୃଢ଼ଶ୍ଵାସିମହାଶୟ କହିଲେନ ପାରେ ଆପନାକେ ପ୍ରାପଣେ ଆମାର ଅତ୍ୟାହ୍ଵାନ ତାହାତେ ଅନ୍ୟେତେ କହିଲେନ ଆପନାକେ ଅଷ୍ଟିବଦ୍ଗତ ହିଁଯା ପୁର୍ବନା କରିତେ ଦେଖିଯା ଆମାର ତତୋଦିକ ଆହୁଦ ହିଁଯାଏଛେ । ଏ ସାଙ୍ଗ ଶୁଣିଯା ଦୃଢ଼ଶ୍ଵାସିମହାଶୟ ରତ୍ନବଦନ ହିଁଯା କହିଲେନ କେନେଃ ଆ

পনি কি আমাকে পুর্ণনা করিতে দেখিয়াছিলেন তাহাতে অন্যেতে কহিলেন ইঁঁ আমি দেখিয়াছিলাম এবং তদর্শনে আমার চিন্ত অত্যাহুদিত ছিল। পরে দৃষ্টায়িমহাশয় কহিলেন আমাকে দেখিয়া আপনি কি ভাবিয়াছিলেন তাহাতে বৃদ্ধস্তাবা দী কহিলেন কি ভাবিয়াছি কহিতেছেন আমার ভাবনা কি উচিত। ভাবেন তবে কহি আমি ভাবিলাম যে পথেতে আমরা এক জন সত্যবাদি লোকের দেখা পাইয়াছি অতএব অল্পক্ষণের মধ্যে তাঁ হার সহায়তা পূর্ণ হইব। তাহাতে দৃষ্টায়ি কহিলেন আপনি যদি কিছু অপুরূপ না ভাবেন তবে আমি আহুদিত হই কিন্তু আমার যেমন হওন কর্তব্য তেমন যদি না হই তবে আমা রেই তাহার ফল সহ্য করিতে হইবে। তাহাতে অন্যেতে কহিল তাহাই বটে কিন্তু আপনি ভীত হওনেতে আমি নিশ্চয় জানি যে আপনকার পুরণের সহিত এবং যাত্রিদের রাজাৰ সহিত এক্ষে আছে কেননা কথিত আছে সর্বদা ভীত যিনি তিনি ধন্য।

তাহা শুনিয়া বৌর্যপুকাশক মহাশয় কহিলেন হে ভূতভূতঃ কিন্তু আমি নিৰ্বাত করি আপনি আমারদিগকে কহন আপনি এই মাত্র অষ্টীবদ্ধত হইয়। যে পুর্ণনা করিতেছিলেন ইহার কারণ কি বিশেষতঃ কোনো বিশেষানুগৃহ পূর্ণির জন্য বা অন্য কোনো কারণের জন্য।

তাহাতে দৃষ্টায়িমহাশয় কহিলেন তাহা জিজ্ঞাসা করিবার আবশ্যক কি আপনি জানিতেছেন আমরা মোহ ভূমিতে আছি এবং আগমনসংয়ৈ আমি আস্থামনে আলোচনা করিতেছিলাম যে এই স্থানে পথ দ্রুতবতঃ কেমন আপৰিশিষ্ট এবং এই পথে এতৎপর্যন্ত যাত্রায় আগমন কর্ণানন্দের কৃত লোক এইস্থানে বন্ধ হইয়া নষ্ট হইয়াছে। তত্ত্ব এইস্থানে মৃতলোকের। কিপুকার মরে ইহাও আমি আলোচনা করিতেছিলাম বিশেষতঃ যাহারা এই স্থানে মরে তাহারা কোনো এক যোমোহৃষিকা পীড়াতে

ମରେ ନା ଯେହେତୁକ ଦେଖିତେଛି ଯେ ନିଦ୍ରାବହୀନ ଯେ ମରେ ମେ ଅତ୍ୟା
ହୃଦାପୂର୍ବକ ନିଦ୍ରା ଯାଏ ଏବଂ ଏତଦେଶୀୟ ରୋଗେର ରୀତିତେ ଯାତ୍ରିରା
ବୈଚାପୂର୍ବକ ସଂକ୍ଷଟ ହୁଏ ।

ଅପର ସତ୍ୟବାଦିମହାଶୟ ଦୃଢ଼ଭାଯିମହାଶୟର ବାକ୍ୟେ ବାଧା ଦି
ଯା ଜିଜ୍ଞାସିଲେନ ବୁଝବାଟିକାତେ ନିଦ୍ରାଗତ ଲୋକଦୟକେ ଆପନି
କି ଦେଖିଯାଇଲେନ ।

ତାହାତେ ଦୃଢ଼ଭାଯିମହାଶୟ କହିଲେନ ହୀଁ ଆମି ମେଇ ହାନେ
ଅକିଞ୍ଚିତକ୍ରମକିମ୍ବା ଏବଂ ଅତିରିକ୍ତମାହ ମବାନକେ ଦେଖିଯାଇଲାମ
ନିଃମନ୍ଦେହେ ତାହାରୀ ମେଇ ହାନେ ପଡ଼ିଯା ପଚିବେ । କିନ୍ତୁ ମେ ଯାହା
ହୁଏ ଆମି ଆପନ ଗମ୍ଭୀର ତୁରି ଆମାର କଥିତ ବାକ୍ୟାମୁସାରେ ଆମି
ଆଲୋଚନା କରିତେ ଛିଲାମ ଇତୋମଧ୍ୟେ ଏକ ଜନ ବୃଦ୍ଧ ଶ୍ରୀ ଅତିଶ୍ୟ
ଦ୍ୱାରା ବସ୍ତ୍ରକ୍ଷତେ ପରିହିତ ହାଇୟା ଆମାର ନିକଟେ ଉପରିହିତ ହାଇୟା
ଜିଜ୍ଞାସିଲ ଗଂକର୍ତ୍ତକ ଦାନୀୟ ଏହି ତିମ ଦୁଦ୍ୟେର ମଧ୍ୟେ କୋର ଦୁଦ୍ୟ
ଗୁହଣ କରିବା ବିଶେଷତ : ଆମାର ଗାତ୍ର ବା ଆମାର ଟାକାର ତୋଡ଼ା ବା
ଆମାର ଶୟା । ମତ୍ୟ କହିତେ ଗେଲେ ଆମି ଏ ମରୟେ ଅତିଶ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ
ହାଇୟା ନିଦ୍ରାବ୍ରିତ ଛିଲାମ ଏବଂ ଆମି ଯେ ଅତିଦରିନିଦ୍ରାଃଶ୍ରୀ ଛିଲାମ
ଇହାଓ ମେ ଡାଇବୀ ଅବଗତା ଛିଲ । ପରେ ଆମି ତାହାକେ ଏବନାହ
ଦୁଇବାର ନିବାରଣ କରିଲାମ କିନ୍ତୁ ଆମାର ନିବାରଣରେ ମେ ହେବୁ ମା
ବଦନ । ହାଇୟା ଦ୍ଵୀପାଇୟା ରହିଲ ତାହା ଦେଖିଯା । ଆମି କ୍ରେ ଧ୍ୟାନିତ
ପ୍ରାୟ ଛିଲାମ କିନ୍ତୁ ତାହାତେଓ ମେ ବିଛୁ ଦୀତା ଛିଲ ନା । ଗୋ ମେ
ଆରଂ ଜିଜ୍ଞାସା କରିଯିବୁ କହିତେ ଲାଗିଲ ଯେ ତୁମି ଯଦି ଆମାର ଅଧୀନ
ହୁଏ ତବେ ଆମି ତୋମାକେ ରହଇ ଏବଂ ସୁଶୀଳ କରିବ ଯେହେତୁକ ମେ
କହିଲ ଆମି ଜଗଂକର୍ତ୍ତା ଗଂକର୍ତ୍ତକ ମନୁଷ୍ୟ ସୁଶୀଳ ହୁଏ । ତାହାତେ
ଆମାର ନାମ ବିଶ୍ଵାଚକୁରାଣି ଏଇ କଥା ଶ୍ରନ୍ନିଯା । ଆମି ତାହାକେ ଅତି
ଶୟ ଘୁଣା କରିଲାମ କିନ୍ତୁ ତଥାପି ମେ ଆପନାର ପୁରଥନୀ ଲାଇୟା ଆ

আর পঞ্চাং^১ আমিতে লাগিল তাহাতে আপনি যেমন দেখিয়া ছিলেন তেমন আমি অষ্টীবদ্গত হইয়া তোমার উপকার করিব এন্দুষাক্ষব্যাদিব্যাজ্ঞির স্থানে উর্দ্ববাহ হইয়া পুর্ণা করিতেছি লাগ। এবং আপনি উপস্থিত হইবামাত্রেতে ঐ টাকুরাণী চলিয়া গেল তথাপি আমি তম্ভুজিজন্মে স্তুতি করত সেই স্থানে রহি লাইয়েছেতুক আমি নিশ্চয় তাবিলাম যে সে আমার মঙ্গল চেষ্টা র করিয়া বরং আমাকে পথে আটক করণে মনঃস্ত করিয়াছিল।

তাহা শুনিয়া সত্যবাদিমহাশয় কহিলেন রিঃসন্দেহ তাহার বাঙ্গাল মন্দ কিন্তু কিঞ্চিত্তন্ম আপনি তাহার বিষয়ে কথা কহিতে ছেন আমার মনে নয় আমি তাহাকে দেখিয়াছি বা তাহার কো মো আখ্যায়িকা পাঠ করিয়াছি।

তাহাতে দৃঢ়স্থায়িমহাশয় কহিলেন হইতে পারে আপনি তাহাকে দেখিয়া থাকিবেন এবং তদ্বিষয়িকা আখ্যায়িকা ও পাঠ করিয়া থাকিবেন।

পরে সত্যবাদিমহাশয় কহিলেন কি আপনি বিহুবানু টাকুরাণীর বিষয়ে কহিতেছেন সে কি কিঞ্চিদ্বীর্ঘকাল্যা এবং দর্শনেও যৎকিঞ্চিং সুন্দরী কিন্তু কিঞ্চিকৃত্ববর্ণ নয়।

তাহাতে দৃঢ়স্থায়িমহাশয় কহিলেন আপনি যথার্থ কহিয়াছেন সে অমনি লোক বটে।

পরে সত্যবাদিমহাশয় জিজ্ঞাসা করিলেন সে কি বাচালা নয় এবং সে কি পুত্রোক বাক্যের অন্তে দ্বিদ্বাস্যবদন। হইয়া থাকে বা।

তাহাতে দৃঢ়স্থায়িমহাশয় কহিলেন আপনি পুনর্বার যথার্থ কহিয়াছেন যেহেতুক তাহার আচরণ তদনুসারে নিশ্চয়।

পরে সত্যবাদিমহাশয় জিজ্ঞাসিলেন সে কি আপনার পার্শ্বে টাকার এক ঝুলি বাঁধিয়া বেড়ায় না এবং সেই টাকাতে যে তা

ହାର ମନୋଭିଲାଷ ନିଯମିତ୍ତ ହିଂହା ଜାନାଇବାର ନିମିତ୍ତେ ସେ କି ଏହି ଝୁଲି
ତେ ସର୍ବଦା ହଞ୍ଚ ଦିଯାଇ ଟାକା ଲାଡ଼ିଯା । ଚାଢ଼ିଯାଇ ବେଡ଼ାଯାଇନା ।

ତାହାତେ ଦୃଢ଼ହାୟିମହାଶୟ କହିଲେନ ଆପଣି ସଥାର୍ଥ କହିଯା
ଛେନ ସେ ଯଦି ଏହି ତାବର୍ଷ ସମୟ ଏହି ହାନେ ଦୀଢ଼ାଇଯା ରହିତ ତବେ
ଆପଣି ତାହାର ନିର୍ଗୟ ଏବଂ ତାହାର ଧ୍ୟାନେର ନିର୍ଗୟ ଆଧିକ ସୂଳଫ୍ଟ
ରୂପେ ବର୍ଣନା କରିବେ ପାରିବେନ ନା ।

ପରେ ସତ୍ୟବାଦିମହାଶୟ କହିଲେନ ଯେ ତବେ ତାହାର ଚରିତ୍ର ନିର୍ଗୟ
ସ୍ଵକାରିବକ୍ରି ଅତିନିପୁଣ୍ୟ ତାହାର ଚିତ୍ରକରେର ଏବଂ ନିର୍ଗୟ ରଚନା
କର୍ତ୍ତାର ବାକ୍ୟ ଅତିମତ୍ୟ ।

ଏହି ତାବର୍ଷାକ୍ୟ ଶ୍ରୀନିଯା ବୃଦ୍ଧଚିତ୍ତମହାଶୟ କହିଲେନ ଯେ ଏହି ଶ୍ରୀ ଏକ
ଡାଇନୀ ଏବଂ ତାହାର ଡାଇନପରାତେ ଏହି ଜୁମି ଅର୍ଥାତ୍ ଏହି ଜ୍ଞାନ
ମୋହିତ ହଇଯାଛେ । ତାହାର କ୍ରୋଡ଼େ ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି ମନ୍ତ୍ରକ ରାଶିଯା
ଶୟନ କରେ ସେ ବ୍ୟକ୍ତି ଥାଏ ଲୁଗ୍ମମାନ ହାନାଦ୍ଵେ ମନ୍ତ୍ରକ ରାଶିଯା ଶୟନ
ଯରଙ୍ଗ ତାଲ ଏବଂ ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି ତାହାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଦେଖିଯା ଭୂଲ୍ଲ ହୟ
ତାହାରୀ ଈଶ୍ୱରରେ ଶ୍ରୁଦ୍ଧା ଜାନିବେନ । ଯାତ୍ରିରଦେଇଁ ଶ୍ରୁଦ୍ଧିଗକେ
ମାଡ଼ହରଙ୍ଗପେ ପ୍ରତିପାଳନକାରିଣୀ ଡାଇନୀ ଏହି ଶ୍ରୀ । ଆଧିକ କି
କହିବ ଏହି ଡାଇନୀ ଅରେକ ଲୋକକେ ଯାତ୍ରିବେଶଧାରଣ ତ୍ୟାଗ କରା
ଇଯାଛେ । ସେ ଅତିଶ୍ୟ ଗମ୍ଭୀରାଙ୍ଗୀ ଏବଂ ସେ ଏବଂ ତାହାର କର୍ତ୍ତା
ଏହି ଜଗତେର ଭଦ୍ରବିଷୟ ଯେ ଉତ୍ତମ ଏବଂ ଯାନନ୍ଦାହିଁ ଅଭିରାକ୍ୟ ରାଦି
ନୀ ହଇଯା ସର୍ବଦା କୋନୋ ଏକ ଯାତ୍ରିହେତୋରାରୁ ପଞ୍ଚାଂଶ ବେଡ଼ାଯା । ସେ
ଅତିଶ୍ୟ ନିର୍ଲଙ୍ଘା ଏବଂ ନିର୍ଭୟା ଯେମନି ବା ଲୋକ ହୟ ନା କେନ ତା
ହାର ସହିତ ସେ କଥା କହିବେ । ଗାରିବ ଯାତ୍ରିଦିଗକେ ଦେଖିଯା ସେ
ସର୍ବଦା ହାସ୍ୟବଦନା ହଇଯା ତାହାରଦିଗକେ ତିରକ୍ଷାର କରେ କିନ୍ତୁ ଧନିର
ଦେଇ ସର୍ବଦା ପୁଣ୍ୟସା କରେ ଯଦି କୋନୋ କେହି କୋନୋ ହାନେ ଯଥେଷ୍ଟ
ଧନୋପାର୍ଜନ କହିବେ ପାରେ ତବେ ସେ ସର୍ବଦା ସରେଇ ତାହାର ପୁଣ୍ୟସା
କରିଯା ବେଡ଼ାଯା । ଡୋଜ ନିଯମକ୍ରମ ଇତ୍ୟାଦି ଗମନେତେ ତାହାର ବଡ଼
ମନୋଧ ଏବଂ କୋନୋ ଏକ ମହାପରବ ହୃଦୟେ ସର୍ବଦା ତାହାର ଦେଖା

ପାଦ୍ୟା ଯାଏ । କୋମୋଇ ହାନେ ମେ ଗପ କରିଯାଛେ ଯେ ଆମି ଏକ ଦେବୀ ତଥପୁଷ୍ଟ ଆମାର ପୂଜାଓ କେହାଏ କରେ । ଅପର ପୁରୁଷନାର୍ଥକ ନିରପିତ ସମୟ ଏବଂ ନିରପିତହାନ ତାହାର ସର୍ବତ ଆଛେ ଏବଂ ମେ ବଳ୍କ୍ୟମାନ ବାକ୍ୟ ପୁକାଶ କରିଲେ ଲଜ୍ଜା କରେ ନା ଯେ ଆମି ଯେମନ ସୁନ୍ଦର ଦୁଃଖ ଦର୍ଶାଇତେ ପାରି ଏମନ ଦୁଃଖ କେହ ଦର୍ଶାଇତେ ପାରେ ନା । ଏବଂ ତାହାକେ ଯେ କୋମୋଇ କେହ ମେହ କରେ ଏବଂ ଅତିଶ୍ୟ ପୁଣ୍ୟମା କରେ ତାହାରଦେର ପୁରୁଷାନୁକ୍ରମେ ଆନୁକୂଳ୍ୟ କରିବ ଏଇ ମତ ବାକ୍ୟ ମେ କରେ । କୋମୋଇ ହାନେ ଏବଂ କୋମୋଇ ଲୋକେର ପୁତ୍ର ମେ ଆପ ମାର ଝୁଲିଛ ଇତେ ଆଁଜଳାଇ ହର୍ବ ଛଡାଇଯା ଫେଲେ । ମେ ମନୁଷ୍ୟକର୍ତ୍ତକ ପୁଣ୍ୟମିତା ଏବଂ ଉପଦିଷ୍ଟାହତା ଏବଂ ତାହାରଦେର ବଳ୍କ ହୁଲେ ଶୟନେ ସର୍ବଦା ଚେଷ୍ଟା କରେ । ମେ ଆପନାର ଦୁର୍ବାଦିର ପୁଣ୍ୟମା କରିବେ କଥନେ ଶୁଣି ନା ଯହ ଏବଂ ଯାହାରା ତାହାର ବିଷୟେ ଅଧିକ ଭାବେ ତା ହାରଦିଗକେ ଅଧିକ ମେହ କରେ । ତଙ୍କର୍ତ୍ତକ ଯେ କେହ ପରାମୃଷ୍ଟ ହୟ ମେ ଏ ଲୋକେରଦିଗକେ ମୁକୁଟ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଦେଓନେ ହୀକୃତି ହୟ ତଥା ପି ମେ ଅନେକେର ଫାମିଲୀ କାରଣ ହଇଯାଛେ ଏବଂ ତତୋଧିକ ମହିନେ ଗୁଣ ଲୋକେରଦିଗକେ ନରକେ ପ୍ରେରଣ କରିଯାଛେ ।

ଏଇ କଥା ଖଣ୍ଡିଆ ଦୃଢ଼ହାୟି ମହାଶୟ କହିଲେନ ଉଃ ତବେ ନା ଜାନି ଆମାର ପୁତ୍ରି କତ ଅନୁଗୁହ ଯେ ଆମି ତାହାରେ ଅବହେଲନ କରିଯାଛି ଯେହେତୁ ଅବହେଲନ ନା କରିଲେ ନା ଜାନି ମେ ଆମାକେ କୋଥାଯା ଆକର୍ଷଣ କରିତ ।

ତାହାତେ ବୃଦ୍ଧିତ କହିଲେନ ନା ଜାନି କୋଥାଯା ଆକର୍ଷଣ କରିତ କହିତେହେନ ଏଇ ବିଷୟ ଦୈଶ୍ୟବାତିରେକେ ଅନ୍ୟ କେହ ଅବଗତ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ବିଶେଷିଯା କହିତେ ଗେଲେ ଇହା ସତ୍ୟ ଯେ ସର୍ବନାଶେତେ ଏବଂ ରରକେ ମନୁଷ୍ୟରଦିଗକେ ଆକର୍ଷଣକାରି ନାନା ବାତୁଲକ୍ଷ୍ୟ ବିଶିଷ୍ଟ ଏବଂ ହିଂସାକାରି କାମେତେ ମେ ତୋମାକେ ଆକର୍ଷଣ କରିତ ।

ଆର୍ଶାଲୋମକେ ଆଉପିତାର ବୈରକାରିଣୀ ଏବଂ ଯିରୋବେ ଆମ କେ ଆତ୍ମକର୍ତ୍ତାର ଶ୍ରୁତାକାରିଣୀ ଐ ଶ୍ରୀ । ମେଇ ଶ୍ରୀ ଯିହଦାହଙ୍କେ

ଆଜାପୁଭୂର ବିକ୍ରଯ କରଣେ ପରାମର୍ଶ ଦିଯାଛିଲ ଏବଂ ସଂଗୀର ଯାତ୍ରିବେଶ ଥାରଣ ତ୍ୟାଗବିଷୟେ ଏ ସ୍ତ୍ରୀ ଦେମାସ୍କେ ପରାମର୍ଶ କରିଯାଛିଲ । ଅଧିକ କି କହିବ ସେଇ ସ୍ତ୍ରୀହାରା ସତ ହାନି ଉପରା ହିଁ ଯାହେ ତାହାର ବର୍ଣ୍ଣନା କେ କରିତେ ପାରେ ତୁ ତାଇନୀ ରାଜାର ମଧ୍ୟ ଓ ପୁଜ୍ଞାର ମଧ୍ୟ ଏବଂ ପିତାମାତାର ମଧ୍ୟ ଓ ସନ୍ତ୍ତତିର ମଧ୍ୟ ଏବଂ ପରମାର ପୁତ୍ରିବୀ ଦିନର ମଧ୍ୟ ଏବଂ ତ୍ରୀଗୁରୁଷେର ମଧ୍ୟ ଏବଂ ମନୁଷ୍ୟେର ଓ ତାହାର ମନେର ମଧ୍ୟ ଏବଂ ଶାରୀରେର ଓ ଆଜ୍ଞାର ମଧ୍ୟ ବିରୋଧ ଜାର୍ଯ୍ୟ ।

ଅତେବ ହେ ଦୃଢ଼ହାୟିମହାଶୟ ଆଜ୍ଞାନାମ ସଦୃଶ ହଟନ ଏବଂ ସାଧ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରିଯାଓ ଦୃଢ଼ହାୟୀ ହଟନ ।

ତ୍ରୀଗୁରୁପକଥରେତେ ଯାତ୍ରିରଦେର ମନେତେ ଆହୁଦ ଏବଂ କଳ୍ପ ଉପର ହଇଲ କିନ୍ତୁ କିଞ୍ଚିତପରେ ତୌହାରା ବହ୍ୟମାଣ ଶ୍ରୋତୁଦୟନାରା ଆଜ୍ଞାମନେର ଅଭିପ୍ରାୟ ପୁକାଳ କରିଲେନ ।

ଯାତ୍ରିର ଆପଦ୍ମ କତ କତ ବା ତାହାର ।

ନା ଜାନି ବିପକ୍ଷ ଆହେ ମଂଖ୍ୟା ନାହି ତାର ॥

ଆର ପାପ କରିବାର ପଥ ଶତଶିତ ।

ଇହା କୋଣୋ ମନୁଷ୍ୟେତେ ମହେ ଅବଗତ ॥ ୧ ॥

ଆନାୟ ପଡ଼ିଯା କେହ ନଷ୍ଟ ହଇଯାହେ ।

ପଥେ ପଡ଼ି ଗଡ଼ାଗଡ଼ି କେହ ବୀ ଦିତେଛେ ॥

କେହ ବା ବୃକ୍ଷକ ମୁଖେ ସାଇତେ ନା ପାରେ ।

କିନ୍ତୁ ଅନ୍ତ୍ୟାସେ ଅହିମୁଖେ ଗିଯା ଗଲେ ॥ ୨ ॥

ପଞ୍ଚଦଶୀଧ୍ୟାୟ ।

ବିଜ୍ଞାନାଥଙ୍କ ଦେଶେତେ ଯାତ୍ରିରଦେହ ପାଇଁଜଳ ଏବଂ ସେଷ୍ଟାନ୍‌ହାଇଟେ ଆଜାର୍‌ଜାର ଅନୁଭିତ
ଅପେକ୍ଷାଯ ଧୀକନ ଉତ୍ତିର ଖୁଣ୍ଡିଯାନୀର ଏବଂ ତାହାର କତକପ୍ଲିନ ମହାମେରଦେଶ
ନଦୀ ପାଇଁ ହଇୟ ଇଷ୍ଟରୀଯ ରାଜଧାନୀତେ ମୃଚ୍ଛିତ ହେବ ବିବରନ ।

ଅପର ସାବ୍ଦ ଯାତ୍ରିରା ବେଉଲାହୁନାମକ ଦେଶେତେ ପହଞ୍ଚିଲ ତାବ୍ଦ
ଆମ୍ର ଦୃଢ଼ି କରିତେ ଛିଲାମ ମେଇ ହାନେ ଝୋନୁ ଦିବାରାତ୍ରି ପୁନର
ଆଛେ । ପୁଥମ ଭାଗେର ୧୧୩ ପୃଷ୍ଠା ଅରଥି ପାଠ କରିଯା ଦେଶୁନ । ଏଇ
ହାନେ ପହଞ୍ଚିଯା ଶ୍ରୀନ୍ପୁରୁଷ ଯାତ୍ରିରା କିମ୍ବଳାଳ ବିଶାମ କରିଲ
ଏବଂ ମେଇ ଦେଶ ଯାତ୍ରିରଦେର ସାଧାରଣପୁଷ୍ଟ ଏବଂ ତତ୍ତ୍ଵ ଉଦ୍ୟାନ
ଦୁର୍ଲଭାକ୍ଷେତ୍ର ଇତ୍ୟାଦି ସର୍ଗୀଯ ରାଜଧାନୀର କର୍ତ୍ତାର ଅଧିକାରପୁଷ୍ଟ
ମେଇହାନେ ଯାହା ଇଚ୍ଛା ତାହାରଦେର ଗୁହାନୁମତି ଛିଲ ।
କିନ୍ତୁ ମେଇ ହାନେ ଅଲ୍ଲକଣେର ମଧ୍ୟ ତାହାରା ଆପ୍ୟାୟିତ ହଇଲ ଯେ
ହେତୁକ ରାଜଧାନୀର ଘଟା । ଏବଂ ତୂରୀସମସ୍ତ ଏହି ମତ ସୁଶ୍ରଦ୍ଧାରୁପେ
ଯାଜିତେ ଲାଗିଲ ଯେ ତାହାରା ଶଯନ କରଣେ ଅକ୍ଷମ ଛିଲ ତଥାଚ ତାହା
ରୀ ଏହି ମତ ଆପ୍ୟାୟିତ ହଇଲ ଯେ ଅତିଥୋରତର ମିଦ୍ରାଗେଲେ ଓ ତେ
ମନ ଆପ୍ୟାୟିତ ହଇତେ ପାରେ ନା । ଏହିହାନେଓ ରାଜମାର୍ଗ ଗମନ
କାରି ସକ୍ଲଲେର ମୁଖେତେ ଏହି ବାକ୍ୟ ଛିଲ ଯେ ଆରୋ ଯାତ୍ରି ନଗରେତେ
ଆମିଯା ପହଞ୍ଚିଯାଛେ ତାହା ଫନିଯା ଅନ୍ୟ ଏକେତେ ଉତ୍ତର ଦିତ୍ ଯେ
ଅମୁକ୍ ଯାତ୍ରି ଅନ୍ୟ ନଦୀ ପାଇଁ ହଇୟ ସର୍ଗୀଯ ରାଜଧାନୀର ଦ୍ୱାରେତେ
ଉପଦ୍ରିତ ହଇୟ ପୁରେଶାନୁମତି ପାଇୟିଥିଲେ । ଅପର ଅନ୍ୟାତେ ପୁନଃ
ବୀର କହିତ ଯେ ଏହିକମାତ୍ର ଜାଙ୍ଗୁଲ୍ୟମାନ ଏକ ଦଳ ନଗରେ ଆମିଯା
ପହଞ୍ଚିଯାଛେ ତାହାତେ ଆମରା ଜାନି ଯେ ଆରୋ ଯାତ୍ରି ପଥେତେ ଆଁ

ଛେ ଯେହେତୁକ ଏହି ଜାଙ୍ଗଲ୍ୟମାନ ବ୍ୟକ୍ତିରା ଏହି ସ୍ଥାନେତେ ଆସିଯା ସାତିରା ଦୁଃଖ କ୍ଲେଶହିତେ ବାଁଚିଯା ଆଇଲେ ତାହାରଦେର ସାମ୍ରାଜ୍ୟରେ ଅପଞ୍ଚକ କରେନ । ପରେ ସାତିରା ଗାତ୍ରୋଥାନ କରିଯା ଇତ୍ତତେ ଗମର କାରିତେ ଲାଗିଲ କିନ୍ତୁ ଅଧିକ କି କହିବ ଏହି ସ୍ଥାନେ ତାହାରଦେର ଚକ୍ରଃସ୍ଵର୍ଗୀୟ ଦର୍ଶନେତେ ଯେ ପୁକାର ପାଇପୂର୍ଣ୍ଣ ହଇ ଯାଇଲ ଇହା ନିର୍ଗୟ କରା ଭାବ । ଏହି ଦେଶେତେ ଉଦ୍‌ରହାନିକାରୀ ସା ମନୋହାନିଜନକ ତାହା ଯା କିଛୁ ଶୁଣିଲ ନା କିଛୁ ଦେଖିଲ ନା କିଛୁ ମର୍ଶ କରିଲ ନା ଏବଂ କିଛୁ ହୁଏ ଓ ପାଇଲ ନା ମାତ୍ର ଉତ୍ତରଣୀୟ ନଦୀର ଜଳ ଯଥନ ଆସାଦନ କରିଲ ତଥନ ତାହାରା ଅନୁମାନ କରିଲ ଯେ ତାହା କିଛୁ କଡୁଯାଏ ବୋଧ ହୁଏ କିନ୍ତୁ ତାହାଓ ଉଦରେ ପୁରିଷ୍ଟ ହିଲେ ଅତିମିଷ୍ଟ ବୋଧ ହଇ ଯାଇଲ ।

ଏହି ସ୍ଥାନେ ପୂର୍ବକାଲୀନ ସାତିବେଶ ଧାରଣକାରିବ୍ୟକ୍ତିରଦେର ଏବଂ ତାହାରଦେର ତାବଦୀରତ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟର ନିର୍ଗୟକ ଏକ ଗୁଡ଼ ଛିଲ । କୋମୋଂ ସାତି ପାର ହୁଏନ ସମୟେ ଏହି ସ୍ଥାନରୁ ନଦୀ ଅତିଶ୍ୟ ବର୍ଜିତା ହିତ ଏବଂ କୋମୋଂ ସମୟେ ତଜଳ ଅତିଶ୍ୟ ଅନ୍ଧ ହିତ ଏହି ସମସ୍ତ ବି ସମ୍ଭାବନାରେ ଗପିପ୍ରାୟ ଛିଲ ଯେହେତୁକ କୋମୋ ସାତି ପାର ହୁଏନ ସମୟେ ଏହି ନଦୀ ପ୍ରାୟ ଶୁଷ୍ଠା ହିତ ଏବଂ କୋମୋ ସମୟେ ତତ୍ତ୍ଵ ବନ୍ତିର ଉଚ୍ଛଳିଯା ଭାସିଯା ସାଇତ ।

ଏହି ସ୍ଥାନରୁ ବାଲକେରା ସ୍ଵର୍ଗୀୟ ବ୍ରାଜୋଦ୍ୟାନେ ଯାଇଯା ସାତିରଦେର ବିରିଜେ ପୁଷ୍ପ ଆହରଣ କରିଯା ଅତିଶ୍ୟ ଆଦରପୂର୍ବକ ତାହାରିମିଳକେ ଦିତ । ଏହି ସମସ୍ତ ଉଦ୍ୟାନେତେ ଜୀର୍ଣ୍ଣ ମରିଚ ଧୂର୍ଯ୍ୟାମହାର ଲବଙ୍ଗ ଜୀବ ଫଳ ଦାରୁଚିନି ତେଜପାତ ଏଲାଟି ଲବାନପୁର୍ବତ୍ତ ନାନାଜାତୀୟ ସୁଗନ୍ଧ ବିଶିଷ୍ଟ ବୃକ୍ଷାଦି ଛିଲ । ତନ୍ଦୁରା ଏହି ସ୍ଥାନେ ସାତିରଦେର ସାମକାଳ ତାହାରଦେର କୁଟୁମ୍ବ ତାବଂ ଶୁଗକ୍ଷେତ୍ରେ ପାଇପୂର୍ଣ୍ଣ ଛିଲ ଏବଂ ନିର୍ମିତ ସମୟ ଉପାସ୍ତିତ ହିଲେ ସାତିରଦେର ପାର ହୁଏନାରେ ତାହାରଦେର ଗାତ୍ର ତତ୍ତ୍ଵଦୂର୍ଯ୍ୟାନିଶ୍ଚିତ ସୁଗନ୍ଧି ତୈଲଦ୍ଵାରା ମର୍ଦିତ ଛିଲ ।

ଅପର ଏହି ସାତିରଦେର ଉପାସ୍ତିତ ହିଯା ନଦୀପାର ହୁଏ ନିର୍ମିତ ତନ୍ଦୁ

କାଳ ଅପେକ୍ଷାର ଅର୍ଥିତିସମୟେ ସ୍ଵର୍ଗୀୟ ରାଜଧାନୀହାଇଟେ ଶୁଣ୍ଡି
ଯାନ୍ନାମଙ୍କ ଯାତ୍ରିର ଭାର୍ଯ୍ୟ ଶୁଣ୍ଡିଆନୀବିଷୟକ ବହୁଭୂତର ସହାଦ
ଲହିୟା ଏକ ଦୃଢ଼ ଉପଚ୍ଛିତ ହାଇଲ । ତାହାତେ ତାହିସ୍ୟେ ଅନେକ
ଅବସ୍ଥ ହୁଏବାତେ ଅଲ୍ଲକ୍ଷଣେ ତାହାର ନିବାସମ୍ଭାନ ଅବଗତ ହେଇଯା
ଏହି ଦୃଢ଼ ରାଜପତ୍ର ଲହିୟା ତାହାକେ ଡେଟିଲ । ଏ ପତ୍ରେର ମଂବାଦ
ଯେ ହେ ତଦୁ ତାକୁରାଣି ଆପନି ଧନୀ ଆମି ଆପନକାର ଜନ୍ୟେ ବହୁ
ମାନ ମଂବାଦ ପାଠାଇତେହି ଦର୍ଶନିବସମଧ୍ୟେ ଆପନି ଅମୃତବନ୍ଧପରିହି
ତ୍ୟ ହେଇୟା ଆପନୀର କର୍ତ୍ତାର ସାଙ୍ଗାଂ ଦାଢ଼ାଇତେ ହେଇବେ ଇହା ଆପ
ନାର କର୍ତ୍ତା ଅପେକ୍ଷା କରେନ ।

ଏହି ଦୃଢ଼ ଏହି ପତ୍ର ଶୁଣ୍ଡିଆନୀର ନିକଟେ ପାଠ କରଣାନ୍ତର ମେ ଯେ
ସ୍ଵର୍ଗୀୟ ରାଜାର ମତ୍ୟ ଏକ ଦୃଢ଼ ଏବଂ ତାହାକେ ଶିଖୁ କରିଯା ଗମନାର୍ଥେ
ଆଜ୍ଞା କରିତେ ଆସିଯାଛେ ଇହାର ଏକ ସଥାର୍ଥ ଚିହ୍ନ ଦର୍ଶାଇଲ । ମେହି
ଲକ୍ଷଣ ଏହି ବିଶେଷତଃ ଏହି ଦୃଢ଼ ଆସିଯା ପହଞ୍ଚିବାମାତ୍ରେ ଶୁଣ୍ଡିଆନୀ
ନାର ହଦୟେତେ ମୈହେତେ ଝାଲା ଏକ ତୀକ୍ଷ୍ଣର ଟେର କା ପାଇଁ ଏମତ
କୋମଳରୂପେ ଚାଲନ କରିଲ । ଏ ଶର ଶୁଣ୍ଡିଆନୀର ହଦୟେତେ ପୁରିଷ
ହେଇସାମାତ୍ରେ ତାହାର ମନ ଏହି ମତ ଆକୃତ ହାଇଲ ଯେ ନିର୍ମିତ
ମୟାୟେ ତାହାରେ ନା ଗେଲେ ନଯ ମେ ଏହି ମତ ଉତ୍କଳିତା ହାଇଲ ।

ଅପର ଶୁଣ୍ଡିଆନୀ ସଥନ ଦେଖିଲ ଯେ ଆମାର ମୟାୟ ଉପଚ୍ଛିତ ହଇ
ଯାଇଁ ଏବଂ ଆମାର ମହିତ ଆଗତ ତାବ୍ୟ ଯାତ୍ରିରଦେର ମଧ୍ୟେ ନଦୀ
ପାର ହୁଏନେ ଆମାର ପୁରୁଷ ଆଜ୍ଞା ହେଇୟାଇଁ ତଥନ ମେହି ନିଜପଥପୁ
ଦର୍ଶକ ବୁଝିତିମହାଶୟକେ ଡାଳାଇୟା ତାବୁଦ୍ଧାତ୍ ଅବଗତ କରାଇଲ ।
ତାହାତେ ବୁଝିତିଶୁଣ୍ଡିଆନୀକେ କହିଲେନ ଏହି ସହାଦେତେ ଆମାର
ଅତ୍ୟାହ୍ନାଦ ଏବଂ ଆମାର ଜନ୍ୟେ ସଦି ଦୃଢ଼ ଆସିତ ତବେ ଆମାର ଆ
ରୋ ଆହ୍ନାଦ ହାଇତ । ପରେ ଶୁଣ୍ଡିଆନୀ ବୁଝିତିକେ କହିଲ ନଦୀ
ପାର ହୁଏଜନ୍ୟେ ଆମାର କିଂ ପୁନ୍ତ୍ରତ କରା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏତରିଷ୍ୟେ ପାଇଁ
ମର୍ମ ଦିଉନ ।

ତାହାତେ ବୁଝିତିମହାଶୟକ ଶୁଣ୍ଡିଆନୀକେ କହିଲେନ ତୋ

ମାର ଅମୁକ୍ତ କରିତେ ହେଲେ ଏବଂ ଅଶିଷ୍ଟ ଆମରା ତୋମାର ସହିତ ନଦୀତିରେ ଯାଇବ ।

ପରେ ମେ ଆପନାର ସକଳ ସନ୍ତୁତିରଦିଗକେ ନିକଟେ ଡାକାଇଯା । ତା ହାରଦିଗକେ ଆଶୀର୍ବାଦ ଦିଯାଇ କହିଲ ହେ ବାଲକେରା ତୋମାରଦେର କପାଲେର ଚିହ୍ନ ପାଠ କରିବେ ଆମି ଅତିଶ୍ୟ ଶାନ୍ତା ଏବଂ ଏହି ହାନେ ଆମାର ସହିତ ତୋମାରଦେର ଦର୍ଶନେ ଏବଂ ତୋମରା ଯେ ଆପନାର ଦେର ସ୍ତ୍ରୀ ନିଷ୍ଠଳଙ୍କ ରଙ୍ଗ କରିଯାଇ ଏତଦ୍ସିଯର ଦର୍ଶନେ ଅତିଶ୍ୟ ହୃଦୟ ଚିତ୍ତ ଆଛି । ପରେ ତାହାର ଯେ ସଂକଳିଷ୍ଟ ଛିଲ ଗେ ସକଳ ଦୟା ଦ୍ୱେରଦିଗକେ ଦାନ କରିଯା ଦୂର ଆସିବାମାତ୍ରେ ତୋମରା ପୁନ୍ତ୍ର ଥାକୁ ଏତବାହ୍ୟ ଆପନାର ପୁତ୍ର କନ୍ୟାରଦିଗକେ ଆଜ୍ଞା କରିଲ ।

କଥିତ ବାକ୍ୟ ପଥପୁନ୍ଦର୍ଶକକେ ଏବଂ ଆଜ୍ଞାସନ୍ତୁତିରଦିଗକେ କଥମାନ୍ତର ଖୁଣ୍ଟିଯାରୀ ସତ୍ୟତାର୍ଥେ ବୌଦ୍ଧପୁକାଶକ ମହାଶ୍ୟକେ ଡାକାଇଯା କହିଲ ହେ ମହାଶ୍ୟ ଆପନି ସର୍ବସ୍ଥାନେ ଆପନାର ସାଧୁଚିତ୍ତ ଦର୍ଶାଇଯା ଛେନ ଗ୍ରହୁପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଷ୍ଵସ୍ତ୍ରମାତ୍ର ହଉର ତାହାତେ ଆମାର ଅଧିଗତି ଆପନାକେ ବିଭବବିଶିଷ୍ଟ ଏକ ମୁକୁଟ ଦାନ କରିବେନ । ତତ୍ତ୍ଵ ଆମି ପୁର୍ବରୀ କରି ଯେ ଆପନି ଆମାର ସନ୍ତୁତିରଦେର ଉପରେ ଚକ୍ର ରାଖିବେନ ଏବଂ ଶ୍ଵାନ୍ତ ହାତେ ତାହାରଦିଗକେ ଆପନି ଯଦି କଥମୋ ଦେଖେନ ତବେ ତାହାରଦେର ସାନ୍ତୁନା କରିବେନ । କିନ୍ତୁ ଆମାର ଜୀବାତାର ଶ୍ରୀ ଆମାର କନ୍ୟାରୀ ଅତିବିଷ୍ଵସ୍ତ୍ରପେ ଆଚରଣ କରିଯାଇଛେ ତାହାତେ ଇହାରେ ଅଙ୍ଗୀକାରେର ସମ୍ମର୍ଗତ । ତାହାରଦେର ଶୈଶବଦ୍ୱାରା ଫଳ ହେଲେ ପାଇଁ ମେ ଦୃଢ଼ହ୍ୟମହାଶ୍ୟକେ ଆପନାର ଅଞ୍ଜଳୀଯକ ଖୁଲିଯା ଦିଲ ।

ପରେ ଖୁଣ୍ଟିଯାନୀ ସ୍ଵର୍ଗତାବାଦିମହାଶ୍ୟକେ ଡାକାଇଯା କହିଲେନ କଲଙ୍କ ଯାହାର ମଧ୍ୟ ନାହିଁ ଏହି ମତ ଏକ ଜମ ଯିଶ୍ଵାଏଲୀଯ ଆପନି । ତାହାତେ ସତ୍ୟବାଦିମହାଶ୍ୟ କହିଲେନ ଶ୍ରୀଓମପର୍ବତ ଗମନାର୍ଥେ ନଦୀ ପାର ହାତେ ତୋମାର ମଙ୍ଗଳ ଯେ ହୟ ହେଲା ଆମି ପୁର୍ବରୀ କରି ଏବଂ ଶ୍ଵରପଦୀ ହେଲା ପାର ହାତେ ଦର୍ଶନେ ଆମି ଅତି

সন্তুষ্ট হইব। তাহা শনিয়া খুক্ষীয়ানী উত্তর দিল হউক জলাক
বা হউক শুষ্ক গমনে আমি অতিশয় বাঞ্ছি করি যেহেতুক আ
মার যাত্রায় যেমনি বা বায়ু বৃষ্টি হয় না কেন স্বর্গীয় রাজধানী
তে পহঁচিলে শুমনিবৃত্তি করণে এবং আগ্রাত বস্ত্রাদি শুষ্ক কর
বে আমার যথেষ্ট সময় থাকিবে।

পরে বৃক্ষশক্ত হটাঙ্গকিত রাহাশয় খুক্ষীয়ানীকে দেখিতে
আইলেন তাহাতে খুক্ষীয়ানী তাহাকে কহিল এতৎপর্যন্ত যা
ত্রায় আপনকার অতিকষ্ট হইয়াছে কিন্তু স্বর্গীয় রাজধানীতে
পহঁচিলে আপনকার কষ্টই মিষ্ট বোধ হইবে কিন্তু পুর দেওন
ঘারা সর্বদাই পুস্তত থাকুন যেহেতুক আপনি অপেক্ষা না করেন
এই মত সময়ে দৃত আসিয়া পহঁচিতে পারে।

তাহার পর আশাচ্যুতরাহাশয় এবং রাহাভিতারামী তাঁহার
কর্ম্ম আসিয়া উপস্থিতা হইলেন। তাহারদিগকে দেখিয়া খুক্ষী
য়ানী কহিল নিরাশবীরের ইন্দ্রহইতে এবং সম্দেহনামক গড়হই
তে নিষ্ঠার হওন আপনকারদের অত্যাহুদপূর্বক চিরস্মরণীয় অনু
গ্রহ। ঐ রূপ নিষ্ঠারেতে আপনারা এই স্থারে স্বচ্ছদপূর্বক আ
নৌত হইয়াছেন অতএব এখনও পুরো হইয়া ডয়কে স্থান দিও
না এবং পরিমিতাচারী হইয়া শেষপর্যন্ত ভরসা রাখ।

পরে খুক্ষীয়ানী দুর্বলচক্ষ রাহাশয়কে কহিলেন আপনি ভদ্রু
মামক বীরের মুখহইতে যে নিষ্ঠার পাইয়াছেন তাহার কারণ এই
যে আপনি সর্বজীবির আলোতে সর্বদা জীব ধারণ করুন এবং শা
ষ্টিপূর্বক স্বর্গীয় রাজাকে দেখিতে পাউন। মাত্র আমি আপনাকে
এই পরামর্শ দি যে তিনি আপনকার জন্যে দৃত প্রেরণপূর্বে তো
মার পুতি তাঁহার মঙ্গল বাঞ্ছি আছে না আছে এতদিষ্যিকা আ
পনকার আশঙ্কা এবং সম্ভেদ রিয়য়ে আপনি পরামর্শ করুন পা
ছে তাঁহার আগমনকালে আপনার এই দোষবিষয়ে আপনাকে
লজ্জাবিত হইয়া তাঁহার সাক্ষাৎ দাঁড়াইতে হয়।

ଅପର ଶୁନ୍ତିଆନୀର ଗମନମିହସ ଉପଚ୍ଛିତ ହଇଲ ତାହାତେ ଶୁନ୍ତିଆନୀର ବିଦ୍ୟାଯଦର୍ଶନାର୍ଥେ ପଥ ଲୋକେତେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଛିଲ । କିନ୍ତୁ ଦେଖ ଶୁନ୍ତିଆନୀକେ ସ୍ଵର୍ଗୀୟ ରାଜଧାନୀଦ୍ୱାରା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଗ ବାଡ଼ାଇୟା ଲାଗୁ ନାହିଁ ଉର୍ଦ୍ଦୁହିତେ ଆଗତ ଅଷ୍ଟ ରଥ ଇତ୍ୟାଦିତେ ନଦୀର ଅମ୍ବତୀର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଛିଲ । ପରେ ଶୁନ୍ତିଆନୀ ନିର୍ଗତ୍ୟ ହଇୟା ନଦୀମଧ୍ୟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହାର ସହିତ ଆଗମନକାରୀ ସକଳେର ବିଦ୍ୟା ଚିହ୍ନ ଦିଯା ନଦୀତେ ପୁରିଷ୍ଟା ହଇଲ । ତାହାର ବିଦ୍ୟା ମରଯେ ଶେଷବାକ୍ୟ ଏହି ହେ ପୁତ୍ରୋ ଆଗମନକାର ସହିତ ବାସାର୍ଥେ ଏବଂ ଆପନାକେ ସ୍ଵତି କରି ଗାରେ ଆମି ଆସିଯାଇଛି ।

ଅପର ଶୁନ୍ତିଆନୀର ନଦୀ ପୁରେଶ୍ଵାନନ୍ଦର ତାହାର ସନ୍ତୁତି ଏବଂ ମହାୟ ସ୍ଵର୍ଗାନ୍ତରେ ଫିରିଯା ଗେଲ ଯେହେତୁକ ଅନ୍ୟ ପାଇଁ ଶୁନ୍ତିଆନୀର ଅପେକ୍ଷାୟ ଦଗ୍ଧାୟମାନେରା ଝଙ୍ଗେକେର ମଧ୍ୟେ ତାହାକେ ଦୃଷ୍ଟାଗୋଚରଣ କରିଯାଇଲ । ଐ ଶ୍ରୀତିକ୍ରମେ ପୂର୍ବେତେ ତାହାର ସ୍ଵାମୀ ଶୁନ୍ତିଆନ ଯେ ରୂପ ଆହୁାଦ ଏବଂ ବାଦ୍ୟ ନୃତ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି ସଟ୍ଟା ସହକାରେ ସ୍ଵର୍ଗୀୟ ରାଜଧାନୀଦ୍ୱାରାରେତେ ପୁରିଷ୍ଟା ହିୟାଇଲ ଦେମତ ହଟାପୂର୍ବକ ଉର୍ଦ୍ଦୁଗାମିନୀ ହିୟା ଶୁନ୍ତିଆନୀ ପୁରିଷ୍ଟା ହଇଲ ।

ଶୁନ୍ତିଆନୀର ଗମନେତେ ବାଲକେରୀ କ୍ରମ କରିତେ ଲାଗିଲ କିନ୍ତୁ ବୁଢ଼ିତମହାଶୟ ଏବଂ ବୀର୍ଯ୍ୟପୁରୁଷକମହାଶୟ ଅତିସୁନ୍ଦାୟ ତରେ ଲେତେ ଏବଂ ବୀଶାତେ ବାଦ୍ୟ କରିଲେନ । ପରେ ସକଳେ ଆପନଂ ନିବାସେ ଫିରିଯା ଗେଲେନ ।

କିଞ୍ଚିତକାଳ ପରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଦୂତ ସମ୍ବାଦ ଲାଇୟା ମଗରେ ଆସିଯା ପହାଁଛିଲ । ଐ ଦୂତେର କାର୍ଯ୍ୟ ହଟାଏ କିତମହାଶୟର ସହିତ ଛିଲ । ତାହାତେ ତାହାର ତତ୍ତ୍ଵ କରିଯା ଉଦେଶ ପାଓନାନନ୍ଦର କହିଲ ଯାହିଁ ତେ ନିର୍ଭର କରିଯା ଯାହାର ଅନୁଗତ ହିୟାଇ ଏବଂ ଯାହାକେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କରିଯାଇ ତାହାର ହାନହିତେ ଆମି ଆସିଯାଇ ଏବଂ ତୋରାକେ କଥନୀୟ ସମ୍ବାଦ ଏହି ଯେ ଶୁନ୍ତିପୁନରୁଥାନମ୍ଭାରକପର୍ବେର ପର ଦିବସେ

ତୁମ୍ହିଁ ଯେ ତାହାର ରାଜ୍ୟ ତାହାର ସହିତ ଭୋଜ କରିଯା ଇହା ତିନି
ଅପେକ୍ଷା କରେନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାମାଜିକ ପ୍ରକାଶ ହାତେ ।

ପାରେ ଯେ ମନ୍ୟବାଦି ଦୂତ ଇହାର ଏକ ଚିକିତ୍ସା କହିଲ ଆ
ମି ସ୍ଵର୍ଗ କଟରାକେ ଡେଣ୍ଟି ଏବଂ ରମ୍ପାରଙ୍ଗୁକେ ଶଥ କରିଯାଛି ।

ଏହି ମନାଚାର ପ୍ରାପଣାନ୍ତର ଆଜ୍ଞାନ୍ୟ ଜ୍ଞାନଦିଗକେ ଡାକାଇଯା
ହଟାଇବିତମହାଶୟ କହିଲେନ ଆମି ଆହୁ ହଇଯାଛି ଏବଂ
ଇଶ୍ୱର ତୋମାରଦେର ପୁତି ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରିବେନ । ତାହାତେ ତିନି
ବୀର୍ଯ୍ୟପୁକାଶକମହାଶୟକେ କହିଲେନ ଆମାର ଅନ୍ତିମକାଳେର ଦାରପତ୍ର
ଲିଖୁନ । ପାରେ ବୀର୍ଯ୍ୟପୁକାଶକମହାଶୟ ଉପହିତ ହେଯାତେ କହିଲେନ
ଆମାର ଉତ୍ତରାଧିକାରିକେ ଆମାର ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ଭଦ୍ରବାଞ୍ଛାବାତିରେକେ
ଆମ୍ଯ କିଛୁ ଦାରୀ ନା ଥାକାପ୍ରୟୁକ୍ତ ସଙ୍କ୍ଷୟମାଣଙ୍କୁ ପେ ଲିଖୁନ ଯେ ଆମାର
ପୁନ୍ନ ଆମାହିତେ ବହିଶିଷ୍ଟ ଏବଂ ଭଦ୍ରଚାରୀ ହୁଏ ଏହି ମିଳିତେ
ଆମାର ପାଦବିଜ୍ଞେପେ ଗଚନକାରି ତାହାକେ ମହନ୍ତଦୁର୍ବ୍ଲାଙ୍ଗପୂର୍ବକ
ଆମି ଏହି ସଂକଳନ କରିଯା ଯାଇ ।

ପାରେ ହଟାଇବିତମହାଶୟ ବୃଦ୍ଧଚିତ୍ତମହାଶୟେର ଦେହବିଶିଷ୍ଟ
ଆଚାରପ୍ରୟୁକ୍ତ ତାହାକେ ସ୍ତରି କରିଯା ତାହାର ଅଗୁମର ହଇଲେନ !
ପାରେ ତିନି ନଦୀତିରେ ଉପହିତ ହଇଯା କହିଲେନ ଓପାରେ ଆମାର
ଆରୋହଣପେଛାଯା ଅଶ୍ଵରଥ ଥାକାପ୍ରୟୁକ୍ତ ଏହି ସଂଖ୍ୟାତେ ଏଥନ ଆମାର
ଆର ପୁହୋଜନ ହେବେ ନା । ତାହାର ଶୈବ ବାକ୍ୟ ଏହି ଯେ ହେ ଅନ୍ତ
ଜୀବନ ଆସୁବଂ ଇହା କହିଯା ତିନି ଅନ୍ତର୍ଭୂତ ହଇଲେନ ।

ତେଣାରେ ଦୂର୍ବଲଚିତ୍ତମହାଶୟେର ନିକଟେ ସମ୍ବାଦ ଆଇଲ ଯେ ଦୂତ
ଆପନକାର ଶାଲାର ଦ୍ୱାରେତେ ଆକୁନକାରି ଶୂଙ୍ଗ ବାଜାଇତେଛେ । ପାରେ
ସେ ଦୂତ ଅନ୍ତରେ ଆସିଯା ତାହାକେ କହିଲ ଆମି ତୋମାକେ ଏହି
ସମ୍ବାଦ ଦିତେ ଆସିଯାଛି ଯେ ତୋମାତେ ଆମାର କର୍ତ୍ତାର ପୁହୋଜନ
ଆଛେ ଏବଂ ତଙ୍କକ୍ଷଣେର ମଧ୍ୟ ତାହାର ମୁଖ ତୋମାକେ ଅତିପୁତାପେ
ଦେଖିତେ ହେବେ ଏବଂ ଆମାର ସମ୍ବାଦ ଯେ ମନ୍ୟ ସଙ୍କ୍ଷୟମାଣ ବାକ୍ୟ ତା

ହାର ପୁମାନ ଡାନିବା ବିଶେଷତଃ ଯାହାରା ଗବାଙ୍କ ଦିଯା ଦୂଢ଼ି କରେ ତାହାରା ଅନ୍ତ ହିଁବେ

ତାହା ଅବଗତ ହିଁଯା ଦୁର୍ବଳ ଚିତ୍ତମହାଶୟ ଆପନାର ବନ୍ଧୁରଦିଗରେ
ଡାକାଇୟା ଆପନାର ନିକଟେ ଆନ୍ତିକ ସମ୍ବାଦ ଏବଂ ତାହା ଯେ ସତ୍ୟ
ଏତଦିବସ୍ୟେଓ ଯେ ଚିହ୍ନ ପାଇୟାଛିଲେନ ଏହି ସମସ୍ତ କହିୟା ଦିଲେନ ।
ପରେ କହିଲେନ ଆମାର କୋନୋ କାହାରେ ଦାର୍ଶନିକ କୋନୋ କିଛିନା
ଥାକାତେ ଆମ ଦାନପତ୍ର ଲିଖିବାର ପୁଯୋଜନ କି ଆମାର ଏକ ଦୁର୍ବଳ
ଚିତ୍ତ ଅଛେ ବଟେ କିନ୍ତୁ ତାହା ଆମି ପୁଞ୍ଚାଙ୍କ ଫେଲିଯା ଯାଇବ ଯେହେ
ତୁମ ଗନ୍ଧବୀ ହୁଅନ୍ତେ ତାହାରେ ଆମାର କୋନୋ ପୁଯୋଜନ ନାହିଁ ଏବଂ
ଶର୍ଵାପେକ୍ଷା ଦୀନହିଁନ ଯାତ୍ରିକେ ଦାନଯୋଗ୍ୟ ନାହିଁ ଅତ୍ୟବ ଆମି ଗେଲେ
ପରେ ହେ ବୀର୍ଯ୍ୟପୁକାଶକ ମହାଶୟ ଆମି ଏହି ପୁର୍ବର୍ଣ୍ଣା କରି ଯେ ଆପ
ନି ତାହା ଗୋଟିଏ ଚିପିତେ ଗାଡ଼ିଯା ରାଖିବେନ । ଏ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ
ପିନ୍ଧ ହିଁଲେ ଏବଂ ତାହାର ପୁନ୍ଧାନଦିବମ ହିର ହେଯାତେ ତିନି
ଅନ୍ୟେରଦେର ମତ ନଦୀତେ ପୁର୍ବବିଷ୍ଟ ହିଁଲେନ । ପୁତ୍ରାୟ ଏବଂ ଧୈର୍ଯ୍ୟ
ତୋମରା ଚିରମୂଳୀ ହୁଏ ଏହି ବାକ୍ୟ ସର୍ବଶେଷେ କହିୟା ଅନ୍ୟ ପାରେ
ଗେଲେ ।

ତାହାର ପରେ ଅତେକ ଦିବସ ଗତ ହିଁଲେ ଆଶାଚୁତମହାଶୟ ଆ
ହୃତ ହିଁଲେନ ଯେହେତୁକ ବଞ୍ଚିଯାଗ ସମ୍ବାଦ ଲାଇୟା ଏକ ଦୃତ ଆସିଯା
ପର୍ବତୀଛିଲାହିଁ ହେ କଲ୍ପନାମ ମନୁଷ୍ୟ ଆପନାର ସମସ୍ତ ସମ୍ବେଦିତ ବି
ସ୍ତାରଜନେ ହରମାଦକରଣାର୍ଥେ ଆମାର ରବିବାରେ ଆପନକାର ରାଜାର
ମହିତମାଙ୍କାଙ୍କ କରଗାଜା ଏହି ।

ପରେ ଏ ଦୃତ କହିଲ ଆମାର ସମ୍ବାଦ ଯେ ସତ୍ୟ ତାହାର ପୁମାନାର୍ଥେ
ଇହା ଗୁହଣ କରିବା । ଇହା କହିୟା ମେ ତାହାର ପୁତ୍ର ଭାବେଥିନିମି
ତେ ଏକ ଫଢ଼ିଙ୍ଗ ଦିଲ । ପରେ ମହାଭୀତାନାମ୍ବୀ ଆଶାଚୁତମହାଶୟେର
କଳ । ତୃତୀୟ ଅବଗତୀ ହିଁଯା କହିଲ ଆମିଓ ଆମାର ପିତାର
ମହିତ ଯାଇବ । ଅପର ଆଶାଚୁତମହାଶୟ ଆପନାର ବନ୍ଧୁବାଙ୍ଗବେର
ଦିମାକେ କହିଲେନ ହେ ବାନ୍ଧବେର ଆପନାର ଆମାରଦେର ବିଷୟ ଅବ

চাত আছেন এবং সর্বলোকের নিকটে আমরা যেগুকার দৃঢ়গুলা
যাক হইয়াছি তাহাও অতএব এইজনে আমার এবং আমার
কন্যার বাঞ্ছা এই যে আমারদের সমেহ এবং নিরীক্ষাশক্তিসমস্ত
আমারদের মরণবিসাবধি চিরকাল কোনো মরুষ্যকর্তৃক গৃহীত না
হয় কেননা আমি জানি যে আমার মরণের পরে ঐ সমস্ত অন্য লো
কেতে পুরিষ্ঠ হওনে বাঞ্ছা করিবে। যেহেতুক আপনাকে হথার্থ
কহিতে গেলে আমরা যথার পুরুষ যাত্রিবেশ ধারণ করিয়াছিলাম
তখন ঐ নিরাশ এবং আশক্তাসমস্ত আমরা অতিথি করিয়াছি
লাই এবং তৎপরে আমরা কথনে তাহারদিগকে ঝাড়িয়া ফেলি
তে পারিলাম না ঐ সমস্ত ইতস্ততো গমন করিয়া যাত্রিদের স্থানে
অতিথি হওনে চেষ্টা করিবে কিন্তু আমারদিগকে যদি আপনারা
ভাল বাসেন তবে তাহারদের পুতিকূলে দ্বার ঝুঁক করিবেন।

পরে তাহারদের পুস্থানের সময় উপস্থিত হইলে তাহারা নদী
তীরসংগীপে গেল। আশাচূতমহাশয়ের শেষ বাক্য এই হে নি
শে বিদ্যার হই হে দিবস আসুন পরে তাহার কন্যা গান করি
তে নদী পার হইল কিন্তু সে কি কহিল ইহা কেহ বুঝিতে পা
রিল না।

অপর এই মত ছিল কিঞ্চিংকালগ্রে সত্যবাদিমহাশয়ের
অব্বেষণে এক দৃত আসিয়া রগরে উপস্থিত হইল। এই দৃত সত্য
বাদিমহাশয়ের গৃহে উপস্থিত হইয়া তাহার হস্তে বক্ষমাণ বা
ক্যলিখিত পত্র দিল। অন্য সপ্তাহ দিবসে আপনকার কর্ত্তার পি
তার গৃহে আপনাকে তাহার সম্মুখে দণ্ডয়মানার্থে পুনৰ্বৃত্ত হইতে
হইবে এবং আমার এই সম্বাদ যে সত্য তাহার চিহ্ন এই বাদ্য
বিদ্যায় নিপুণ তাবৎ কন্যারা নমীভূতা হইবে। পরে সত্যবা
দিমহাশয় আপনার বন্ধুবান্ধবেরদিগকে ডাকাইয়া কহিলেন আমি
মরিতেছি কিন্তু কোনো মুমুক্ষুত রাখিয়া যাইব না। কিন্তু
সত্যবাদিত্ব বলিয়া এক বিষয় আমার আছে তাহা আমি সঙ্গে

ଲହିଯା ଯାଇବ ଆମାର ପଞ୍ଚାଦାଗାନ୍ଧି ଯାତ୍ରିରୀ ଏତହିସ୍ୟ ଅବଗତ ହୁଅନ । ଅପର ତାହାର ଯାତ୍ରା କୁରଣ ଦିବସ ଉପହିତ ହଇଲେ ସତ୍ୟ ବାଦିମହାଶୟ ନଦୀ ପାର ହେବନାର୍ଥେ ଉଦ୍ୟୋଗ କରିତେ ଲାଗିଲେନ । ଆରୋ କହି ସତ୍ୟବାଦିମହାଶୟ ତରନ୍ଦୀ ପାର ହଇଯା ଯାଓନ ସମୟେ ତରନ୍ଦୀତୀର ହାମେେ ବନ୍ୟାତେ ଆଚ୍ଛନ୍ନ ହଇଯାଛିଲ କିନ୍ତୁ ତିନି ଜୌଦ୍ୟ ସମୟେ ତରନ୍ଦୀତୀରେ ଆପନାର ସହିତ ମିଳନାର୍ଥେ ନିଷ୍ଠାତ୍ମକରନାମର୍କ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିକେ କହିଯାଇଥିଲେନ ତାହାତେ ଏ ସମୟ ଏ ବ୍ୟକ୍ତି ଉପହିତ ହଇଯା ସହିତ ଦିଯା ତାହାର ସାହାଯ୍ୟ କରିଯା ପାର କରାଇ ଲେନ । ସତ୍ୟବାଦିମହାଶୟେର ଶୈଶବାକ୍ୟ ଏହି ଅମୁଗ୍ନତ ସର୍ବଜୟୀ ହୁଏ ହଇଯା ତିନି ଲୋକପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଲେନ ।

ତୃତୀୟରେ ନଗରେତେ ପୁର୍ଖୀତ ଛିଲ ଯେ ସତ୍ୟବାଦିମହାଶୟେର ଜନେ ଆଗମନକାରୀ ପୂର୍ବ ଦୂତ ସତ୍ୟତାର୍ଥେ ବୀର୍ଯ୍ୟପୁରୁଷକମହାଶୟେର ଜନେ ସମ୍ବାଦ ଲହିଯା ଉପହିତ ହଇଯାଛେ ଏବଂ ତାହାର ସମ୍ବାଦ ଯେ ସତ୍ୟ ଏତଃପୁର୍ଯ୍ୟାଗାର୍ଥେ ତାହାର ହୃଦୟରେ ବର୍କ୍ୟମାଣ ଚିହ୍ନ ଛିଲ ଯେ ଉପହିତେ ଆପନକାର ଘଟ ଭପ୍ତ ହଇଯାଛେ । ଏ ସମ୍ବାଦ ଅବଗତ ହଇଯା ବୀର୍ଯ୍ୟଗୁରୁକାଶକମହାଶୟ ଆପନାର ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧୁରେରଦିଗକେ ଡାକିଯା ପାଠାଇଯା । ତାହାରଦିଗକେ କହିଲେନ ଯେ ଆମି ଆପନାର ପିତାର ହୃଦୟରେ ସାମେ ସାଇତେ ଛି ଏବଂ ଅଭିନ୍ଦନକୁଟିପୂର୍ବକ ଏହିହୃଦୟ ପହାଁଛିଲେ ଓ ତଦୁଥ୍ୟକୁଟି ବିସଥେ ଏହିକୁଟି ଆମାର ଯୁଦ୍ଧକିଞ୍ଚିତ ଅନୁତାପ ନାହିଁ । ଆମାର ଉତ୍ସରାଧିକାରୀ ହଇଯା ଯେହି ଜନ ଯାତ୍ରିବେଶ ଧାରଣ କରେ ତାହାକେ ଆମି ଆପନାର ଶାତ୍ରୁ ଏବଂ ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି ଆତ୍ମମରଣ କରିଥେ ମୟର୍ଥ ତାହାକେ ଆମି ଆମାର ସାହୁମ ଏବଂ ନିପୁଣତା ଦାନ କରିଯା ଯାଇ । ତତ୍ତ୍ଵ ଏହିକୁଟି ଆମାର ଫଳଦାତା ଯିମି ଆମି ଯେ ତାହାର ସଂଗ୍ରହିତ ମୟର୍ଥ ଉତ୍ସମରଣପେ କରିଯାଛି ତାହାର ପୁର୍ଯ୍ୟାଗାର୍ଥେ ଆମି ଆପନ ହୃତ ଚିହ୍ନାଦି ମଙ୍ଗେ କରିଯା ଲହିଯା ଯାଇ । ଅପର ନଗରହୀତେ ପୁରୁଷାନ୍ଦେ ଉପହିତ ହଇଲେ ନଗରହୁ ଅନେକେ ତାହାର ମଙ୍ଗେ ନଦୀତୀରପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗେଲ ଏ ନଦୀତେ ପୁରେଶକାଳେ ତିନି କହିଲେନ ହେ ମୁତ୍ୟୋ ତୋମାର

ହଲ କୋଥାଯ় ପରେ କିଞ୍ଚିତ୍ବୀର ଜଳେତେ ପାହିଛିଆ କହିଲେନ ହେ କବର ତୋମାର ଜୟକାରଦ୍ଵାନି କୋଥାଯା ଏତଙ୍କପେ ତିନି ମଦୀ ପାର ହଇଲେ ଅନ୍ୟପାରଙ୍କ ତାବନ୍ତ୍ରୀ ତାହାର ଶୁଣଗାର୍ଥେ ବାଜିତେ ଲାଗିଲା ।

ଅପର ଦୃଢ଼ାଯିମହାଶୟର ଜନ୍ୟ ଖୋଲା ଏକ ସମ୍ବାଦ ଆସିଯା ପାହିଛିଲ ଏ ଦୃଢ଼ାଯିମହାଶୟକେ ଯାତ୍ରିଆ ଆଗମନକାଲେ ଅଷ୍ଟିବଦ୍ଵାତ୍ର ହଇଯା ପୂର୍ବନା କରତ ପୁଣ୍ଡ ହଇଯାଛିଲ । ଏ ସବ୍ବାଦପତ୍ରେର ସ୍ମରଣ ଏହି ଯେ ଲୋକପାରିବର୍ତ୍ତନାର୍ଥେ ତୋମାକେ ପୁନ୍ରତ ହଇତେ ହଇବେ ଯେ ହେତୁକ ଆତ୍ମକର୍ତ୍ତାହିତେ ତୋମାର ଆର ଏତ ଦୂର ଥାକାତେ ତାହାର ସନ୍ତୋଷ ନାହିଁ । ଏ କଥା ଶୁଣିଯା ଏ ଦୂର କହିଲୁ ଯେ ଆମାର ଏହି ସହାଦେର ସଂଗ୍ରାମର୍ଥାର୍ଥବିଷୟେ ଆଗମନକାର କୋଣେ ସମେହ ନାହିଁ ଯେ ହେତୁକ ତଥା ପୁଣ୍ୟଗାର୍ଥକ ଚିହ୍ନ ଦର୍ଶନ କରନ ତୋମାର ଚତ୍ର ଡଳାଶୟେତେ ତଥି ହଇଯାଛେ । ଏ କଥା ଶୁଣିଯା ତିନି ଯାତ୍ରିରଦେର ପଥପୁନ୍ଦରଶକ୍ତ ସ୍ଵର୍ଗଚିତ୍ତମହାଶୟକେ ଡାକାଇଯା କହିଲେନ ହେ ମହାଶୟ ଆମାର ଯାତ୍ରାକାଳେ ଆଗମନକାର ସହାୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ହଇଯାଛିଲାମ ତାବେ ଆମି ଅଭୂପକାରପୁଣ୍ଡ ଛିଲାମ । ଆମି ଯଥିନ ଆଗମ ଗୁହ ତାଙ୍କ କରିଲାମ ତଥାନ ଏକ ତ୍ରୈ ଏବଂ ପାଂଚକୁଦ୍ବଲକ ଛାଟିଯା ଆସିଯାଛି ଲାଗି ଅତ୍ୱାବ ଆମି ମିନତି କରି ଆପନି ସଖମ ଫିରିଯା ଯାନ ତଥାନ ଆମାର ପରିବାରେର ସ୍ଥାନେ ଆମାର ଯାହାଙ୍କ ଛାଟିଯାଛେ ଏବଂ ଯାଟିବେ ଏତଦ୍ଵିଷୟରସମସ୍ତ ଅବଗତ କରାଇବେନ ସେହେତୁକ ଆମି ନିଶ୍ଚଯ ଜାନି ଯେ ଆପନି ଆଗମନକାର କର୍ତ୍ତାର ଆବେଦନ ଯାତ୍ରିରଦେର ପଥପୁନ୍ଦରଶକ୍ତ ହଡନ ଏହି ଆଶ୍ୟେ ତାହାର ବାକୋ ଫିରିଯା ଯାଇତେଛେ । ତିନି ଆମି ଯେ ଏହି ସ୍ଥାନେ ସଂଚନ୍ଦପର୍ବତ ଆସିଯା ପାହିଛିଆ ଛି ଏବଂ ପୂର୍ବେ ଯେ ପାର ଛିଲାମ ଏବଂ ଏଇକଣେ ଯେ ପୁକାର ସଦାନନ୍ଦାବସ୍ଥାଯ ଆଛି ଏହି ସମସ୍ତ କହନ । ଆମୋ ଖୁବିକୁଟୀଯାମେର ଏବଂ ଖୁବିକୁଟୀଯାମୀ ନାମ୍ବୀ ତାହାର ଭାର୍ଯ୍ୟବିଷୟେ ଏବଂ ସେ ଏବଂ ତାହାର ସନ୍ତତି ଯେ ତାହାର ସ୍ଵାମୀର

ପଞ୍ଚାହତ୍ତା ହଇୟା ଆସିଯାଛେ ଏବଂ ଶୈଶାବସ୍ଥାର ତାହାର ଯେ ପୁକାର
ଆନନ୍ଦ ହଇଯାଛିଲ ଏବଂ ଏଇଙ୍ଗେ ସେ କୋଥାଯି ଗିହାଛେ ଏହି
ସମ୍ବନ୍ଧ ସମ୍ବନ୍ଧ ତାହାର ଦିଗକେ କହିଯା ଦିବେନ ଏତଭିନ୍ନ ଆମାର ପ୍ରାର୍ଥନା
ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ତିରେକେ ଆମାର ପରିବାରେରେ ସ୍ଥାନେ ପ୍ରେରଣାର୍ଥେ କିଛୁ
ନାଇ । ଏଇ ଅଙ୍କ ଯଦି ତାହାର ଦିଗକେ ପରାମ୍ରଦ କରେ ତବେ ଆଗନି
ତଦ୍ଵିଷୟମାତ୍ର ଜ୍ଞାତ କରାଇଲେ ସଥେଟ ଇହା ଅନୁମାନ ହୁଯ ।

ଆପର କଥିତ ରିତିକ୍ରମେ ଦୃଢ଼ଶ୍ଵାସିମହାଶ୍ୟ ଆଗନାର ତାବଂ
ସଂସ୍ଥାନ ସ୍ୟାବସ୍ଥା କରିଲେ ଏବଂ ତାହାର ଗମନସମୟ ଉପମ୍ରିତ ହିଁ
ଲେ ତିନିଓ ନଦୀଭିରେ ଗେଲେନ । ଦୃଢ଼ଶ୍ଵାସିମହାଶ୍ୟ ନଦୀଭିରେ ପହଞ୍ଚି
ଯା କ୍ଷଣେକ ଦୀଡାଇୟା ତରନ୍ଦୀସମୀପଗର୍ହୟରୁ ଆଗନାର ନହିଁ ଆଗମନ
କାରି ଆଜ୍ଞାମହାଯେରେର ପୁଣି ଚାହିୟା କଥୋପକଥନ କରିତେ ଲାଗି
ଲେନ ସେ ଏହି ନଦୀ ଅନେକେର ଭତ୍ତେର କାରଣ ହଇୟାଛେ ଅଧିକ କି
କହିବ ତଦ୍ଵିଷୟକ ତାବନୀ ଆମାତେଓ ଅନେକ ଆଶକ୍ତା ଜୟାଇୟାଛେ
କିନ୍ତୁ ଏହି କ୍ଷଣେ ଆମି ଦୃଢ଼ ଏବଂ ସଂଜ୍ଞାର୍ପେ ଦଶ୍ୟମାନ ଆଛି ବିଶେ
ଷତଃ ଯିଶ୍ଵାଏଲ ସଥନ ଏହି ଯରଦନ୍ ନଦୀ ପାର ହଇଲ ତଥନ ନିଯମମି
ଦୂରବାହିୟାଜକେରେର ସଦ୍ଗୁରି ପାଦବାରୀ ଦଶ୍ୟମାନ ଛିଲ ତଦ୍ଗୁରି
ଆମାର ପାଦ ଅତିଦୃଚର୍ପେ ସ୍ଥାପିତ ଆଛେ । ଓଷ୍ଠେତେ ଏତରୁଦୀର
ଜଳ ତିକ୍ତ ଏବଂ ଆମାରେ ଶୀତଳ ବଟେ କିନ୍ତୁ ସନ୍ଦେହାର୍ଥେ ଆମି ଯା
ଇତେଛି ଏବଂ ଅମ୍ବ ପାରେ ଆମାର ନିମିଷେ ସଦ୍ୟ ପୁକାର ଆଯୋଜନ
ଜନ ହଇତେଛେ ତଦ୍ଵିଷୟକ ଆଶା ଆମାର ଅନ୍ତଃକ୍ରମେ ଝଲକ ଅଛିର
ବୁଦ୍ଧିବୋଧ ହୁଯ ।

ଆମି ଦେଖିତେଛି ସେ ଏଥମ ଆମି ଯାତ୍ରାର ଅନ୍ତ ପୁଣି ହଇୟାଛି
ଆମାର ଦୁଃଖକ୍ଷେତ୍ର ଦିବସ ଉତ୍ତିଗ୍ରହ ହଇୟାଛେ । ଆମାର ଜନ୍ୟ ଯୀ
ହାର ମସ୍ତକ କଟକମୁକୁଟିତେ ବିଭୂତି ହଇୟାଛିଲ ଏବଂ ଥୁଥୁତେ
ଆବୃତ ହଇୟାଛିଲ ତାହାର ସ୍ଥାନେ ଆମି ଏଇଙ୍ଗ ଯାଇତେଛି ।

ପୂର୍ବେ ଆମି ପରିବାକେ ଏବଂ ପୁତ୍ରୟଦ୍ୱାରା କାଳ ଯାପନ କରିଯା
ଛିଲାମ କିନ୍ତୁ ଏଇକ୍ଷଣେ ଯେ ହ୍ରାନେ ଚାକ୍ଷୁଦ୍ୱାରା କାଳଯାପନ କରିବ
ଏବଂ ସାହାର ସନ୍ତୋଷ ଆମାର ସନ୍ତୋଷ ହିଁବେ ତାହାର ହ୍ରାନେ ଆମି
ହାଇତେଛି ।

ଇହାର ପୂର୍ବେ ଆମାର ପୁତ୍ର ପୁଣ୍ୟସା ଯଥନ ଅନ୍ୟ ଲୋକେତେ କରି
ଯାଇଁ ତାହାତେ ଆମାର ଅତ୍ୟାହାଦ ଜୟିଯାଛିଲ ଏବଂ ତଃପତ୍ର
ପରେତେ ଆମି ଯେ ହ୍ରାନେ ତାହାର ପଦଚିହ୍ନ ଦେଖିଯାଛି ମେହିଁ ହ୍ରାନେ
ପଦବିକ୍ଷେପ କରଣେ ସହବାଞ୍ଜୁ କରିଯାଛି ।

ତାହାର ନାମ ଆମାର ପୁତ୍ର ଆତରେ ଡିବିଯା ଅପେକ୍ଷା ଏବଂ
ସର୍ବପୁକାର ସୁଗନ୍ଧାପେକ୍ଷା ମିଠେ ବୋଧ ହିଁଯାଇଁ ତାହାର ଯବ ଆମାର
ପୁତ୍ର ଅତିମଧ୍ୟ ଏବଂ ମୁର୍ଯ୍ୟର ଆଲୋ ଦର୍ଶନେଚାହୁଁ ଲୋକାପେକ୍ଷା
ଆମି ତାହାର ମୁଖଦର୍ଶରେ ଅଧିକ ବାଞ୍ଚୁ କରିଯାଛି । ଭକ୍ତଗାର୍ଥେ
ଏବଂ ପୌଢା ଉପବିହିତା ହଇଲେ ତରିବୃତ୍ୟରେ ଆମି ତାହାର ବାକ୍ୟ
ସଂଗୁହ କରଣେ ସ୍ୟବହାର କରିଲାମ । ତିନି ଆମାରେ ସୁରକ୍ଷଣ
କରିଯା ଆମାର ପାଗହିତେ ରକ୍ଷା କରିଯାଇନ ଅଧିକ କି କହିବ
ତାହାର ତାବୁ ପରେତେ ଆମାର ପାଦବିକ୍ଷେପ ବଲବାନ ହିଁଯାଇଁ ।

ଅପର ଓ ଦୃଢ଼ହୃଦୟମହାଶୟ କଥିତକ୍ରମରେ କଥୋପକଥନ କରିତେଛି
ଲେନ ଇତୋମଧ୍ୟ ତାହାର ବଦନ ପୁକାରାନ୍ତର ହଇଲ ଏବଂ ଅତିବଳ୍ବ
ତର ଝନୁଝ୍ୟ ହିଁଲେଓ ଝନ୍ତେକେର ମଧ୍ୟ ନତ ହଇଲେନ । ପାଇଁ ଆମାକେ
ଶୁଣ କହନ ଯେହେତୁକୁ ଆମି ଆପନକାର ନିକଟେ ଆସିଥିଛି ଏଇ
କଥା କହିଯା ତିନି ଦର୍ଶନକାରିଲୋକେରଦେର ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହଇଲେନ ।

କିନ୍ତୁ ଯେ ଯାତ୍ରିରଦେର ଉର୍ଦ୍ଧଗମନ ସମୟେ ଏବଂ କ୍ରମ
ଅଃ ଯାତ୍ରିରଦିଗେର ଏକେର ପର ଏକକେ ରାଜଧାନୀର ସୌନ୍ଦର୍ୟବିଶିଷ୍ଟ ଦ୍ୱା
ରେତେ ଆଗେ ବାଡ଼ିଯା ଲଙ୍ଘନେର ନିମିତ୍ତ ଉପାରିଷ୍ଠ ଆକାଶ ଆଗ୍ନି
ମନକାରି ଅଥେତେ ଏବଂ ରଥେତେ ଏବଂ ତୁରୀବାଦକେତେ ଏବଂ ସା
ମାଇ ବୀଦକେତେ ଏବଂ ଗାୟକେତେ ଏବଂ ବେହାଲା ବୀଶ ଇତ୍ୟାଦି

ରଙ୍କୁବିଶିଷ୍ଟ ବାଦ୍ୟକାରିଲୋକେତେ ଯେ ପୁକାର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଛିଲ ଏତଦ୍ଵରା ଶର୍ମନ ଯେମନ ରମଣୀୟ ଇହା ବର୍ଣନା କରା ଅସାଧ୍ୟ ।

ଅପର ଥୁର୍ମୁଖୀୟାନୀ ଯେ ମହତି ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଶ୍ୟ ଏବଂ ତାହାରଦେର ବସୁନ୍ତ ତି ପୁର୍ବତ୍ତି ସଜେ କରିଯା ଆନିଯାଛିଲ ଇହାରଦେର ନଦୀପାର ହତେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମି ଦଶାୟମାନ ହ୍ରାନେ ରହିଲାମନା । କିନ୍ତୁ ସେଇ ହ୍ରାନ ହଇତେ ଆଗମନ ପାରେ ଆମି ଏକ ଜନେର ପୁରୁଷୀଙ୍କ ଶୁନିଯାଛି ଯେ ତାହାରା ଆଦ୍ୟପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାଁଚିଯା ଆଛେ ଏବଂ ତାହାରା ଯେ ହ୍ରାନେ ଛିଲ ସେଇ ହ୍ରାନେ ମଞ୍ଚିଲୀର ବର୍ଦ୍ଧନାର୍ଥେ କତକ କାଳ ଜାବହିତି କରିବେ ।

ଇହାର ପାରେ ଭାଗ୍ୟକ୍ରମେ ସେ ପାଥରିଛି ଯଦି ଆମାର ଗମନାର ଶ୍ୟକ ଝାକେ ଡବେ ଏହି ହ୍ରାନେ ଆମି ଏଇ କଣେ ଯଦ୍ଵିଷୟେ ବହୁବିନ୍ତାର କରିତେ ପାରିନା ତଦ୍ଵିଷୟକ ଆଖ୍ୟାୟିକା ଶୁବଳାକାରୀ ଲୋକେରଦିଗୁ କେ ଦିବ । ଇତାବସରେ ହେ ପାଠକ ରହାଶ୍ୟେରା ବିଦ୍ୟାଯ ହୈ । ଇତି ଯାତ୍ରାଗ୍ୟସରଗନାମକ ଗୁହ୍ରର ଦିତ୍ୟିଯ ଭାଗ ସମାପ୍ତ ।

ଯାତ୍ରାଗୁମରଣାମକେ ଗୁହ୍ରକର୍ତ୍ତାର ସଂଜ୍ଞେପ ବିବରଣ ।

ଯାତ୍ରାଗୁମରଣବିବରଣ ଗୁହ୍ର ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଅନେକ ଗୁହ୍ରଚନୀକର୍ତ୍ତା ଯେ ।
ଇନ୍ଦ୍ରନ୍ୟାନ୍ ନାମକ ଅତିଥ୍ୟାତ୍ୟାପତ୍ର ବାକି ୧୬୨୮ ଶାଲେ ବେଦଫୋର୍ଡ
ନାମକ ନଗରିଟେ କ୍ରୋଷାର୍ଦ୍ଧାତ୍ମର ଏଲ୍ଫେଟିନାମକ ଗୁମ୍ରେ ଅତିନୀଚ
କୁଳେ ଜୟିଯାଛିଲେନ ତୀହାର ପିତା ତୈଜସପାତ୍ର ଝାଲିଯା ରେଡ଼ାଇ
ତେବେ । ତଥାପି ତୀହାର ପିତାମାତ୍ର ଲେଖା ପଡ଼ିବିଷୟେ ଆୟୁମ୍
ହାନାମୁସାରେ ତୀହାକେ ଶିଙ୍କା ଦିଇଯାଛିଲେନ କିନ୍ତୁ ତୀହାର ଦୁଃଖମାତ୍ର
ଏହି ମତ ବର୍ଦ୍ଧିତ ହିଁଯାଛିଲ ଯେ ତିନି ଅଞ୍ଚଲଦିନେର ମଧ୍ୟ ଲେଖାଗଡ଼ା
ତାବ୍ୟ ପୁଅୟ ଭୁଲିଯା ଗେଲେବେ । ଏବଂ ବାଲକକାଲାବଧି ମମନ୍ତ୍ର ପୁକାର
ନୀଚବ୍ୟବହାରେତେ ବିଶେଷତଃ ପରେର ଶ୍ରୀପ ଦେଓମେତେ ଏବଂ ସର୍ବଦା
ଦୈଶ୍ୟରେ ନିର୍ମାକରଣେ ତିନି ଏହିମତ ରତ ହିଲେନ ଯେ ତୀହାର ସର୍ବାପେ
କ୍ଷା ଦୂଷଟାନୁସ୍ତରିଦେର ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଦୁଃଖ ଛିଲେନ । ତିନି ଆପଣ
ନାର ବିଷୟ କହିତେନ ଯେ ଆମି ନଗରର ସର୍ବାପେକ୍ଷା ଉତ୍ତମ ପାଵଣ
ଏବଂ ଅଞ୍ଚଳମଧ୍ୟ ଅସଂକର୍ଯ୍ୟେତେ ଏହି ମତ ନିପୁଣ ହିଁଲେବେ ଯେ
ତୀହାର ପରିଚିତ ସଂପୁତ୍ରବାସିରା ତୀହାକେ ତ୍ୟାଗ କରିତେ ଲାଗିଲେବେ
ଏବଂ ତିନି ମମନ୍ତ୍ର ପୁକାର ଅସଂ ଏବଂ ପାଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକାରିରଦେର
ଅଗୁଣାଗୁଣ ଛିଲେନ ।

ତଥାପି ଏ ମମନ୍ତ୍ର ଅସଙ୍ଗତ ଦୁଃଖ କାର୍ଯ୍ୟର ମଧ୍ୟ ଦୈଶ୍ୟର ତୀହାର
ମନୋମଧ୍ୟ ଆପନାକେ ସାକ୍ଷାରହିତ ରାଖିଲେନ ନା । ଏ ଯୋହନ୍ ବନ୍ୟା
ନେର ଅନୁଃକରଣେ ଅନେକ ବାଧା ଏବଂ ନରକବିଷୟକ ଅନେକ ଭୟଜନକ

ଆଶଙ୍କା ଉପହିତା ହେଲିଲ । ଅପର ପାପକର୍ମୀ ଅବେଳା କାଳଯାପନକୁ କରାତେ ତାହାର ସ୍ଵପ୍ନପୁରୁଷ କଥନୋଂ ଅତିଭୟକ୍ଷର ହେତ ଏବଂ ଦୁଃଖୀତେ ଏବଂ ଅପକର୍ମୀତେ ନିମିତ୍ତ ତାହାର ଅତ୍ୟାହ୍ଵାଦସମୟ ଘୃତ୍ୟ ବିଷୟକ ଏବଂ ବିଚାରଦିବସବିଷୟକ ଚିନ୍ତା ତାହାର ମନେ ଉପହିତା ହେତ । କଥିତରୁଗେ ଦୁଷ୍ଟ ହେଲେଓ ଈଶ୍ଵର ଅତ୍ୟାଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରୁଗେ ଅନେକ ବାର ତାହାକେ ଘୃତ୍ୟାହେତ ରକ୍ଷା କରିପାରେ ତାହାରପୁତ୍ରଦଙ୍ଗେ ସହିତ ଅନୁଗୁହ୍ୟ ଅତିକୃପାପୁର୍ବୀକ ଗିଶ୍ରିତ କରିଲେନ ତାହା ବିଶେଷିରୀ କହି ଏକବାର ବେଦଫୋର୍ଦନାମକ ନଗରମରୀଗେ ଓସମ୍ବାମକ ନଦୀତେ ପାତନ ଦ୍ୱାରା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଏକ ବାର ମଗୁଡ଼େର ଏକ ଥାଲେତେ ପାତନଦ୍ୱାରା ତିନି ପୂର୍ଣ୍ଣମାତ୍ର ଲାଇଯା ବାଚିଯାଛିଲେନ । ଅପର ୧୬୩୫ ଶାଲେ ମତେ ବ୍ୟସର ବୟକ୍ତ ମର୍ଯ୍ୟାନେ ତିନି ଗୁହାସଭ୍ୟରଦେର ବୈଷ୍ୟକାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରବିଟ ହେଲେନ ଏବଂ ଲିକ୍ଷନମାମକ ନଗର ଆକ୍ରମଣମର୍ଯ୍ୟାନେ ଅନ୍ତର ପୁହୁର ଦେଉମାର୍ଥେ ବ୍ୟୁହସ୍ତ ସୈନ୍ୟାହେତ ଭିନ୍ନ ହେଲୁଥାତେ ଏବଂ ତାହାର ମମ ତିତେ ଅନ୍ୟ ଏକ ମେନା ତ୍ର୍ୟପଦେ ନିଯୁକ୍ତ ହେଲୁଥାତେ ତିନି ବାଚିଯା ଗେଲେନ ଯେହେତୁକ ତାହାର ପଦେ ନିଯୁକ୍ତ ମେନା ଗୋଲାର ଦ୍ୱାରା ମନ୍ତ୍ରକ୍ରେ ବିଦୀର୍ଣ୍ଣ ହେଯା ମରିଲ ।

କିନ୍ତୁ ଦଙ୍ଗେତେ ବା ଅନୁଗୁହେତେ ତାହାର କଟିନ ଅନ୍ତ କରିବେ କିନ୍ତୁ ହିର ପୁରୋଧ ଜୟିଲ ନା । ପାଗେର ଆପଦ୍ର ଏବଂ ଦୁଷ୍ଟତାବିଷୟେ ତିରି ଆଚେତନମାତ୍ର ଛିଲେନ ନା । କିନ୍ତୁ ସର୍ବ ପୁକାର ଭାରିବିଷୟେର ଶତ୍ରୁ ଛିଲେନ । ଅଧିକ କି କହିବ ଧର୍ମାବଳମ୍ବିହୀନ ଓନେର ଚିନ୍ତା ବା ତ୍ର୍ୟପକାର ଚିନ୍ତାଯ ନିମିତ୍ତ ଅନ୍ୟ କୋନୋ କାହାକେ ଦେଖିଲେଓ ତାହା ତାହାର ପୁତ୍ର ଅତ୍ୟମହାଭାରବଦ୍ଵିଷୟ ଦୋଷ ହେତ ।

ଅପର ଧାର୍ଯ୍ୟକ ବଲିଯା ପୁସିନ୍ଧ ଛିଲ ଏଇମତ ପିତା ମାତାବିବି କୁଟୀ ଏକ କ୍ରୀର ସହିତ ତାହାର ବିବାହ ହେଲାତେ ତାହାର ନୂତନ ମୁଣ୍ଡ ତ୍ୟବଲହିନେର ପୁରୁଷ କାରଣ ଛିଲ । ତାହାରା ଦୁଇ ଜନେ ଅତିଦରିଦ୍ରି ଛିଲ ଏବଂ ବନ୍ୟାନ୍ ଆପନି କହିଯାଇଛେ ଯେ ଆମାରଦେର ଦୁଇ ଜନେର ଦୁଇ

গাত্র বা দুই চামচের সংস্থান ছিল না এই ক্ষীর আঘাপিতার মরণ
ফালে তাহাকে দন্ত ধর্মানুশীলনধারী এবং স্বর্গগতিন সরললোক
পাঠনির্ণয় নাইলে দুই গুহ ছিল। ঐ গুহ তাহারা উভয়ে কথনোৎ-
গাচ করিতেন এবং ঐ কালেও আপন নষ্টবিষয়ে এবং বহিয়া-
যাওয়া অবস্থাবিষয়ে আঘামনোমধ্যে নিশ্চিত না হইলেও ঐ গুহ
দ্বয় পাঠ করিতে এবং শাবতদিবস না মাননবিষয়ে এক উপ-
দেশ শুবিতে তিনি পূর্বৱীতি ত্যাগ করিণ এবং আমাকে সর্বে
পছিছাওনে যথেষ্ট এমত তৎকালে তৎকর্তৃক অনুমেয় করক্ষেলিন
ধর্ম আচার করিণেবাস্তু করিলেন।^১ কথিত পুরূষ্টি তৎপুরূষ্টি পু-
হণ শাবতদিবসের সন্ধ্যাকালব্যাপিয়ামাত্র তাহাকে আপন পুরু-
ত্বম কন্দাচারহইতে সুরক্ষা করিণে অঙ্গম ছিল। অপর কোনো এক
বিশেষক্রীড়াতে বিমলসমষ্টে বক্ষ্যমাণ বাক্য তাহার অন্তঃকরণে
এমত পুরিষ্ঠ হইল যে তিনি তাবিলেন আমি স্বর্গহইতে একশব্দ-
টুনিয়াছি বিশেষতঃ তুমি আপনার পাপ ত্যাগ করিয়া স্বর্গে যাইব।
বা আপনার পাপসূক্ষ্মরকে যাইব। এই বাক্যতে তাহার অন্তঃ
করণ অতিশয় ঘোরতর উৎকর্তিত হইল কিন্তু কিঞ্চিংগরে শয়তান
হইতে এক ভাবনা তাহার মনে উপস্থিতা হইল যে তোমার পাপ
অতির্ভুব তুমি অপার পাপী হ্রস্ব অন্তেষ্টবিষয়ে তোমার সময়-
বহিয়াগিয়াছে এবং তোমার পাপক্ষম অনুগুহের অসাধ্য
কার্য। তাহাতে তিনি এমত নিরাশ হইলেন যে আঘামনোমধ্যে
বক্ষ্যমাণবিষয় প্রির করিলেন আমি যদি পাপ ত্যাগ করি কিম্বা
যদি আঘামাপেতে অবস্থিতি করি তবে দুর্শা গুস্ত হইব অতএব
তিনি আঘাচিন্তমধ্যে হিঁর করিলেন যে ইহার অধিক আমি আর
মুখ পাইব না অতএব তাহাতে আঘামনোভিলায় পূর্ণ করিব।
এহানে কথনোপযুক্ত যে কথিতরূপ পরাক্ষাহারা অনেকে নষ্ট হয়
যেহেতুক তাহারদের বাক্য বক্ষ্যমাণ বাক্য সদৃশ জামিবেন। আর
ভৱসা নাই। না নাই। যেহেতুক আঘামা পরপশ্চাদ্গামী হই
যাই এবং পরের পশ্চাদ্গমন করিব। কোনো ভৱসা নাই কিন্তু

আগরা আপনারদের মনের সঙ্গানুসারে চলিব এবং আমরা
পুত্রে তে আজন্তাস্তকরণের বাণ্ডানুসারে করিব। যিরিয়াহু আ
চার্য বাক্যের দ্বিতীয় পর্বের ২৫ পদ এবং আচার পর্বের ১২ পদ
পাঠ করিয়া দেখুন। না জানি কথিত পণ্ডিতের পণ্ডের সহমাশ
কত।

অপর ঐ বন্যান্ত অত্যাহুদামোদপূর্বক এবং নিষ্ঠাটকে কি
পুকারে পাপ করিব ঐ চেষ্টায় এবং পাপ করণে পরিত্পত্তি নহি
এই আক্রোশে খিদ্যমান হইয়া রাসক্ষণেক যাগন করিলেন ঐ
সময়ের মধ্যে অতিশয় পাপিনী এক স্ত্রীলোক কর্তৃক তিনি আ
য়াস্তকরণে বড় জব হইলেন। ঐ স্ত্রী স্বয়ং অতিদুষ্টা হইলেও
ঐ বন্যান্ত এক জন পুত্রিবাসির দোকানের বিকটে দাঁচাইয়া অতি
শুরু পাওয়াপুত্রপূর্বক এমত শপথ কর্তৃল যে তাহাতে সে অতি
ভয়াকৃষ্ট। হইয়া তঁছাকে কহিল পৌষগুবিষয়ে তোর মত লোক
আমি তাবধায়ক্রমে দেখি নাই শুনি নাই এবং তোর সহিত
সন্তান করিলে তোর সন্তানেতে তাবগ্নরস্ত যুবলোকেরদের মন
নষ্ট হওনে যথেষ্ট। তজ্জপ অনুযোগ তজ্জপলোকের মুখ্যহৃতে
নির্গত হওয়াতে তিনি অবাক হইলের তাহাতে ঐ সময়াবধি
তিনি পায়গুত্তাচরণে ক্রিয়ে পুকারে ক্ষান্ত হইলেন কিন্তু তৎপূর্বে
পায়গুত্তাব্যতিরেকে এক কথাও কহিতে পারিতেন ন।

ঐ সময়ে তিনি অত্যাচার্য কন্তকগুলিন স্বপ্ন দেখিয়া ছিলেন
বিশেষতঃ যে ভূমি কল্পমীনা হইয়া আঘাতু ব্যাদান করিয়া আ
মাকে গুস করে এবং জগতের শেষ এবং বিচারদিবস উপস্থিত
হইয়াছে এতজ্জপ চিন্তা তাহার স্বপ্নেতে উপস্থিতা হইল। ততিন
তিনি একবার স্বপ্ন দেখিলেন যে আমি শাপগুস্তেরদের মধ্যে অধি
ক্ষেপতিত হইতেছি কিন্তু জাজ্জল্যমান শুল্ক বস্ত্রে পরিহিত এক
জন আসিয়া অগ্ন অঙ্গাবৃত আমাকে অগ্নিহৃতে অক্ষয় মুক্ত
করিলেন। ঐ স্বপ্নেতে চিরস্মরণীয় পুরূষ তাহার মনেতে উপস্থিতা

হইল এবং আনুমান হয় যে ঐ স্বপ্নদ্বাৰা চিন্তমধ্যে উৎকঞ্চিত হওয়াতে তিনি তৎপৰ কিয়দৰ্য্য আপনার সর্বাপেক্ষা নিপুণতা পুদৰ্শনকাৰি যাত্রাগুস্রণনামক গৃহ স্বপ্নদৰ্শনানুক্রমে বৰচনা কৰিয়া পুৰুষ কৰিলেন।

কিঞ্চিংকালপৱে তিনি খুন্টীয়ানধৰ্মাবলম্বি এক দৱিদুলোকেৰ সহিত পৱিচিত হইলেন ঐ লোকেৰ ধৰ্মবিষয়ক এবং ধৰ্ম পুনৰুক্তিকৰণক কথোপকথন তাঁহার মনকে এই মত আকৃষ্ট কৰিল যে তিনি স্বয়ংই অতিশয় মৰোয়াগপূৰ্বক ধৰ্মপুনৰুক্তি বিশেষতঃ তাহার ইতিহাসাংশ পাঠ কৰিতে লাগিলেন তথাপি তিনি আজুবৰ্তোবেৰ দুষ্টতাৰিষয়ে মূৰ্খ ছিলেন এবং তজ্জন্যেও তাৱণ কৰ্ত্তাৰূপ যিষ্ঠ খুন্টের পুঁয়োজন এবং বহুমূল্যতাৰিষয়েও।

আপৰ কথিত বাক্যসমষ্ট যাহা ইউক কিঞ্চিংপৱে বন্যানেৰ তাৰদাচৱণবিষয়ে সুপৱিবৰ্তন হইল এবং তৎপৰিবৰ্তন এই মত আশৰ্য্য ছিল যে তাঁহার পুত্ৰিবাসিৱা তাহা দেখিয়া আশৰ্য্য জ্ঞান কৰিয়া বারছুৱাৰ তদ্বিষয়ে তাঁহার পুশ্যংসা কৰিল। ঐ পুশ্যংসাতে তিনি অতিশয় অহঙ্কাৰী হইয়া ভাবিতে লাগিলেন যে আমি উক্তস্থ খুন্টীয়ান এবং তাঁহার আপন বাক্য ব্যবহাৰ কৰিতে গোলে তিনি কহিতেন যে তাৰঝইংশ্লিগু রাজ্যে আমাৰ মত ঈশ্বৰকে কেহ পৱিতুষ্ট কৰিতে পারেনা। কিন্তু ঐ তাৰঝ পৱিবৰ্তন কেবল গাছেৰ ডালপালু বা ডাঢ়া সদৃশ ছিল তত্ত্বাবধি কাল অগুৰূজনিত স্বভাৱেৰ মূল তাঁহার মধ্যে অবস্থিতি কৰিল। আপৰ অনেক কষ্টে এবং অত্যন্তেও তিনি আপনার অতিপুৰুণ্য ন্ত্য এবং হণ্টাবাজান ব্যবসায় ত্যাগ কৰিলেন তাঁহার মধ্যে হণ্টাবাদ্য ব্যবসায় তিনি বক্ষ্যমাণ ভয়েতে ত্যাগ কৰিলেন বিশেষতঃ পাছে ধৰ্মশালাস্থ কোনো এক হণ্টা বা তদ্যুগ্মাত আধাৱ স্থান ধৰ্মশালার চূড়া আমাৰ উপৱে পড়িয়া আমাকে চূৰ্ণ কৰে কিন্তু ঐ তাৰঝসময় তিনি কেবল আজুধৰ্মাত স্থাপনে চেষ্টা

କହିଯା ବେଳୋଇଲେନ । ହିତୋପଦେଶେ ତ୍ରିଶ ପର୍ବେର ୧୫ ପଦେ ଶଳ
ମନ୍ତ୍ରବନ୍ଧ୍ୟମାନ ସାକ୍ଷେତେ ଯାହାରଦେର ବିଷୟେ କହିଯାଛେନ ଯେ ତାହାରୀ
ଆପନାରଦେର ଚଙ୍ଗୁତେ ପାରିଷ୍ଠୃତ ତଥାପି ଆପନାରଦେର ଅପାରିଷ୍ଠୃତ
ଭ୍ରାହିତେ ପାରିଷ୍ଠୃତ ହୁଏ ନାହିଁ ଏହି ମତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନ ଲୋକ ତିନି ତଥାଲ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଛିଲେନ ।

ପୂର୍ବ କଥିତ ହଟନାର କିଞ୍ଚିଂପରେ ଈଶ୍ୱରେର ଅନୁଗୁହ୍କରେ ଏହି
ମତ ହଇଲ ଯେ ବନ୍ୟାନ୍ ଆଜ୍ଞାପିତ୍ତକ କାର୍ଯ୍ୟ ପୁର୍ବତ୍ତ ହେଉଥାରେ ବେଦ
କୋର୍ଦନାମକ ମଗରେ ଯାଇଯା । ବାସ କରିଲେନ । ମେଇଦ୍ଵାନେକୋନୋ
ଏକ ସମୟ ବୌଦ୍ଧେତେ ଆଶ୍ରମରେ ଦ୍ୱାରେତେ ବସିଯା ଈଶ୍ୱରବିଷୟକ
କଥୋପକଥନକାରୀଙ୍କି ତିନି ଚାରି ଦ୍ୱାରି କଥୋପକଥନ ତିନି ଦୈବାଙ୍ଗ
ଶ୍ରନ୍ଦିଲେର ତାହାତେ ତାହାରୀ କ୍ରିକହିତେ ଛିଲ ଏତଦ୍ଵିଷୟ ଶୁଦ୍ଧାଗ୍ରହଣ ଉଠ
କଥିତ ଛିଲେନ କିନ୍ତୁ ହଜେକେର ମଧ୍ୟେ ଅବଗତ ହଇଲେନ ଯେ ଐ
ଦ୍ୱାରିଲୋକେରଦେର କଥୋପକଥନ ଆମାର ବୋଧଗମ୍ୟ ନହିଁ । ଐ ଦ୍ୱାରା
ଲୋକେଇଁ ନୂତନ ଜୟାବିଷୟେ ଏବଂ ଆଜ୍ଞାନ୍ତଃକରଣେ ଈଶ୍ୱରେର କାର୍ଯ୍ୟର
ସିଦ୍ଧିବିଷୟେ ଏବଂ ତାହାରଦେର ଦ୍ୱାରା ବିଶ୍ୱାସଯେ ତାହାରୀ
ଯେପୁକାର ନିଃସନ୍ଦେହିଭୂତା ହଇଯା ଛିଲ ଏତଦ୍ଵିଷୟେ ଏବଂ ଯିନ୍ତା
ଖୁଣ୍ଡପୁରୁଷ ଆଜ୍ଞାଦେହଦ୍ୱାରା ଈଶ୍ୱର ତାହାରଦେର ପୁଣୋପରି ଯେ ପୁ
କାର ଦୃଢ଼ିପାତ କରିଯାଛିଲେନ ଏତଦ୍ଵିଷୟେ ଏବଂ ତାହାରୀ କିଂ ଅଞ୍ଜୀ
କାରହାରୀ ଦୃଥ୍ୱସମୟେ ଏବଂ ଶ୍ଵତୁର ପରୀକ୍ଷାସମୟେ ଆପାହିତା ଏବଂ
ମାଟ୍ଟିଭା ଏବଂ ଉତ୍ଥାହିତା ହଇଯାଛିଲ ଏତଦ୍ଵିଷୟେ କଥୋପକଥନ କରି
ତେ ଛିଲ । ତନ୍ତ୍ରମ ତାହାରୀ ଆପନାରଦେଇ ଅନ୍ତଃକରଣେ ଦୁଷ୍ଟତା
ବିଷୟେ ଏବଂ ଆପନାରଦେଇ ଅପୁତ୍ୟାଯବିଷୟେ ଏବଂ ଈଶ୍ୱରେର ସାଙ୍ଗାଙ୍ଗ
ଆମାରଦିଗେର ଯଥାର୍ଥିଭୂତା କରଣେ ଅନ୍ତମୀ ଏତଜ୍ଞରେ ଆପନାରଦେଇ
ସୁକ୍ରିୟା ଏବଂ ଧର୍ମପାରିତ୍ୟାଗବିଷୟେ କଥୋପକଥନ କରିତେ ଛିଲ ।
ଏ ସମସ୍ତ ବାକ୍ୟ ତାହାରୀ ଧର୍ମପୁଷ୍ଟକେର ବାକ୍ୟାନୁସାରେ ଏବଂ ଖୁଣ୍ଡଟା
ଯାନେର ଆହୁଦିବିଶିଷ୍ଟ ଚିତ୍ତାନୁସାରେ ଏମତ ଶିକ୍ଷାରଣେ କହିଲ ଯେ
ବନ୍ୟାନ୍ ଭାବିଲ ଆମି ଏହ ନୂତନ ସଂସାରେ ଆସିଯା ପହିଁଛିଯାଇଛି ।

কথিত কথোপকথনেতে বন্যানের অনেক উপকার দেখিল বি
শেষতঃ তিনি দেখিতে পাইলেন যে পূর্বে আমি আজপুতি মমতা
পূর্বক যেমত ভাবিয়াছিলাম সেমত আমার অবস্থা কভা নয় এবং
ধর্মবিষয়ে আমার ভাবদালোচনাতে নৃত্বজয় বলিয়া যে এক গৃহ
বিষয় তাহা আমার মনেতে কখন উপস্থিত হয় নাই ইঞ্চুরের
অঙ্গীকারেতে আমি কখনো সাত্ত্বনা পাই নাই আপনার মনের
গুপ্তকল্পনাতে মনোযোগ না দেওনপুয়ুক্ত আমি আপনার অনুভ
করণের পৌত্র অবগত নই এবং শহুতানের পরীক্ষাবিষয়ে এবং
তৎপরীক্ষানির্বাচনবিষয়ে আমি কিছু অবগত নই। অতএব
অধিক জানার্থে তিনি ঐ স্ত্রীলোকেরদের সত্ত্বাষ চেষ্টা করিলেন
তাহাতে ধর্মবিষয়ক জ্ঞানবর্দ্ধনবিষয়ে তাহার চিন্ত অতিশয় পু
রিষ্ঠ হইতে লাগিল এবং তাহার তাবদস্তঃকরণ অনুভবিষয়ে
এই মত দৃঢ়ভাবে হইল যে পরেতে তিনি অনেকবার আপনার
চিন্ত শারীরিকবিষয়ে চুত করিয়া স্বর্গীয়বিষয়ে পুরুষজ্ঞাওনে
যেমন কঠিন জ্ঞান করিয়াছিলেন তেমন তখন স্বর্গীয়বিষয়ে
চুত করিয়া ঐহিকবিষয়ে পুরুষজ্ঞাওনে কঠিন জ্ঞান করিলেন।

ঐ অবধি করিয়া তিনি ধর্মপুস্তক নৃত্ব চঙ্কু দিয়া পাঠ করি
তে লাগিলেন বিশেষতঃ পাটলকর্তৃক রচিতপত্র। ঐ পত্রগাঁচে
তে পূর্বতে তিরি কেনো সৌন্দর্য দেখিলেন না কিন্তু এইস্থলে ঐ
পত্রগাঁচ তাহার পুতি-অতিরয়ণীয় এবং মনোহর ছিল। ঐ
পত্রেতে এই স্থলে তৎকর্তৃক বাণিজ্য এবং অতিশয় পুরোজনাহ
জগত্তাত। বিস্তারিতরূপে পুকাশিত ছিলেন তাহাতে ধর্মপুস্তক
বিষয়ক জ্ঞানোৎপন্নার্থে পাঠ এবং অনুশীলন এবং পুর্ণনা
তাহার অতিরয়ণীয় কার্য হইল।

কথিত অবস্থায় ইঞ্চুরের এবং মনুষ্যের অনুভকরণের পথান
বৈরির আজপরীক্ষা ব্যবহার করণের উত্তম সময় ছিল। ঐ বৈ
রির এক পুরানপরীক্ষা এই আমি মনোনীত হইয়াছি কি না

ଏ ପୃଷ୍ଠା ମେଇ ସମୟ ବର୍ଜାନେର ଅନ୍ତରେ ଏହି ମତ କଠିନ ଏବଂ ପାଯୋଜନାର୍ଥ ବୋଧ ହଇଲ ଯେ ତିନି କି କରିବେଳ ଇହାର କି ଛୁଟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିତେ ପାରିଲେନ ନା । ଏ ସମୟେ ତିନି ଅବଗତ ଛି ଲେନ ନା ଯେ ବିତୋଯ ପିତରେର ପୁଅମ ପରେର ୧୦ ପଦେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବଞ୍ଚ୍ୟ ମାନବାଙ୍କ ବିଶେଷତଃ ଆମାରଦେର ଆହୁାନ ଏବଂ ମନୋନୀତତ୍ତ୍ଵ ହିର ସ୍ଥାପନାର୍ଥେ ଆମାରଦେର ତାବଦନୋଯୋଗ ଦେଓଯା ଉଚିତ ଅର୍ଥାତ୍ ଆମରା ଅନୁଗୁହକର୍ତ୍ତକ ନିଶ୍ଚଯ ଆହୁତ ହଇଯାଛି କି ନା ଏବଂ ତେପୁଯୁକ୍ତ ଆମରା ଈଶ୍ଵରକର୍ତ୍ତକ ମନୋନୀତ ହଇଯାଛି କି ନା ଇହା ହିରାହିରିବିଷୟେ ଆମାରଦେର ବିବେଚନ କରା ଉପଯୁକ୍ତ । କିନ୍ତୁ ଈଶ୍ଵର ରେଣୁ ଅନୁଗୁହରେ ତିନି ଧର୍ମପୁଷ୍ଟକେତେ ଲିଖିତ ବଞ୍ଚ୍ୟମାଣ ବାକ୍ୟାଦାରା ଅର୍ଥାତ୍ ପୂର୍ବକାଲୀନ ବଂଶୋଦେର ପୁତ୍ର ଦୃଢ଼ି କରିଯା ଦେଖ ଈଶ୍ଵରେତେ କେହ ପୁତ୍ରା କରିଯା ହତପୁତ୍ରାୟ ହଇଯାଛେ କି ନା ଏହି ବାକ୍ୟ ଆପ ନାର ବିଷୟେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତାରା ତିନି ତେପରୀଜ୍ଞାହିତେ ମୁକ୍ତ ହଇ ଲେନ । କେହ ଯଦି ତାହାକେ କହିତ ଧର୍ମପୁଷ୍ଟକାବ୍ୟ ଆରାସ୍ତ କରିଯା ପୁକାଶିତନାମକ ପୁଷ୍ଟକେର ଶେଷପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଠାନ୍ତର ଆଲୋଚନା କରିଯା ଦେଖ ଯେ ତମିଧ୍ୟେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଈଶ୍ଵରେ ପୁତ୍ରାୟ କାରିକୋନୋ କାହାରେ ଯଦି ଅପାଚ୍ୟ ହୟ ନାଇ ତବେ ମନୋନୀତତ୍ତ୍ଵ ଯେ ଏକ ଗୋପନୀୟ ବିଷୟ ତହିସୟେ ବ୍ୟକ୍ତ ନା ହଇଯା ଈଶ୍ଵରେତେ ତୋମାର ପୁତ୍ରାୟ କରା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।

ଅପର ବର୍ଜାନେର ମନ ବାରହାର ବ୍ୟକ୍ତକାରି ଅମ୍ବ ଏକ ପୃଷ୍ଠାବିଷୟକ ଆର ଏକ ମହାପାରୀଙ୍କା ଉପସ୍ଥିତା ହଇଲ ବିଶେଷତଃ ମନୁଷ୍ୟ ଯଦି ପୁତ୍ର ଯେତେ ନ୍ୟନ ହୟ ତବେ କ୍ଷି ଏବଂ ପୁତ୍ରାୟ ଆଛେ କି ନା ଆଛେ ଏତ ଦ୍ୱିତୀୟ କିମ୍ବା ଅବଗତ ହୁଏଯା ଯାହା । କିନ୍ତୁ ତିନି ଏ ସମୟ ଅବଗତ ଛିଲେନ ନା ଯେ ପୁତ୍ରାୟ ଆତ୍ମୋପାନ ଫଳଦାରା ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରେସ ଏବଂ ଅଧୀନତ୍ୱଦାରା ପରୀକ୍ଷା କରିତେ କିନ୍ତୁ ପରୀକ୍ଷିତ ହଇଯା ତାବି ଲେନ ଯେ କୋନୋ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟକ୍ରିୟା କରିତେ ପାରିଲେ ତାହାଇ ତାହାର

পুরাণ হইবে। তাহাতে আশচর্যকার্য করণে সমর্থ হওনার্থে আমারদের পুভুর পরাজয়মেতে আশচর্য পুত্যযবিশিষ্ট প্রেরি তেরদের পুত্তি বক্ষ্যমাণ উক্ত বাক্য অনবগতপুযুক্ত তিনি এত জপ আশচর্যকার্য করণে বাঞ্ছা করিলেন বিশেষতঃ শর্ষার এক দানার সদৃশ তোমারদের পুত্যয থাকিলে তোমরা যদি এই পর্বতকে কহ এই স্থানহইতে অমুক স্থাবে চালিত হও তবে তা হা সরিয়া যাইবে এবং কোনো কিছু তোমারদের অসাধ্য হইবে না। মাতিউর সতের পর্বত ১০ পদ পাঠ করিয়া দেখুন। ধর্ম পুস্তকের ঐ বাক্যেতে তিনি ভাবিলেন যে আমি পুত্যয়দ্বারা কি করিতে পারি ইহা আমার দেখা কর্তব্য অতএব কোনো এক সময় এলক্ষ্টো বামে রগরহইতে বেদ্ফোর্দমামক রগেরে গমনসময়ে শুষ্ট হও এই বাক্য রাজমার্গস্থ কতকপুলিম ক্ষুদ্র জলাশয়ের পুত্তি কথমে উদ্যুক্ত হইয়া ছিলেন কিন্তু ঐ বাক্য উক্তি করিবেন ইতোমধ্যে বক্ষ্যমাণ বিষয় তাঁহার মনে উপস্থিত হইল ইষ্টর যে তোমাকে পারক করেন এতজনে পুরুষতঃ পূর্ণনা কর ঐ বাক্যে তে অনুমান হয় যে তিনি দেখিলেন আমি দ্যর্মপুস্তকের বাক্য দ্বারা তজ্জপ কার্য করণে সাহায্যপূর্ণনা করণে অনুমতি পূর্ণ হই নাই অতএব আপনার পুত্যয়ের পরীক্ষা লওয়েও অনুমতি নাই তাহাতে তিনি তজ্জপ ব্যর্থকার্য করণে হাত্ত হইলেন।

ঐ বর্মান্তকে অতিশয় বলবক্তৱ্যরে অট্টক্রমণকারি বক্ষ্যমাণ বাক্য এক মহাপরীক্ষার বিষয় ছিল যে অনুগৃহের দিবস যদি অতীত হইয়া বহিয়া যাইয়া থাকে তবে কি এবং তৎপরীক্ষাজনিত দুঃখ বর্দ্ধনার্থে পরীক্ষাকর্তা তাঁহার পুবৃত্তি লওয়াইল যে বেদ্ফোর্দ রগরহ তাবড়ভলোকেরা মনে পর্যবৃত্তপুযুক্ত ইষ্টর এই অঞ্চলস্থ অন্য কোনো কাহারে পরিত্রাণ করিবেন না অতএব সে যিশাহের মত গৌণে আসিয়া উপস্থিত হইয়াছিল যেহেতুক তাহারা পুর্বে আশীর্বাদপূর্ণ হইয়া চলিয়া গিয়াছে। কিন্তু ঐ বাক্যানুশীলন

କରଣେତେ ବହୁକାଳୀପନାନ୍ତର ତିନି ଲୂକେର ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ପର୍ବେର ୧୩ ଏବଂ ୧୪ ପଦେତେ ଲିଖିତ କୁଣ୍ଡଳାୟକ ବାତ୍ୟେତେ ଅନେକ ସାତ୍ତନା ପାଇଲେନ ବିଶେଷତଃ ଆମାର ବାଟୀ ସାହାତେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁଯ ଏତଜ୍ଞନୋ ତାହାର ଦିଗକେ ବଲଦ୍ୱାରା ପୁରେଷ କରାଓ ଏବଂ ଏଥିନେ ସ୍ଥାନ ଆଛେ ।

କଥିତ ପରୀକ୍ଷାଭିନ୍ନ ବନ୍ୟାନ୍ ଅନ୍ୟ ୫ ଅନେକ ପରୀକ୍ଷାକର୍ତ୍ତକ ଉପର୍କ୍ଷତ ହଇୟାଇଲେନ ଏଇ ସଙ୍କଳ ପରୀକ୍ଷା ପୁରୁଷପାପିର ପୁତ୍ର ଅନୁଗୁହେର ସୀମା ନାହିଁ ଏତଭାବେ ଏଇ ବନ୍ୟାନ୍କର୍ତ୍ତକ ରଚିତ ଏକ ଗୁହ୍ବ ପାଠ କରିଲେ ପାଠକେରା ଅବଗତ ହେଇତେ ପାରେନ । କିନ୍ତୁ ପରୀକ୍ଷାହେତେ ଧାର୍ମିକେରଦିଗକେ ନିଷ୍ଠାର କରଣେ କ୍ଷରତାବାନ୍ ହିସ୍ପର ଏଇ ବନ୍ୟାନ୍କେ ଆପନାର ତାବନ୍ ପାରତ୍ରିକ ଦୁଃଖହେତେ ମୁକ୍ତ କରଣେ ଅନୁଗୁହ୍ବ କରିଯା ପୁତ୍ରଯାହାରା ତାହାର ମନକେ ଆହୁଦେତେ ଏବଂ କୁଣ୍ଡଲେତେ ପୁରିପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଯା ମୁକ୍ତହାବେ ତାହାକେ ଦ୍ଵାରା କରାଇଲେନ । ସାତ୍ତନାକର୍ତ୍ତା ଧର୍ମାଜ୍ଞାର ଆଶୀର୍ବାଦେ ରଙ୍ଗଲକ୍ଷମେ ଯାଇତି କଥିତ ବିଷସହକାରେ ଧର୍ମାଚରଣେତେ ନିପୁଣ ଖୁଷ୍ଟିଯାନେରଦେର ସହିତ ତାହାର କଥୋପକଥମ ଏବଂ ବେଦକୋର୍ଦ୍ଦନାମକ ଧର୍ମଶାଲାର ଶିକ୍ଷକର୍ଦନାମକ ଉପଦେଶକେର ଉତ୍ତମ ଉପଦେଶ ତାହାର ପୁତ୍ର ଅତିକଳୋକାଦକ ଛିଲ ବିଶେଷତଃ ହେ ଆମାର ପ୍ରିୟେ ଦେଖୁନ ଆପନି ଅତିଶୋଦ୍ୟ ବିଶିଷ୍ଟଟା ଦେଖୁନ ଆପନି ଅତିଶୋଦ୍ୟ ବିଶିଷ୍ଟଟା ଶଲମରେର ଗୀତେ ତତ୍ତ୍ଵଚତୁର୍ଥ ପର୍ବେର ପୁଥୟ ପଦେ ଲିଖିତ ଏତଦ୍ୱାକ୍ୟ ଧରିଯା ତିନି ଯେ ଉପଦେଶ ଦିଯାଇଲେନ ତାହାତେ ତାହାର ଅନେକ ଉପକାର ହିସ୍ପର ଛିଲ ।

ପୁରୋତ୍ତ ବେଦକୋର୍ ମଗରଙ୍ଗ ମଣ୍ଡଳୀତେ ଏଇ ବନ୍ୟାନ୍ ସାତ୍ତନାପରିବାସସ୍ଥ ହିସ୍ପର ୧୬୫୫ ଶାଲେ ଗୃହିତ ହିସ୍ପରେ । ତାହାର ସାତ୍ତାବିକ ବୁଝପାତ୍ରପୁରୁଷ ଏବଂ ତିନି ଅନୁଗୁହେର ଏକ ପୁରୁଷ ପାତ୍ରପୁରୁଷ ଏବଂ ତାହାର ଅନ୍ତୁତ ପରୀକ୍ଷାପୁରୁଷ ଅନ୍ୟ ଲୋକେ ହଟାଇ ତାରିଲ ଯେ ଇନି ଉତ୍ତମ ଉପଦେଶକ ହିସ୍ପରେ । ଅତ୍ୟନ୍ତ ତାହାର ମନଶେଷ ତନେର ପରେ ପାଁଚ ଦୟା ବନ୍ୟାନ୍ ଗତ ହିସ୍ଲ ଇତୋ

ମଧ୍ୟ ଧର୍ମବିଷୟେ ତାହାର କୋନେ ଏକ ବନ୍ଦୁ ସଭାମଧ୍ୟ ପ୍ରକଳ୍ପରେ ଉପଦେଶ ଦେଇଲେ ତାହାର ଚିତ୍ତ ଲାଗୁଇଲେନ ଏଇ ଉପଦେଶ ତିନି ଅତ୍ୟମର୍ଯ୍ୟାତିପୂର୍ବକ ଦିଲେନ କିନ୍ତୁ ତାହା ସକଳେର ପୃତି ଅତିଗ୍ରହ୍ୟ ହିସାବିଛିଲ । ତାହାର ପରେ ତିନି ଅନ୍ୟାଂ କୁନ୍ଦ ଗୁରୋତେ ଆର ପୁକାଶକୁଳରେ ଉପଦେଶ ଦିଲେ ଆରଣ୍ୟ କରିଲେନ ପରେ ଘଣ୍ଟୀର ପୁର୍ବର୍ଥନା ପୂର୍ବକ ଏବଂ ଉପବାସ ଏବଂ ପୁର୍ବର୍ଥନାଦାରୀ ତିନି ଦେଖିଲେନ ବାକ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିରେ ପୁଚ୍ଛାର କରଣେର ନିମିତ୍ତ ମନୋରୀତ ହିସାବିଛିଲେନ ତାହା ତେ ସଭାବତଃ ଏଇ ପୁକାର ଲୋକେର ଉପଦେଶବାକ୍ୟ ଶୁବ୍ରଗାର୍ଥେ ଅନେକେ ଆସିଯା ଉପହିତ ହିଟେ ଲାଗିଲ ଏବଂ ଦୂରାୟ ତିନି ଅବଗତ ହିଁଲେନ ଯେ ଦେଖିଲେର କ୍ଷମାୟ ଆୟମାର ଶୁମ ବ୍ୟର୍ଥ ନଥ । ପୁର୍ବମତଃ ତାହାର ଅସମିତି ଏବଂ ସବୁଡିତା ଏଇ ମତ ଅତିଶ୍ୟ ଛିଲ ଯେ ଦେଖିଲ ତାହାର ଦ୍ୱାରା ପାପିଲୋକେରଦେର ଅନ୍ତଃକରଣ ଯେ ଲାଗୁଇଲେନ ଇହା ତାହାର ଅପୁତ୍ୟାୟେର ଭୂରି ଛିଲ କିନ୍ତୁ ତାହାର ଉପନେଶେତେ ଅନେକ ଫଳୋଂପନ୍ମୟୁକ୍ତ ତିନି ଦ୍ୱାରା ସଂହା କୁଲାଇଲେନ । ଉପଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟେ ତାହାର ପର୍ଯ୍ୟାଲୋକନ ଏବଂ ଧାରା ସର୍ବକର୍ତ୍ତକ ଜାନିଯ ଏବଂ ଆଚରଣୀୟ । ଏକ ହୟ ଏମତ ପାପିଲୋକେରଦେର ଜନ୍ୟ ଦେଖିଲ ତାହାର ଅନ୍ତଃକରଣେ ଅନେକ ଦୟା ଜଣାଇଲେନ ତାହାତେ ତିନି ପାପି ଲୋକେରଦେର ମନ ଯେ ସଚେତନ କରେନ ଦେଖିଲେର ଏଇ ମତ ବାକ୍ୟ ଅଷ୍ଟ ସମ୍ବନ୍ଧିତ୍ୟ ବହମନୋହୋଣ୍ଗ ଦିଯା ଧର୍ମଗୁହ୍ନାନୁଶୀଳନ କରିଲେନ । ତିନି ଆଗନି କହେନ ଯେ ଦେଖିଲେର ବାକ୍ୟ ଯେ ହାନେ ପାପିଲୋକେରଦେର ସହିତ ଆରଣ୍ୟ କରେ ମେଇ ହାନେ ଆଗିଓ ଆରଣ୍ୟ କରି ବିଶେଷତଃ ମର୍ଯ୍ୟାଗିକେ ଦୂର୍ୟ କରି ଏବଂ ପୁକାଶକୁଳରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଯା ପୁର୍ବାନ ଦି ଯେ ପାପନିମିତ୍ତ ମର୍ଯ୍ୟ ଏଇ ଜଗତେ ଉପହିତ ହବାରାତ୍ରେତେ ସବସ୍ଥାଦାରୀ ଦେଖିଲେର ଶୀପ ତାହାକେ ଅଧିକାର କରିଯା ସର୍ବପୁର୍ବାନିକେ ଆକ୍ରମଣ କରେ । କିନ୍ତୁ ଏଇ ବାକ୍ୟାମାତ୍ରେତେ ତିନି କ୍ଷାନ୍ତ ହିଁଲେନ ନା ତିନି ଆଗନାର ତାବଂପଦବିଷୟେ ଏବଂ ମଲ୍ଲକବିଷୟେ ଶୁଣିଟକେ ପୁକାଶ କରଣେ ଏବଂ ଏହିକଲୋକେରା ଯଦୁପାର୍ଶ୍ଵ ନିର୍ଭର କରିଯା ଏକ

হয় ঐমত ব্যৰ্থ নিৰ্ভৱভূমিসমষ্টকে দূৰী কৰণে বহুমনোযোগ দিলেন। অধিক কিছিব তাঁহার স্মৈহ এবং উত্তপ এইমত ছিল যে তিনি আগমনার উপদেশকাৰ্য্য সন্তুষ্ণবিষয়ে নিবারিত না হন বৱে মৃত্যু মনোনীত কৰিলেন। তৎকালীন অধ্যাপক এবং পুরোহিতেৰা তাঁহার অনেক বিপক্ষতা কৰিয়া তিৰক্ষার কৰিল কিন্তু কার্য্যে তাঁহার এত ফল উৎপন্ন হইল যে তিনি কহিতেৰ আগামিকালে যথন ইহারা তাহারদেৱ সাক্ষাৎ আৱার বেতন হওনাৰ্থে দাঁড়াইবে তথন ইহারাই আৱার জন্যে উত্তৱ দিবে। আদি পুস্তকেৰ ত্ৰিশংশ পৰ্বত ৩৩ পদ পাঠ কৰন।

উপদেশকাৰ্য্যে তাঁহার তজ্জপ সফলতা দেখিয়া শয়তান এবং তাহার অনুষঙ্গী যে তজ্জপ সফলতাৰিশিটোপদেশেৰ নিবারণে যথেষ্ট শতুতা উৎপন্না না কৰে ইহা ভাবা অনুচিত। তিনি ধৰ্মোপদেশকৰণ পাঁচ বৎসৱ যাপন কৰণাত্তৰ বেদ্বৰ্কোদ্বৰ্ননামক পৱনগানস্থিত হার্লিংতন্নোমক নগৱহু শাম্সেলুন্নামক গুামে ১৬৬০ শালে নবেহৰ মাসেৱ ১২ তাৰিখে কোনো আজীবনলোক কৰ্তৃক ধৰ্মোপদেশ দেওনাৰ্থে পুৰ্ণিত হওয়াতে উইন্গেটনামক এক জন বিচারকৰ্তা তাঁকে নিবারণ কৰণার্থে এক জন পেয়াদা পাঠাইয়া দিল। তথাপি তিনি ধৰ্মোপদেশকাৰ্য্য ত্যাগ কৰিলেন না তাঁহাতে তৎপৰ দিবস পুতাতে তিনি ব্যবস্থানে বিচারকৰ্তাৰ সাক্ষাৎ আনীত হইয়াছিলেন এবং যে সময় তাঁক পঢ়ে সেই সময় উপহিত হইব ইহার জামিন দিতে চাহিলেন কিন্তু বন্যান্ যে ইহার পৱে পথেষ্যাটৈ ধৰ্মোপদেশ না কৰে এই বিষয়ে বদ্ধ হওনে ঐ জামিন অসম্মতপুঁজু তিনি বেদ্বৰ্কোদ্বৰ্নগৱহু কাৱাগুহে বদ্ধ হইলেন।

অপৰ সভ্যেৱদেৱ সভাস্থানে উপৱিষ্ট হওন সময় উপস্থিত হইলে তাঁহার বিচার হইল। তাঁহার অপবাদপত্ৰ বিশেষিয়া কহি বেদ্বৰ্কোদ্বৰ্নগৱবাসি জাম্ বন্যান্নোমক ইতৱলোক অতিশয়

ଦୁକ୍ତତା ଏବଂ ଶୟତାନ ସଭାବପୂର୍ବକ ଧର୍ମୋପଦେଶ ଶୁବଃାର୍ଥେ ରାଜବା ପିତ ଧର୍ମଶାଲାସ୍ତ ଆସନ ତ୍ୟାଗ କରିଯା ରାଜ୍ୟେର ଉତ୍ତମ ପୁଜାରଦେଇ ହାନିପୂର୍ବକ ଏବଂ ଆମାରଦେଇ ପୁଭୁହାରାଜ୍ୟେର ବ୍ୟବହାର ଇତ୍ୟାଦିର ପୁତ୍ରକୁଳେ ବ୍ୟବସ୍ଥାତୋଷଣୀୟା କତକଷ୍ଟଲିନ ଶ୍ରୀମତୀ ଇତ୍ୟାଦିର ଉତ୍ସର୍ଜକ ହାତ୍ୟାଚେ ଇତି । ଏ ଅତିତୁଳ୍ଣନୀୟା ଅପବାଦେଇ ବାକ୍ୟ ପୁମାଗ ହିନ୍ଦୁ ନା ଏବଂ ତାହାର ପୁତ୍ରକୁଳେ କୋନୋ ସାଙ୍ଖ୍ୟ ଛିଲ ନା କିନ୍ତୁ ତିନି ଯେ ରାଜମତାନ୍ତ୍ରାବଳହୀ ଛିଲେନ ଏବଂ ପ୍ରାର୍ଥନାର୍ଥକ ଏବଂ ଉପଦେଶ ଶାର୍ଥକ କତକଷ୍ଟଲିନ ସଭାତେ ଗ୍ରୀବାନ୍ତିକ ଏତଦ୍ୱିଷୟ ଜ୍ଞାପକ କତକଷ୍ଟଲିନ ବାକ୍ୟ ବିଚାରକର୍ତ୍ତାରଦେଇ ସାଙ୍ଖ୍ୟାଂ ତ୍ରକର୍ତ୍ତକ ହଟାଏ ଉତ୍ତମ ପୁରୁଷ ଏ ବିଚାରକର୍ତ୍ତାର ତାହାକେ ଧରିଯା ମୋହି କରିଯା । ତାହାର ଦଣ୍ଡ ହିନ୍ଦୁ କରିଲେନ । ପାଇଁ କିଲିମ ନାମକ ପୁଧାନ ବିଚାରକର୍ତ୍ତା ବରାମକେ କହିଲେନ ତୋର ଦଣ୍ଡ ଅବ୍ୟାପ ହାତେ ତୋର ଏହି ହାନହାଇତେ ପୁନର୍ବୀର କାରାଗୁହେ ଯାଇତେ ହଇବେ ମେହି ହୋଇ ତିନ ମାସ ଥାକିଯା ତମ ନ୍ତର ଧର୍ମୋପଦେଶ ଶୁବଃାର୍ଥେ ରାଜସ୍ଥାନିତିଧର୍ମଶାଲାଯା ଗମନେ ମୟାତ ମା ହାଇଲେ ଏବଂ ଆମାର ଉପଦେଶ କରଣ ତ୍ୟାଗ ନା କରିଲେ ଏତଦେଶ ହାଇତେ ଭୁଟ୍ଟ ହାଇବି ଏବଂ ଦେଖତ୍ୟାଗ କରିଯା ଯାଓନ ନିର୍ମିପିତ ଦିବ ମେର ପର ତୋରେ ଯଦି କେହ ଦେଶରୁଧ୍ୟ ପାଇ ତବେ ଗଲଦାରୀ ତୋର ଲଟ୍କିତେ ହାଇବେ ଇହା ଆମି ଝାଟିରପେ ବଲିଯା ଦିତେଛି ଇହା କହିଯା । ତାହାକେ ଲହିଯା ଯାଇତେ ଏ ବିଚାରକର୍ତ୍ତା କାରାଗୁହରଙ୍କରକେ ଆଜା ଦିଲେନ ।

ଅପର ବାର ମଧ୍ୟାହ୍ନ କାରାଗୁହେ ବନ୍ଦ ହାଇଲେ ପର ତୁମିଆର ଶ୍ରୀ ମହାଦେଵ ଶଶୀଏକକ୍ର କରିବା ନା ଏବଂ ଆମାରି ବିଚାରମୟ ବିଚାର୍ୟ ହାତେ ମୟାତ ହାତେ ଏହି ପରାମର୍ଶ ଦିଯା ବିଚାରକର୍ତ୍ତା ତାହାର ନିକଟେ ଏକ ଜନ ପୁତ୍ରନିଧି ପାଠାଇଯା ଦିଲେନ କିନ୍ତୁ ତଙ୍କପ ଅଜୀକାର କରଣେ ତିନି କୋନୋ କିଛୁତେ ପରାମର୍ଶ ହାଇଲେନ ନା ଅତ୍ୟନ୍ତ ୧୬୬୧ ଶାଲେନ ଆୟୁଷ୍ମାନ ମାସେର ବିଚାରମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାରାଗୁହେ ବନ୍ଦ ହାଇଲେନ ।

ଅପର ତାହାର ଛୌକର୍ତ୍ତକ ଅନେକ ନିବେଦନପାତ୍ର ବିଚାରକର୍ତ୍ତାରଦେର ସ୍ଥାନେ ଦେଖ ହିୟାଛିଲ । ଉପବିଚାରକର୍ତ୍ତାର ବନ୍ୟାନେରକାର୍ଯ୍ୟ ଅନେକ ଅଶ୍ଵଜ୍ଞାନୀୟଙ୍କୁ ନେବେତେ ଚେଷ୍ଟନାମକ ଏବଂ ବ୍ରିସନନାମକ ପୁଷ୍ପାନ ବିଚାର କର୍ତ୍ତାର ତାହାର ପୁତ୍ର ଅତିନିଷ୍ଠୁରତାପୂର୍ବକ ଆଚରଣ କରିଲେନ କିନ୍ତୁ ସର ମାତିଡ଼ ହେଲନାମକ ଏକ ଜନ ପୁଷ୍ପାନ ବିଚାରକର୍ତ୍ତା ତାହାର ଛୌକର୍ତ୍ତକ ପୁତ୍ର ଅତିଦୟା କରିଲେନ ତାହାର ଆଚରଣଙ୍କାରୀ ବୋଧ ହୟ ଯେ ବନ୍ୟାନେର ବିଷୟ ତିନି କିଛୁ ଅବଗତ ଛିଲେନ ନା କିନ୍ତୁ ତାହାର ନିକଟେ ଯଦି ତାହାର ବିଷୟ ଉପାସ୍ତିତ ହିଁତ ତବେ ତିନି ତାହାର ଉପକାର କରଣେ ବାଣ୍ଣୀ ଦର୍ଶାଇଲେନ । ତିନି ବନ୍ୟାନେର ଛୌକେ କହିଲେନ ତୁମି ମା ଜାର ନିକଟେ ନିବେଦନ କର ବା ତାହାର ଦୋଷକ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କର ବା ବିଚାରେ ଦୋଷ ହିୟାଛେ ଏହି ପୁକାର ନିବେଦନ କର କିନ୍ତୁ ଶେଷ ଉପାୟ ଉତ୍ସମ ଇହା କହିଲେନ । କିନ୍ତୁ ବନ୍ୟାନ୍ ଏବଂ ତାହାର ସହାଯେରୀ ଅତିଶ୍ୟ ଦରିଦ୍ରପୁଣ୍ୟକୁ ବା ତହିସଯେ ଅନତିଜଗପୁଣ୍ୟକୁ ତାହାର ମୁକ୍ତି ବିଷୟେ ପୁଯୋଜନୀୟ ଚେଷ୍ଟା କରଣେ ଅକ୍ଷମ ଛିଲ । ଏ ମମମ ଏବଂ ତୃପର ବିଚାରନମଯୀ ଉପାସ୍ତିତାଭ୍ୟନ୍ତରକାଳେ କାରାଗ୍ରହରଙ୍କ କଥନୋକ୍ତ ବନ୍ୟାନ୍କେ ବାହିରେ ଯାଇତେ ଦିତ ଏବଂ ଏକବାର ଆପନାର ବନ୍ଦୁବାନ୍ଦ ବୈରଦେର ଦର୍ଶନାର୍ଥେ ଲଗ୍ନମନ୍ତରେ ଯାଇତେ ଦିତ କିନ୍ତୁ ତାହାତେ କାରାଗ୍ରହରଙ୍କରେ ବହ ଆପନ୍ତି ହିୟାଛିଲ ଅତଏବ ପରେ ତିନି ଆମ୍ବା ଅତିସାବଧାନପୂର୍ବକ ବନ୍ଦ ହିଲେନ । ଏ ପୁକାର ତିନି ଅତିନିଷ୍ଠୁରତା ପୂର୍ବକ ଏବଂ ଅତ୍ୟଦ୍ସଂପୂର୍ବକ ସାର ସଂସରେ ଅସିକ କାରାଗ୍ରହ ବନ୍ଦ ଛିଲେନ ।

କାରାଗ୍ରହ ବନ୍ଦ କଥିତ ବହକାଳସମୟେ ଜାନ୍ ବନ୍ୟାନ୍ ଆଜ୍ଞା ପ୍ରାଣ ବହସହିଷ୍ଣୁତାପୂର୍ବକ ଧାରଣ କରିଲେନ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ତାହାର ପୁତ୍ର ଅତିଶ୍ୟ ଦଯାଲୁ ଛିଲେନ । ତିନି ଆପନି କହିଯାଛେ ଯେ କାରାଗ୍ରହ ହିୟ ସମୟେ ଆମି ଦ୍ୱିତୀୟର ସର୍ପପୁନ୍ତକବିଷୟେ ଯତ ଅବଗତ ହିୟାଛି ତତ ତାବଦଯୁକ୍ତ ହିଁ ନାଇ । ଏ ମାନେ ଦ୍ୱିତୀୟର ସହିତ ତାହାର ଅନେକ ଇସ୍ତେ ସତ୍ତ୍ଵାବ ହିୟାଛିଲ । ଏବଂ ଆମାର ପାପ ହମା ହିୟାଛେ

এতদ্বিষয়ে তিনি অনেক শুভ পূর্দশন এবং অনন্তসুখের আবেক্ষণ্যাত্মক পূর্বান্বাস পাইয়াছিলেন। দুঃখগুস্তা তাঁহার ভ্রৌ এবং সন্ততিরা কথমোং তাঁহার মনে অতিশয় দুঃখের বিষয় ছিল বিশেষতঃ সন্ততিচতুর্টয়ের মধ্যে অন্ত এক জন। ঐ বন্যান স্মৃহেতে অতিশয় আক্রান্ত ছিলেন বিশেষতঃ তিনি অতিক্রমলাল্পঃকরণ স্বামী এবং অতিশয় দয়ালু পিতা ছিলেন। কিন্তু তাঁহার তাবৎসুখ থেতে তিনি ধর্মগুহ্যে লিখিত দুই বাক্যেতে সান্তুত ছিলেন বিশেষতঃ আপনার পিতৃহীন সন্ততিরদিগকে ছাড়িয়া যাও আমি তাঁহারদিগকে সজীবে সুরক্ষণ করিব এবং তোমার বিধবারা আমারে ভরসা রাখুক। যিহু কহিয়াছেন নিশ্চয় তোমার অবশিষ্টেরদের মঙ্গল হইবে অমঙ্গলসময়ে আমি নিশ্চয় শত্রুকে তোমার পুতি অতিশুভাচরণ করাইব। যিরিমিয়াহু আচাৰ্যের উপঘাশ পর্বের ১১ পদ এবং পনর পর্বের ১১ পদ পাঠ করিয়া দেখুন।

কথিত বহুদীর্ঘ নিষ্ঠুরাচার পাণ্ড বদ্ধকাল ব্যাপিয়া ঐ বন্যান অলস ছিলেন না তিনি ধর্মপুস্তক অতিশয়মনোযোগপূর্বক অনুশীলন করিতেন। ঐ ধর্মগুহ্য এবং ধর্মসাক্ষ্যদণ্ডপুানিরদের বিবরণগুহ্যমাত অন্য কোনো গুহ্য তাঁহার নিকটে ছিল না। তান্ত্রিক তিনি আপনার হস্তধারা এক পুকার ফিতা নির্মাণ করিয়া আপনায় দীনহীন গৃহস্থেরদের উপকার করিতেন ঐ কার্য তিনি কারাগৃহে শিঙ্কা করিলেন।

তান্ত্রিক কারাগৃহ গমনানুমতি পুাঞ্চেরদের নিকটে ধর্মোপদেশ করণছারা তিনি আরো অধিক উপকারপূর্বক কাল যাপন করিলেন তাঁহার ঐ সমষ্ট উপদেশ এই মত শক্তিপূর্বক ছিল যে তাঁহার শোতারা আশ্চর্য জান করিত। কারাগৃহে বৃক্ষ সময়ে তাঁহার অনেক অতিশিক্ষিত সহায় ছিল যেহেতুক কুলের এবং দণ্ডনামক তদেশীয় অতিথ্যাত্যাপন উপদেশকর্ম এবং রাজম

ତାନ୍ତ୍ରଗତାବଳୟୀ ୬୦ ଜମ କାଇଟେଲାଇକ ନାମେ ଏକ ଧର୍ମ ସଭାତେ ବର୍ତ୍ତମାନପୁଯୁକ୍ତ ତାହାର ନହିଁତ କାରାଗୁହେ ବନ୍ଦ ଛିଲେନ ।

କିନ୍ତୁ ମେ ସକଳ ଯାହା ହୁଏକ ଏହି କାରାଗୁହେ ବନ୍ଦାନ୍ ଆନେକ ଲାଭୋତ୍ସାହିକ ଗୁହ୍ୟ ରଚନା କରିଲେନ ବିଶେଷତଃ ଯାତ୍ୟଗୁସରଣମକ ଗୁହ୍ୟ । ଏ ଗୁହ୍ୟ ଅନୁମାନ ହୟ ଧର୍ମଗୁହ୍ୟ ଛାଡ଼ା ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ଗୁହ୍ୟାପେକ୍ଷା ମଞ୍ଜଳ ଦ୍ୟାୟକ ହେଇଯାଇଛେ ଏବଂ ଏ ଗୁହ୍ୟ ରଚନାତେ ଅନୁମାନ ହୟ ଯେ ସଦି ତିନି ଅନିବାର୍ୟରୁପେ ଧର୍ମୀପଦେଶ କରିତେ ପାରିତେନ ତବେ ତଥାଧିକ ସ୍ଵର୍ଗରୁପେ ଫଳବାର ହେଇତେନ ନା ।

ଅବଶୀଷେ ସର୍ବପୁଣିର ଅନ୍ତଃକରଣ ଆୟାବଶେ ରଙ୍ଗାକାରି ଇଶ୍ଵର ତାହାର ଅତ୍ୟସନ୍ଧତ ଦୁଃଖବିଷୟେ ଏବଂ ତାହାର ମୁକ୍ତିବିଷୟେ ଉଦ୍ୟୋଗ କରିବେ ତଥାଲୀମ ଲିଙ୍କନନ୍ଦଗରସ୍ଥ ବାରୋ ନାମେ ଧର୍ମଧ୍ୟାକ୍ଷେତ୍ର ଏବଂ ରାଜହାପିତ ମତାବଳୟୀ ଅର୍ଯ୍ୟ କତପ୍ତିଲିମ ଲୋକେରଦେର ପୁରୁତ୍ତି ଲାଭ ଯାଇଲେନ ତାହାତେ ତାହାର ବହୁ ସୁଖ୍ୟାତିଯୋଗ୍ୟ ଛିଲ ।

ପରେ ତିନି ଏହି କାରାଗୁହ୍ୟହେଇତେ ମୁକ୍ତ ହେଇଲେ ତାହାର ମନେର ଚିନ୍ତା ତଥା କ୍ଷଣକେର ମଧ୍ୟେ ବହୁଫଳ ଦର୍ଶାଇଲ । ତିନି ନାମ ହାନେ ଇଶ୍ଵରର ଲୋକେରଦେର ନିକଟେ ଗଭିରାଗମନ କରିତେନ ବିଶେଷତଃ ପୌଢାଗୁଷ୍ଠରଦେର ଏବଂ ପରୀକ୍ଷିତରଦେର ଏବଂ ତାଡିତର ଦେର ହାନେ ଏବଂ ଏ ଲୋକେରଦେର ନିକଟେ ଶତପୂର୍ବକ କଥୋପକଥ ନେ ତିନି ଏହିକ୍ଷଣେ ଅତ୍ୟାପିକୁ ଲୋକ ଛିଲେନ । ତତ୍ତ୍ଵିତିନି ଅବକାଶାନୁକ୍ରମେ କାରାଗୁହେ ତାହାର ଉପକାରି ବନ୍ଦୁଧାନ୍ଵେରଦେର ହାନେ ଯାଇୟା ପ୍ରାଣୋପକାରସ୍ଥୀକାର କରିତେନ ଏବଂ ରାଜୋର ବାବହୀ ପୁତ୍ରିକୁଳୀ ହେଇଲେତେ ତିନି ଅବକାଶକ୍ରମେ ନିର୍ଭରପୂର୍ବକ ମଞ୍ଜଳମୟ ଚାର ପୁକାଶ କରିତେନ ।

ବର୍ଯ୍ୟାବେର କାରାଗୁହେ ବନ୍ଦ ହୋନେର ଶେଷ ବନ୍ଦମରେ ବୈଦ୍ୟକୋର୍ଦ୍ଦନ ଅନୁମାନ ମଣ୍ଡଳୀରଙ୍କରେ ମୃତ୍ୟୁ ହେଇଯାତେ ବନ୍ଦାନ୍ ତଥିପଦେ ନିଯୁକ୍ତ ହେଇଲେନ । ଏ ଲୋକେରଦେର ନିକଟେ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ହାନ୍ତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

লোকেয়দেৱ নিকটে ১৬৮৭ খালে দিতৌয় জেন্দুকৰ্ত্তুক রাজমতামুক
অভাবলছিৰদেৱ। পুতি ধৰ্মৰিয়য়ে অনিবার্যতা যবৎ পুচার আ
হইল তাৰ আবকাশক্রমে তিবি ধৰ্মোপদেশ কৱিতেন। তাৰ
জন্ম পিতৃমতসমাজত অম্বাই অনেকেৰ সহিত এ বন্যান্ত উত্তৰণে
অবগত ছিলেৱ যে-রাজাৰ এই অনুমতি রাজমতামুক অভাবলছিৰদেৱ
পুতি মৰ্যাদাপুৰুষ নয় যেহেতু এই রাজাৰ তাৰদাচারেৱ মূল ধৰ্ম
বিবৰকসহিষ্ণুতাৰ পুতিকূল ছিল কিন্তু অধিক সহজেৱে এবং
দৃঢ়ৰণে পাপার মত স্থাপনার্থে রাজা অতিশয় আকাঙ্ক্ষী ছিলেৱ।
পঁয়ে মনেৱ অনিবার্যতায় দৈশুৱেৱ আজ্ঞায় পুতিলোকেৱ জন্মহস্ত
ইহা বন্যান্ত অবগত হইয়া দেয় অনিবার্যতাৰ গুহণে অনিষ্টকৃত
ছিলেন না। এই আকাশে বন্যানেৱ বন্ধুৰ্বৃষ্টি স্বাক্ষৰদ্বারা আৰ্থ সং
গুহ কৱিয়া বেদকোৰ নগৱে এক বৃহদৃষ্টিশাল। গুহুন কৱিল এই
ধৰ্মশালা পুস্তক হৰামাত্রেতে বন্যানেৱ উপদেশ শুবণার্থে এত
লোক একত্ৰ হইতে লাগিল যে এই ধৰ্মশালা তাহারদেৱ ধাৰণে
অক্ষম। কিন্তু এই বন্যানেৱ পুরিশুণি কেৱল এক স্থানে ব্যাপৰ
হয় নাই তিনি আবকাশক্রমে অন্যৰ গুমে এবং নগৱে ধৰ্মো
পদশি কৱিয়া বেড়াইতেন এবং এক দুইবার বৎসরেৱ মধ্যে
তিনি লণ্ণন নগৱে যাইতেন এবং মেই স্থানে অতি আত্মাপত্ৰ
হইলেন।

কথিত আছে যে মহান এবং অতিশিষ্ঠ ও ধন্নামক তঙ্গুলকুৰু
তাঁহার উপদেশ পুরিতে বাইতেন এবং ধৰ্মোপদেশ কৱণহিবলৈ
তাঁহার উপকৰণ কৱিতেৱ।

বন্যান্ত উপদেশ কৱিবেন এতৎমহান এক দিবস পূর্বোত্তমে
ক্ষা গেলে তিনি যে স্থানে সৰ্বাপেক্ষা অধিক উপদেশ দিতেন ক্ষা
লুন্মামক শয়াই নিকটই সৌষার্ফ্যমানক স্থানমুখ সে ধৰ্মশালায় তাঁ
হার উপদেশ শুবণার্থে যত লোক আসিত তাহার অক্ষেত্রে ধৰিত
না। নগৱেৱ কোনো স্থানে উপদেশ কৱিলে তিনি সহস্রলোক

ତୀହାର ଉପରେ ଶୁବଧାର୍ଥେ ସଡ଼ ହଇତ ଏବଂ କର୍ମଦିଵସେ ଶିତଷ୍ଠଳ
ପ୍ରଭାତେ ସାତ ଶଟାମନ୍ୟମେ ତୀହାର ଉପଦେଶେ ଶୁବଧାର୍ଥେ ବାରୁ ଶତ ଲୋ
କେଳୁନ କମାଚିଛ ଏକତ ହଇତ ।

ଏ ବନ୍ୟାନେର କଥିତ ତାବଣ ଥାତ୍ୟାପନ୍ନାବସ୍ଥା ଏବଂ ମଫଳତ୍ୟ
ମର୍ଯ୍ୟାନେ ତିନି ଅତିନୟାତ୍ୟକରଣ ଛିଲେନ ଏବଂ ଆପନାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା
ପ୍ରୟୋଗ କରିଦେନ ନା । ତୀହାର ତାବଦାଚରଣ ଅତିଶିଖି ତୀହାତେ ଦେଖ
ଯଦି ତୀହାର ଦୋଷ ଅର୍ଥସଙ୍ଗ କରେ ତବେ ମେଓ ଅତିଯତ୍ୱପୂର୍ବକ ତତ୍ତ୍ଵ
କରିଲେଓ ତୀହାର ଆଚରଣବିଷୟେ ଏକ ଥୁଣ୍ଟ ପାଇତେ ପାରେ ନା ।

ପରହିତେବି ଏ ବନ୍ୟାନେର ଶରୀର ଦୂଃଖ କଟେତେ ଏବଂ ବାର୍ଦ୍ଦକ୍ୟେତେ
ଏବଂ ହର୍ଷପାଦେଶେ କରଣେତେ ଜୀବ ହଇୟା ଶୁଣ୍ଡାରୀନେର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
ଏକ ଅତିଅସୁଖୀୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଶେଷ ପାଇଲ । ତିନି ଉତ୍ୟପନ୍ନ ଏକ୍ୟ
କାରି ନାମେତେ ଅତିପୁନିକ୍ଷ ଛିଲେନ । ଅତଏବ କୋରୋ ଏକ ମର୍ଯ୍ୟାନେ
ଦେକ୍ଷକ୍ଷର ନଗରମନ୍ଦିରବାସି ଏକ ଯୁଲୋକୁ ଆସିଯା ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଲ
ସେ କରନାମଣ ପରମାତ୍ମା ରିତିନାମରକ ନଗରବାସୀ ଆମାର ପି
ତାର ଏବଂ ଆମାର ମଧ୍ୟ ମଧ୍ୟ ହଟେ ମିତରପ ଏ କାର୍ଯ୍ୟ ତିରି
ଅତ୍ୟାହୁଦିପୂର୍ବକ ଶ୍ଵିକାର କରିଯା ମଞ୍ଜଲପୂର୍ବକ ନିଜାପ କରିଯାଛିଲେନ
ହିନ୍ଦୁ ଲଞ୍ଚମଗରେ ପୁତ୍ୟାଗ୍ରନ୍ଥାଳେ ତିନି ମହାବ୍ୟିତେ ଧୂତ ହଇ
ଯା ଦ୍ୱୀହିଲ ନଗରଙ୍କ ନାରାମାରକ ଶରୀଇତେ ନାଦକନାରକ ଆହୁ
ବକୁ ଏକ ଦୋକାନ୍ଦାରେର ମିକଟେ ଧୂରୁତ ହଇୟା ପାହଁଛିଲେନ ତୀହାତେ
ତିନି ଅତିପୁନି ଜ୍ଵରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହଇଲେନ । ଆପନାକେ ଈଶ୍ଵର
ରେ ଇକ୍ଷାର ଅର୍ପଣ କରିଯା ଏବଂ ଶୁଣ୍ଡଟେର ମହିତ ବାସ କରି ଏତଜୁ
ନେ ଦେହ ପରିବର୍ତ୍ତନେ ବାଞ୍ଚାଇତ ହଇୟା ତିନି ଏ ଜର୍ବୟଥା ଅତି
ମହିମାପୂର୍ବକ ତୋଟ କରିଲେନ ଏବଂ ତୀହାର ମନ ସେ ମୁଖସାରୀ
ପୁତ୍ୟାକର୍ତ୍ତି ଛିଲ ଏବଂ ତିନି ଯହିବୟେ ତୃଷ୍ଣାତୁର ଛିଲେମ ତମ
ପେକା ତିନି ଜୀବନକେ ଗୌଗନ୍ଧାରମନ୍ୟ କରିଲେନ । ଆପଣ କଥିତ
କୁଣ୍ଠେ ଧୟାଶିଳ ଏବଂ ଆକ୍ରାନ୍ତାବିଶିଖି ଚିତ ହଇୟା ମଙ୍ଗ ଦିବସେର

গীড়ার পর থেকে নগরহইতে স্বর্ণীয় হিঙ্গশীলনে গমনকারি আস্তাকর্তৃক নির্ণীত যাত্রির অনুগামী হইয়া সর্বসুখী আস্তামূর্তি করিব হষ্টে আপনার পুন অপুণ করিসেন । তিনি আটমাটি দুঃসরবয়স্ক হইয়া ১৬৮৮ শালে আগস্ত মাসের ৩১ তারিখে জারি হয়। মোরস্ফিল্মস্ক স্বানহিত কাবাজের ভূগিসমূহে রাজমতা স্বরংতাবলম্বিরদের গোরহনে আভীয়নোকের এক কবরেতে গাঢ়া গেলেন । তাঁহার দুইবার বিবাহ হইয়াছিল পুরুষ স্ত্রীকে উৎপন্ন তাঁহার চারি সন্তান ছিল তাঁহার মধ্যে মারিয়ানান্দী এক কন্যা অস্ত ছিল এবং তাঁহার পুর্বে কালপুঞ্জ হইল । হিতীয়া স্ত্রীর মহিত ১৬৮৮ শালে তাঁহার বিবাহ হইয়াছিল কিন্তু সে তাঁহার পরে চারি বৎসরজ্ঞ বাঁচিয়া রহিয়াছিল । তাঁহার গুহ সমস্ত দুই দৃহদ্গুহে সংগৃহীত হইয়া হিচিন্ন নগরহ উইল্লুন্ক কর্তৃক এবং বেলকোর্দ নগরহ চান্দুরকর্তৃক তৎপরিভাষ্য সূচক ১৭৩৬ শালে ছাপা হইয়াছিল । শেষ কথিত চান্দুরকর্তৃক রচিত তাঁহার বিবরণহইতে এই বিবরণ পাও সমস্ত সংগৃহীত হইয়াছে ।

তাঁহার স্বাভাবিকী মিমুগ্নতা অত্যাশ্চর্য্যা মহতী তাঁহার মনের বুৎপন্নি অতিমাকলা ও তাঁহার জ্ঞান অতিপুরুষ তীক্ষ্ণ এবং তাঁহার স্বর্ণীয়শক্তি অতিদ্রুতা ছিল তিনি উপদেশ করণানন্দের সে সমস্ত লিখিয়া রাখিতেন । রঙ্গলসমাচারের গৃহৰাক্ষবিষয়ে তাঁহার বিচেনা অতিপুরুষানিকী এবং অতিগত্তীয়া ছিল ইহ্য তাঁহার রচনাতে যথেষ্ট পুরুণ দেয় । তাঁহার সহিত বাক্যবাদি সকলের গেৱ চৰে পুতি দৈশ্বর তাঁহার ঐন্তিকতা এবং সত্যবাদিতা অতিজ্ঞতা ছিল । তিনি সর্বদা দৈশ্বরাজ্যকস্মেহ স্বাভাবিকবলম্বনে পথ করিয়া পুরুষান্বেষকে সুরিত পক্ষপাতী রূপ হইয়া সম্মুখ দৈরিত্বেন এবং বারম্বার পৃথক্ক মতাবলম্বি শুক্তীয়ান্বেষকের উপাধিবিষয়ে এবং অতিবিষয়ে বহুদণ্ডিত হিলেন । তিনি সাহায্যেতে অতিশ্রয় বীর্য্যানু ছিলেন বিশেষতঃ খুচ্ছের জন্যে এবং রঙ্গলসমাচারে

ଅଳ୍ପ ତିନି ବଡ଼ ବିଦ୍ୟିଚିହ୍ନ ଛିଲେଇ ଏବଂ ପୁଣ୍ୟ ବା ଶପ୍ତରପେ ଏହି
ବିଦୟମେ ଅନୁଯୋଗୀ କରିବେ ଅତିବିର୍ତ୍ତର ଛିଲେଇ ତଥାପି ମନୋଭ୍ରତ ପ୍ରକିଂ
ଆତିକୋରିଲ ନମ୍ବ ଏବଂ ମିଠାଚାରୀ ଛିଲେଇ । ତିନି କାହେତେ
ଦୀର୍ଘ ଏବଂ ବଡ଼ ବଲବାନ କିନ୍ତୁ ବଡ଼ ମୁଲକାଯ ଏଇ ତାହାର ସହିତ
କିଞ୍ଚିତ ଲାଲବର୍ଷ ତାହାର ଚଙ୍ଗ କିଞ୍ଚିତ ଚକ୍ରକ୍ଷୟ ଏବଂ ତାହାର କେଶ
କିଞ୍ଚିତ କଟା ଛିଲ କିନ୍ତୁ ବାନ୍ଧକାପୁ କୁ ଶେଷାବହୁରୁ କିଞ୍ଚିତ ଧର୍ଵର୍ଷ
ହେଇଲା । ତାହାର ସହି ପୁନଃ ଏବଂ ଅତିଭାବି ଛିଲ ତାହାତେ ତା
ହାର ଅନ୍ତଃକ୍ରମରେ ଘାଁତ୍ୟ ଦେଖିଯା ମାତ୍ରମାତ୍ରିକେତୁଦେଇ ଏବଂ
ବ୍ୟାହିରୀନେତୁଦେଇ ଘରେତେ ମର୍ଦନ ଆତମ ଜୟିତ । କଥିତରପେ ତୌ
ବଧାରି ମନୁଧ୍ୟର ଚରିତ ଏବଂ ଆଚାର ଏବଂ ମଫଲତା ଧର୍ମାବହିର
ବଜ୍ରମାଣ ବାକେ) ଅତିସୁଲଭରପେ ପୁତ୍ୟଙ୍କ ହେଇଯାଇଁ ବିଶେଷତଃ ଯେ
ହେତୁକ ହେ ଭୃତ୍ୟା ତୋମରୁ ଆପନାରଦେତ ଆହୁମ ଦେଖିତେଛ ଯେ
ମଂସାରେଇ ଅତାନୁଧ୍ୟ ଅହେତ ପଣ୍ଡିତ ବା ଆରୋହିତ ପାଇବାକୁ
ଅବେଳେ ମହିନ୍ଦ୍ରାକ ଆହୁତ ନୟ କିନ୍ତୁ ଜୀବବୀନେତୁଦେଇ ପାଇବାନି
ମିତ୍ରେ ଈଶ୍ଵର ଏଜାତେର ମୂର୍ଖବନ୍ଧ ମନୋନୀତ କରିଯାଇଛନ ଏବଂ ପାଇବା
କ୍ଷାତ୍ର ବନ୍ଧର ପରିହାନି ମିତ୍ରେ ଈଶ୍ଵର ଏଜାତେର ମୂର୍ଖବନ୍ଧ ମନୋନୀତ
କରିଯାଇଛନ । ତାନ୍ତ୍ରିକ କିଞ୍ଚିତ ଏଜାତେର ନୀତିବନ୍ଧ ଏବଂ ନିଯମବନ୍ଧ
ମନୋନୀତ କରିଯାଇଛନ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନବନ୍ଧର ପରିହାନିରେ ଅବର୍ଦ୍ଧ
ଯାନବନ୍ଧଓ ମନୋନୀତ କରିଯାଇଛନ ଯେ ତାହାର ମାନ୍ଦ୍ରାଂ କୋନୋ ପୁଣ୍ୟ
କର୍ମନା କରେ । ପୁତ୍ୟ କରିବିର ପୁତ୍ୟ ପର୍ବ୍ର ୧୬ ପଦାବସି ୧୯ ପଦ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଠ କରିଯା ଦେଖନ । ଇତି ଯାତ୍ରାମୁସରଗମାନକ ଗୁହ୍ୟ ରଜ
ମାର୍ଗକ୍ଷାର ବିଦୟନ ମଜାନ୍ତ ।

